ZAKON O SIGURNOSTI PROMETA NA CESTAMA U ŽUPANIJI POSAVSKOJ ("Nar. novine Županije Posavske", br. 7/2020)

ZAKON O SIGURNOSTI PROMETA NA CESTAMA U ŽUPANIJI POSAVSKOJ

("Nar. novine Županije Posavske", br. 7/2020)

POGLAVLJE I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1

Zakonom o sigurnosti prometa na cestama u Županiji Posavskoj (u daljnjem tekstu "Zakon") se utvrđuju: temeljna načela međusobnih odnosa i ponašanja sudionika u prometu i drugih subjekata u prometu, osnovni uvjeti kojima moraju udovoljavati ceste glede sigurnosti prometa na cestama, vođenje registra vozača i vozila, pravila prometa na cestama, sustav prometnih znakova i znakova koje daju ovlaštene osobe, dužnosti u slučaju prometne nezgode, podučavanje kandidata za vozača, uvjeti za stjecanje prava upravljanja motornim vozilima, polaganje vozačkih ispita, uvjeti za uređaje i opremu vozila, dimenzije, ukupna masa i osovinsko opterećenje vozila, osnovni uvjeti kojima moraju udovoljavati vozila u prometu i rad strukovnih organizacija u Županiji Posavskoj.

Članak 2

(1) Mjerodavna tijela osigurat će provedbu ovog Zakona i u sklopu svoje mjerodavnosti donositi opće i pojedinačne propise i poduzimati druge potrebne mjere za njegovu dosljednu provedbu.

(2) Kontrolu i reguliranje prometa u Županiji Posavskoj obavljaju ovlaštene osobe Ministarstva unutarnjih poslova Županije Posavske (u daljnjem tekstu:ovlaštena osoba).

(3) U blizini škole, preventivno reguliranje prometa mogu obavljati i školske prometne patrole, u nazočnosti ovlaštene osobe iz stavka (2) ovog članka.

Članak 3

(1) Sudionici u prometu dužni su poštivati odredbe ovoga Zakona i druge propise iz područja sigurnosti prometa na cestama, razvijati humane odnose među ljudima radi zaštite zdravlja i života drugih osoba, a naročito djece, invalida, starih i nemoćnih osoba, i brinuti o zaštiti životne sredine.

(2) Sudionici u prometu ne smiju ometati promet, oštećivati cestu, objekte i opremu na cesti.

Članak 4

(1) Ceste namijenjene za promet moraju biti prilagođene za siguran i nesmetan promet te odgovarati osnovnim uvjetima propisanim ovim Zakonom, a poduzeća i javne službe koje održavaju javne ceste ili im je povjereno održavanje javnih cesta moraju ih održavati tako da se na njima u svim uvjetima može odvijati siguran i nesmetan promet.

(2) Poduzeća, javne službe i druga tijela koja brinu o cestama i održavaju ih dužni su organizirati i trajno kontrolirati stanje i održavanje javnih cesta, objekata, prometne signalizacije i opreme na cestama radi sigurnog i nesmetanog prometa.

(3) Poduzeća i javne službe iz stavka (1) ovoga članka dužna su pravodobno otklanjati sve nedostatke uslijed kojih na određenim mjestima dolazi do prometnih nezgoda.

(4) U slučaju pretrpljene štete uslijed neodgovarajućeg održavanja javnih cesta, vjerovnik se namiruje sukladno Zakonu o cestama.

Članak 5

(1) Poduzeća, obrazovne organizacije, ustanove i druge pravne ili fizičke osobe koje školuju ili podučavaju kandidate za vozače

motornih vozila, dužna su izvoditi poduku na način koji će osigurati da kandidati nauče i usvoje pravila prometa i etiku u prometu, ovladaju tehnikom upravljanja vozilom i steknu ostalo znanje i vještine potrebne za sigurno sudjelovanje u prometu na cestama.

(2) Radi zaštite života i zdravlja djece, škole, vrtići i druge ustanove u kojima se realizira odgojno- obrazovni rad s djecom, kroz nastavne planove i programe organiziraju pripremu djece za sudjelovanje u prometu.

Članak 6

(1) Poduzeća, ustanove i druge pravne ili fizičke osobe kada proizvode, održavaju, popravljaju ili preuređuju vozila i puštaju u promet vozila, uređaje, rezervne dijelove i opremu za vozila dužna su vozila, uređaje, dijelove i opremu proizvoditi, puštati u promet, održavati, odnosno popravljati prema uvjetima propisanim za sigurno sudjelovanje vozila u prometu na cestama.

(2) Pojedinačno proizvedena, preuređena ili u većem opsegu popravljana vozila prije puštanja u promet moraju biti certificirana u ovlaštenoj organizaciji koja obavlja certificiranje vozila.

Članak 7

Poduzeća, ustanove, pravne ili fizičke osobe i druga tijela koja posjeduju vlastita vozila dužna su brinuti o tomu da vozači njihovih vozila ispunjavaju propisane zdravstvene i druge uvjete za sigurno upravljanje vozilima i da osiguraju da njihova vozila budu ispravna, te da imaju propisane uređaje i opremu.

Članak 8

(1) Promet na javnoj cesti može se ograničiti ili zabraniti samo kada je to nužno radi: sprječavanja ili otklanjanja opasnosti za sudionike u prometu, sprječavanja oštećenja javne ceste ili izvođenja radova na javnoj cesti, ili radi održavanja športskih i drugih priredbi ili aktivnosti na cestama.

(2) Postupak i uvjete za ograničenje i zabranu iz stavka (1) ovoga članka utvrdit će mjerodavna tijela, sukladno valjanim propisima.

Članak 9

Pojedini izrazi koji se rabe u ovome Zakonu imaju slijedeća značenja:

1) autobus je motorno vozilo namijenjeno za prijevoz osoba koje, osim sjedala za vozača, ima više od osam sjedala;

2) autocesta je javna cesta posebno izgrađena i namijenjena isključivo za promet motornih vozila, koja je kao autocesta označena propisanim prometnim znakom, koja ima dva fizički odvojena kolnička traka za promet iz suprotnih smjerova, s po najmanje dva prometna traka i trakom za zaustavljanje vozila u nuždi, bez križanja s poprečnim cestama i željezničkim ili tramvajskim prugama u istoj razini i u čiji se promet može uključiti, odnosno isključiti samo određenim i posebno izgrađenim priključnim javnim cestama na odgovarajući kolnički trak autoceste;

3) bicikl je vozilo opremljeno pedalama koje ima najmanje dva kotača i koje se pokreće snagom vozača, a može biti dodatno opremljeno pomoćnim elektomotorom čija najveća nominalna snaga nije veća od 0,25 kW i maksimalne brzine kretanja do 25 km/h ;

4) biciklistička staza je izgrađena prometna površina namijenjena za promet bicikala i mopeda, koja se proteže uzduž kolnika i koja je od njega odvojena i označena propisanim prometnim znakom;

5) biciklistički trak je dio kolnika namijenjen za promet bicikala i mopeda, koji se proteže duž kolnika i koji je označen uzdužnom crtom na kolniku;

6) brza cesta je javna cesta namijenjena za promet isključivo motornih vozila, s jednim ili dva razdvojena kolnička traka, koja ima sva raskrižja u dvije ili više razina s poprečnim cestama i drugim prometnicama (željezničkim ili tramvajskim prugama), u pravilu, nema zaustavnih trakova i koja je kao takva označena propisanim prometnim znakom;

7) centralni registar je evidencija o svim vozačima i vozilima;

8) cesta je svaka javna cesta i nerazvrstana cesta na kojoj se odvija promet;

9) cesta rezervirana za promet motornih vozila je javna cesta kojom mogu prometovati samo motorna vozila i koja je kao takva označena propisanim prometnim znakom;

10) četverocikl je motorno vozilo na četiri kotača s masom ne opterećenog vozila manje od 400 kg, bez mase baterije kod električnih vozila, i čija najveća neto snaga motora ne prelazi 15 kw;

11) europsko izvješće o prometnoj nezgodi je propisani obrazac koji sudionici u prometnoj nezgodi popunjavaju nakon prometne nezgode;

12) inozemna vozačka dozvola je vozačka dozvola i međunarodna vozačka dozvola koju je izdalo mjerodavno tijelo strane države;

13) instruktor vožnje je osoba koja je stekla uvjete da izvodi osposobljavanje za upravljanje motornim vozilom;

14) ispitivač je osoba koja je stekla uvjete da provodi ispitivanje iz poznavanja propisa o sigurnosti prometa na cestama ili iz upravljanja motornim vozilom;

15) javna cesta je površina od općeg značenja za promet, koju svatko može slobodno koristiti pod uvjetima određenim zakonom i koju je mjerodavno tijelo proglasilo javnom cestom, kao i ulica u naselju;

16) kolona je niz od najmanje tri vozila (osim bicikla, traktora, radnog stroja i zaprežnog vozila) koja su zaustavljena na cesti ili se na bliskoj međusobnoj udaljenosti kreću istim prometnim trakom u istome smjeru, pri čemu su brzina kretanja vozila i postupanja vozača međusobno uvjetovani i između kojih bez ometanja ne može ući drugo vozilo;

17) kolnik je dio površine ceste namijenjen prvenstveno za promet vozila;

18) kolnički trak je uzdužni dio kolnika namijenjen za promet vozila u jednome smjeru s jednim ili više prometnih trakova;

19) kontrolor tehničke ispravnosti je osoba koja je stekla uvijete da na stanici tehničkog pregleda obavlja kontrolu tehničke ispravnosti vozila;

20) laki motocikl je motorno vozilo s dva ili s tri asimetrično postavljena kotača (s bočnom prikolicom), čiji je obujam motora veći od 50 cm3 i ne premašuje 125 cm3 a snaga motora ne premašuje 11 kW i koji na ravnoj cesti može razviti brzinu veću od 45 km/h;

21) laka prikolica je priključno vozilo čija najveća dopuštena masa nije veća od 750 kg;

22) laki četverocikl je motorno vozilo s četiri kotača, i s masom ne opterećenog vozila manjom od 350 kg, bez mase baterije kod električnih vozila, čija najveće brzina nije veća od 45 km/h i čiji radni obujam nije veći od 50 cm3 ili čija najveća snaga nije veća od 4 kW kod ostalih motora, ili čija najveća trajna snaga nije veća od 4 kW kod elektro motora;

23) licencija je javna isprava koju je izdalo mjerodavno tijelo i kojom se dokazuje ispunjavanje propisanih uvjeta i izučenost za obavljanje određenih poslova iz područja sigurnosti prometa;

24) lokalna cesta je javna cesta koja povezuje naselja na teritoriju općine ili koja je od značenja za promet na teritoriju općine;

25) magistralna cesta je javna cesta koja povezuje veće gradove i važnija gospodarska područja u Bosni i Hercegovini i koja se nadovezuje na mrežu odgovarajuće kategorije cesta sa susjednim državama;

25a) cesta s makadamskim zastorom je cesta koja je izgrađena od dva sloja tucanika u uvaljanom stanju;

26) manja materijalna šteta je šteta u prometnoj nezgodi nastala na vozilu na kojem nisu oštećeni vitalni dijelovi i sklopovi i koje se može samostalno kretati na cesti;

27) masa vozila je masa praznoga vozila s punim spremnikom goriva i priborom i opremom predviđenim za vozilo;

28) međunarodna vozačka dozvola je javna isprava koju izdaje ovlaštena organizacija na temelju nacionalne vozačke dozvole te države;

29) mimoilaženje je prolaženje vozilom pokraj drugoga vozila koje se istim kolnikom kreće iz suprotnog smjera;

30) moped je motorno vozilo s dva kotača, čiji radni obujam motora nije veći od 50 cm3 a snaga kod električnih motora ne prelazi 4 kW ili na tri kotača, čija radna zapremina motora nije veća od 50 cm3 ili snaga motora kod motora s unutarnjim izgaranjem i električnih motora nije veća od 4 kW i koje na ravnoj cesti ne može razviti brzinu veću od 45 km/h;

31) motocikl je motorno vozilo s dva kotača, s bočnom prikolicom ili bez nje, kao i motorno vozilo na tri kotača - ako njegova masa nije veća od 400 kg;

32) motokultivator je motorno vozilo s jednom ili dvije osovine i pogonskim motorom do 12 kW, konstruirano da vuče, potiskuje ili nosi oruđa za razne poljoprivredne radove;

33) mijenjanje prometnog traka je prelaženje vozilom iz jednog u drugi prometni trak za promet u istome smjeru radi prestrojavanja ili dopuštenog bržeg kretanja;

34) motorno vozilo je vozilo koje se pokreće snagom vlastitog motora i koje je prvenstveno namijenjeno za cestovni prijevoz osoba ili tereta, ili za vuču priključnog vozila, osim vozila koja se kreću po tračnicama i pomoćnih pješačkih sredstava;

35) najveća dopuštena masa je masa vozila zajedno s njegovom nosivošću;

36) naselje je izgrađen, nastanjen, prostorno i funkcionalno objedinjen dio naseljenog mjesta u kojem su javne ceste izgrađene s urednim pločnikom i rubnjakom pokraj kojeg se nalazi najmanje s jedne strane red kuća ili skupina zgrada i čije su granice obilježene prometnim znakom za obilježavanje naselja;

36a) naseljeno mjesto jest prostorna jedinica u Županiji Posavskoj koja obuhvaća jedno ili više naselja s područjem koje pripada tom naseljenom mjestu, čiji se naziv i teritorij uređuju posebnim zakonima i čiji je teritorij označen prometnim znakom za obilježavanje naseljenih mjesta;

37) nerazvrstana cesta je površina koja se koristi za promet vozilima i koja je dostupna većem broju raznih korisnika (seoski, poljski i

šumski putovi, putovi na nasipima za obranu od poplava, prostori oko benzinskih crpki, parkirališta i sl.);

38) nogostup je posebno uređena prometna površina namijenjena za kretanje pješaka, koja nije u istoj razini s kolnikom ceste ili je od kolnika odvojena na drugi način;

39) nosivost je dopuštena masa do koje se vozilo smije opteretiti prema deklaraciji proizvođača vozila;

40) obilaženje je prolaženje vozilom pokraj zaustavljenog ili parkiranog vozila ili drugoga objekta koji se nalazi na prometnom traku kojim se vozilo kreće;

41) obilježeni pješački prijelaz je dio površine kolnika namijenjen za prelaženje pješaka preko kolnika, obilježen oznakama na kolniku i odgovarajućim prometnim znakom;

42) oldtimer je motorno vozilo proizvedeno prije 30 i više godina, koje je radi njegovanja povijesnih nasljeđa i tehničke kulture sačuvano ili ponovo sastavljeno u istom obliku;

42a) pčelarsko vozilo je motorno ili priključno vozilo namijenjeno ili konstrukcijski prilagođeno isključivo za prijevoz pčelinjih zajednica (košnica), te se na njemu ne smije prevoziti nikakav drugi teret;

43) osovinsko opterećenje je dio ukupne mase vozila koja se preko osovina vozila prenosi na vodoravnu podlogu u stanju mirovanja vozila;

44) parkiranje vozila je prekid kretanja vozila duži od pet minuta, osim prekida koji se čini da bi se postupilo prema znaku ili pravilu kojim se regulira promet;

45) pješačka zona je uređena prometna površina namijenjena za kretanje pješaka u kojoj je dopušteno kretanje motornih vozila s posebnim odobrenjem;

46) pješački otok je uzdignuta ili na drugi način obilježena površina koja se nalazi na kolniku i koja je određena za privremeno zadržavanje pješaka koji prelaze preko kolnika ili ulaze u vozilo i izlaze iz vozila javnoga prometa;

47) pješak je osoba koja sudjeluje u prometu, a ne upravlja vozilom, niti se prevozi u vozilu ili na vozilu, osoba koja vlastitom snagom gura ili vuče vozilo, ručna kolica, dječje prijevozno sredstvo, bicikl, bicikl s motorom ili pokretna kolica za nemoćne osobe, osoba u pokretnom stolcu za nemoćne osobe koju pokreće vlastitom snagom ili snagom motora, ako se pritom kreće brzinom čovječjega hoda, kao i osoba koja klizi klizaljkama, skijama, saonicama ili se vozi na koturaljkama;

48) polukružno okretanje je okretanje vozila za 180 stupnjeva, u odnosu na dotadašnji smjer kretanja, radi uključenja u suprotni tok prometa;

49) poluprikolica je priključno vozilo bez prednje osovine, konstruirano tako da se svojim prednjim dijelom oslanja na vučno vozilo;

50) potvrda o registraciji je javna isprava koju za registrirano vozilo izdaje mjerodavno tijelo;

51) predavač je osoba koja je stekla uvijete da izvodi osposobljavanje iz poznavanje propisa o sigurnosti cestovnog prometa;

52) preglednost podrazumijeva prostor što ga sudionik u cestovnom prometu može vidjeti s mjesta na kojem se nalazi;

53) pretjecanje je prolaženje vozilom pokraj drugoga vozila koje se kreće u istom prometnom traku i u istom smjeru;

54) prometna dozvola je javna isprava koju je izdalo mjerodavno tijelo i kojom se dokazuju vlasništvo i razdoblje važenja registracije određenog vozila, njegove tehničke i druge osobine i karakteristike;

55) potvrda o vlasništvu vozila je javna isprava koju je izdalo mjerodavno tijelo i kojom se dokazuju vlasništvo nad određenim vozilom, njegove tehničke i druge karakteristike;

56) posebni objekt na cesti je oprema na cesti postavljena radi smanjenja brzine kretanja vozila na mjestima gdje je posebno ugrožena sigurnost sudionika u prometu;

57) prestrojavanje je zauzimanje takvoga položaja vozilom na prometnom traku i na takvoj udaljenosti od raskrižja ili drugog

mjesta na cesti iz kojega se na siguran način može izvesti sljedeća dopuštena radnja vozilom (skretanjem, okretanjem, zaustavljanjem i sl.);

58) priključno vozilo je vozilo namijenjeno da bude vučeno vozilom na motorni pogon, bilo da je konstruirano kao prikolica ili kao poluprikolica;

59) priključak za izvođenje radova je izmjenjivo oruđe koje služi za izvođenje poljoprivrednih, šumskih ili drugih radova i koji se u svrhu izvođenja radova postavlja ili priključuje na motorno vozilo;

60) priključno vozilo za traktor je priključno vozilo namijenjeno da ga vuče isključivo traktor;

61) prometni trak za vozila javnoga gradskog prijevoza je označeni uzdužni dio kolnika namijenjen za kretanje vozila javnoga gradskog prijevoza putnika;

62) propuštanje vozila je radnja koju je u određenim slučajevima vozač dužan izvršiti zaustavljanjem vozila, smanjivanjem brzine kretanja ili prekidanjem radnje koju izvodi vozilom, i to na način koji ne primorava vozača drugoga vozila da naglo mijenja smjer ili brzinu kretanja;

63) putnički automobil je motorno vozilo namijenjeno za prijevoz osoba koje, osim sjedala za vozača, ima najviše osam sjedala;

64) prometna nezgoda je nezgoda na cesti u kojoj je sudjelovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojoj je jedna ili više osoba poginulo ili ozlijeđeno ili je izazvana materijalna šteta;

65) prometni trak je označeni ili neoznačeni uzdužni dio kolnika čija je širina dovoljna za nesmetani promet jednoga niza vozila;

65a) prometna signalizacija je sustav sredstava, uređaja i oznaka za reguliranje i vođenje prometa;

65b) prometni znak je znak kojim se korištenjem grafičkih ili svjetlosnih ili brojčanih ili slovnih oznaka ili drugih simbola sudionici u prometu upozoravaju na opasnosti na cesti, stavljaju im se do znanja ograničenja, zabrane i obveze, odnosno daju obavijesti potrebne za sigurnost kretanja cestom;

66) prometni trak za zaustavljanje vozila u nuždi je označeni uzdužni dio kolnika na autocestama i na određenim mjestima na cestama višega ranga, kao i u tunelima i galerijama;

67) prometni trak za spora vozila je uzdužni dio kolnika namijenjen za vozila koja sporom vožnjom smanjuju protočnost prometa;

68) prometni trak za ubrzavanje je dio kolnika namijenjen za uključivanje vozila u promet sa sporedne ceste, odnosno drugih prilaznih cesta s objekata pokraj cesta;

69) prometni trak za usporavanje je dio kolnika namijenjen za isključivanje vozila iz prometa na cesti;

70) radni stroj je vozilo na motorni pogon namijenjeno za obavljanje određenih radova vlastitim uređajima i opremom, koje po konstrukcijskim osobinama ne može razviti brzinu veću od 30 km na sat;

71) raskrižje je površina na kojoj se križaju ili spajaju dvije ceste ili više cesta, kao i šira prometna površina koja nastaje križanjem, odnosno spajanjem cesta;

72) razdaljina je najkraća bočna udaljenost između najisturenijih točaka vozila i osoba, odnosno drugih objekata;

73) razmak je najkraća uzdužna udaljenost između najisturenijih točaka vozila ili osoba, odnosno drugih objekata;

74) regionalna cesta je javna cesta koja povezuje važnija gospodarska područja u Bosni i Hercegovini i koja osigurava najracionalniju vezu između općina;

75) skup vozila čine vozilo na motorni pogon i priključna vozila koja u prometu na cestama sudjeluju kao cjelina;

76) smanjena vidljivost postoji kada, uslijed nepovoljnih atmosferskih ili drugih prilika, vozač ne može jasno uočiti druge sudionike u prometu na udaljenosti od najmanje 100 m u naselju odnosno najmanje od 200 m na cesti izvan naselja;

77) stajalište je dio površine ceste namijenjen za zaustavljanje autobusa, trolejbusa ili tramvaja radi ulaska i izlaska putnika i koje je označeno prometnim znakom;

78) stanica tehničkog pregleda vozila je organizacija ovlaštena od mjerodavnog tijela za obavljanje poslova tehničkog pregleda vozila;

79) stiker naljepnica je dokaz o registriranju vozila;

80) sudionik u prometu je osoba koja u prometu na cesti upravlja vozilom ili se nalazi u vozilu ili na vozilu koje tjera, vodi ili jaše životinju koja se kreće po cesti, kao i pješak ili osoba koja svoje poslove i radne zadatke obavlja na cesti;

81) sustav provjere sigurnosti /RSI-Road Safety Inspection/ je postupak neovisne provjere postojećih javnih cesta u pogledu sigurnosti;

82) sustav revizije sigurnosti /RSA-Rad Safety Audit/ je postupak neovisne revizije projekata izgradnje javnih cesta u pogledu sigurnosti;

83) svjetloodbojni prsluk je odjevni predmet namijenjen lakšem uočavanju osoba koje se na javnoj cesti nalaze izvan vozila;

84) tahograf je uređaj ugrađen u motorno vozilo koji bilježi elemente bitne za uporabu motornog vozila i/ili rada vozača;

85) teretno vozilo je svako motorno vozilo koje je namijenjeno za prijevoz tereta;

86) tegljač je motorno vozilo namijenjeno i opremljeno za vuču poluprikolice;

87) "tijelo mjerodavno za" je tijelo mjerodavno za određene poslove, utvrđeno ustavom i zakonom Bosne i Hercegovine, entiteta, županija i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine;

88) tračno vozilo je vozilo posebno konstruirano i i isključivo namijenjeno za vožnju po tračnicama;

89) traktor je vozilo na motorni pogon konstruirano da vuče, potiskuje ili nosi izmjenjiva oruđa, odnosno da služi za pogon takvih oruđa ili za vuču priključnih vozila;

90) tramvaj je vozilo na tračnicama s električnim pogonom, namijenjeno za javni putnički prijevoz i koje je, radi napajanja motora električnom energijom, vezano za električni vod;

91) tricikl je motorno vozilo na tri kotača simetrično postavljena u odnosu na srednju uzdužnu os, s toplinskim motorom čiji je radni obujam veći od 50 cm3 ili čija je konstrukcijski najveća brzina veća od 45 km/h;

92) trolejbus je motorno vozilo namijenjeno za javni putnički prijevoz koje, osim sjedala za vozača, ima više od osam sjedala i koje, radi napajanja motora električnom energijom, ima kontakt s električnim vodičem;

93) turistički vlak je skup vozila koji čine vučno vozilo i priključna vozila, namijenjeni za prijevoz putnika u parkovima, hotelsko-turističkim i sličnim naseljima, na površini na kojoj se ne odvija promet ili cesti na kojoj se promet odvija u turističke svrhe;

94) u suradnji s mjerodavnim tijelom znači da je tijelo koje donosi podzakonski akt obvezno osigurati sudjelovanje u izradbi ili davanju mišljenja mjerodavnoga tijela o podzakonskome aktu;

95) ukupna masa je masa vozila zajedno s masom tereta koji se prevozi na vozilu, uključujući i masu osoba koje se nalaze u vozilu, kao i masu priključnoga vozila s teretom -ako je ono pridodano vozilu;

96) ulica je javna cesta u naselju koja prometno povezuje dijelove naselja;

97) voditelj stanice tehničkog pregleda je osoba koja je stekla uvjete da vodi stanicu za tehnički pregled vozila;

98) vozač je osoba koja na cesti upravlja vozilom;

99) vozačka dozvola je javna isprava koju je izdalo mjerodavno državno tijelo i kojom se dokazuje pravo upravljanja određenom kategorijom ili vrstom vozila;

100) vozilo je svako prijevozno sredstvo namijenjeno za kretanje cestom, osim pokretnih stolaca bez motora za nemoćne osobe i dječjih prijevoznih sredstava;

101) zaprežno vozilo je vozilo koje vuče upregnuta životinja;

102) zaustavljanje vozila je svaki prekid kretanja vozila na cesti u trajanju do pet minuta, osim prekida koji se čini da bi se postupilo

prema znaku ili pravilu kojim se regulira promet;

103) zemljana cesta je cesta bez izgrađenoga kolnika i kolničkog zastora, pa i kada na priključku na javnu cestu ima izgrađeni kolnik;

104) zona smirenog prometa je područje u naselju, označeno propisanim prometnim znakom, u kojem se vozila ne smiju kretati brzinom većom od brzine hoda pješaka zbog dopuštenog kretanja pješaka i dječje igre.

Članak 10

Mjerodavna tijela koja vode evidenciju dužna su redovito dostavljati odgovarajuće podatke Centralnom registru.

POGLAVLJE II. CESTE

Članak 11

(1) Ceste, kao osnova na kojoj se odvija promet, moraju se projektirati, izgrađivati, opremati i održavati tako da odgovaraju svojoj namjeni i zahtjevima sigurnosti prometa.

(2) Radi ispunjavanja sigurnosti prometa, mjerodavno tijelo za ceste dužno je projektiranje cesta podvrgnuti sustavu revizije sigurnosti (RSA), a postojeće ceste sustavu provjere sigurnosti (RSI).

Članak 12

Javne ceste, njihovi pojedini dijelovi i objekti na njima mogu se pustiti u promet tek nakon što se utvrdi da ispunjavaju tehničke normative glede sigurnosti prometa, sukladno odgovarajućim propisima.

Članak 13

(1) Mrežu javnih cesta, ovisno o njihovom društvenom i gospodarskom značenju, čine magistralne, regionalne i lokalne ceste, kao i ulice u naseljima i gradovima.

(2) O javnim cestama i objektima na njima vodi se evidencija.

Članak 14

Javnu cestu čine: donji i gornji sloj ceste, cestovni graditeljski objekti, prometni znakovi i oprema, objekti za potrebe ceste, a javnu cestu izvan naselja i zemljišni pojas s obiju strana ceste širine

najmanje jedan metar, računajući od krajnje točke poprečnog profila ceste, i zračni prostor iznad kolnika u visini od sedam metara, računajući od najviše točke kolnika.

Članak 15

(1) Javne ceste moraju imati najmanje dva prometna traka i dva rubna traka ili rubnjaka u ravni kolnika, a ulica nogostup s rubnjacima.

(2) Iznimno od odredaba stavka (1) ovoga članka, lokalna cesta može imati samo jedan prometni trak, s tim što, ovisno o preglednosti ceste, na udaljenosti od najviše 500 m ima odgovarajuće proširenje, a ulica samo jedan prometni trak bez proširenja.

Članak 16

(1) Javne ceste moraju biti prilagođene za podnošenje osovinskog opterećenja od najmanje deset tona po osovini.

(2) Iznimno od odredaba stavka (1) ovoga članka, lokalne ceste i ulica, određene odlukama mjerodavnih tijela, moraju biti izgrađene tako da podnesu osovinsko opterećenje od najmanje šest tona.

(3) Projektiranjem i gradnjom novih javnih cesta, osim lokalnih, mora se osigurati njihovo podnošenje osovinskog opterećenja od najmanje 11,5 tona po osovini.

Članak 17

Iznad kolnika javne ceste mora postojati slobodan prostor u visini od najmanje četiri i pol metra od najviše točke kolnika.

Članak 18

(1) Na mostovima, u tunelima, galerijama i drugim objektima na javnoj cesti širina kolnika ne smije biti manja od širine kolnika na javnoj cesti.

(2) Autobusna stajališta na javnoj cesti izvan naselja, kao i na dijelu magistralne ceste u naselju, moraju biti izvan kolnika.

Članak 19

(1) Na javnim cestama zabranjeno je podizati objekte, uređaje ili postrojenja, saditi sadnice ili postavljati predmete kojima se smanjuje

preglednost cesta i željezničke pruge s kojom se cesta križa u istoj razini, kao i preglednost na raskrižju, ili činiti bilo kakve radnje koje bi mogle ugrožavati ili ometati promet na javnoj cesti ili oštećivati javnu cestu i objekte na njoj.

(2) Na javnoj cesti i njezinu zaštitnom pojasu zabranjeno je podizati spomenike i postavljati druga spomen-obilježja, prodavati proizvode i sl.

(3) U zaštitnom pojasu javne ceste izvan naselja mogu se postavljati natpisi za reklame, i to pokraj autoceste i ceste rezervirane za promet motornih vozila na udaljenosti od najmanje 12 metara, magistralne i regionalne ceste od deset metara i lokalne ceste - tri metra, računajući od krajnje točke poprečnog profila, uz dozvolu mjerodavne institucije koja upravlja javnom cestom.

Članak 20

(1) Poduzeća i drugi subjekti koji izvode radove na javnoj cesti su prije početka izvođenja radova dužni postaviti privremenu signalizaciju i osigurati mjesto na kome se izvode radovi, održavati prometnu signalizaciju tijekom izvođenja radova, za vrijeme trajanja radova osigurati nesmetan promet na mjestu izvođenja radova, te poslije završetka radova ukloniti s javne ceste ostatke materijala, sredstava za rad, privremenu prometnu signalizaciju i druge predmete koje su postavili za vrijeme izvođenja radova.

(2) Prometna signalizacija i oprema ceste postavljaju se na temelju Elaborata prometne signalizacije i opreme ceste, ako se radi o prometnoj signalizaciji i opremi ceste namijenjenoj označavanju radova na cesti.

Članak 21

(1) Mjerodavna tijela koja upravljaju cestama dužna su, sukladno važećim propisima, analizirati i poduzimati mjere radi otklanjanja određenih nedostataka na cesti na lokacijama na kojima se učestalo događaju prometne nezgode.

(2) Tijela mjerodavna za unutarnje poslove dužna su omogućiti pristup informacijama o prometnim nezgodama institucijama iz stavka (1) ovoga članka za potrebe analize uzroka događanja prometnih nezgoda.

Članak 22

(1) U slučaju prekida ili ugrožavanja prometa na javnoj cesti zbog nanosa, odrona ili klizanja terena ili drugih uzroka, kao i u slučaju oštećenja kolnika koja u većoj mjeri ugrožavaju sigurnost prometa, nadležna institucija koja upravlja cestom odmah po saznanju, na uočenoj lokaciji, organizira postavljanje privremene prometne signalizacije, te poduzima mjere za otklanjanje smetnji i uspostavu sigurnog prometa.

(2) U slučaju događaja iz stavka (1) ovoga članka, prometna signalizacija postavlja se sukladno Pravilniku o prometnim znakovima i signalizaciji na cestama, načinu obilježavanja radova i zapreka na cestama i znakovima koje sudionicima u prometu daju ovlaštena osoba, ako ne postoje uvjeti glede vremena izrade Elaborata prometne signalizacije i opreme ceste.

Članak 23

(1) Mjerodavne institucije koje održavaju i upravljaju cestama dužne su pravodobno i točno obavješćivati javnost o ograničenju i zabrani prometa na javnim cestama i o izvanrednim uvjetima i posebnim mjerama za promet na njima, kao i o prohodnosti javnih cesta u zimskome razdoblju i u slučaju elementarnih nepogoda ili izvanrednih događaja zbog kojih je nastao prekid prometa, odnosno zbog čega su znatno otežani uvjeti za tok prometa.

(2) Mjerodavne institucije koje održavaju i upravljaju cestama, istodobno s obavješćivanjem javnosti, dužne su dostavljati auto-moto klubovima/savezima informacije o prohodnosti javnih cesta koje su im potrebne za primjenu njihovih javnih ovlasti.

Članak 24

Javne ceste izvan naselja moraju imati na pogodnim razmacima posebne površine za zadržavanje vozila izvan kolnika, a na

dijelovima s većim uzdužnim nagibom i posebni trak za kretanje sporih vozila u slučaju vrlo gustoga prometa.

POGLAVLJE III. PRAVILA PROMETA

Odjeljak A. Opće odredbe

Članak 25

(1) Sudionici u prometu dužni su postupati sukladno propisima o pravilima prometa, prometnoj signalizaciji i naredbama koje daje ovlaštena osoba.

(2) Sudionici u prometu dužni su postupati sukladno prometnoj signalizaciji i kada se time odstupa od prometnih pravila.

(3) Sudionici u prometu dužni su postupati sukladno svjetlosnom prometnom znaku i kada se značenje tog znaka razlikuje od značenja ostalih prometnih znakova ili prometnih pravila.

(4) Međusobnu prednost prolaza sudionika u prometu, koji na raskrižju svjetlosnim prometnim znakovima istodobno dobivaju pravo prolaza, regulira se prometnim pravilima.

(5) Sudionici u prometu dužni su postupati prema znakovima ili po naredbama koje daju ovlaštene osobe i kad se time odstupa od svjetlosnog prometnog znaka ili drugog prometnog znaka ili prometnog pravila.

Članak 26

(1) Zabranjeno je na cesti, parkiralištu, nogostupu i drugim prometnim površinama ostavljati oštećena, dotrajala ili neregistrirana vozila, nanositi blato na cestu sa suvremenim kolnikom ili ostavljati ili bacati otpatke ili predmete i tvari koji mogu ometati ili ugroziti promet ili zagađivati okoliš.

(2) Osoba koja postupi suprotno stavku (1) ovoga članka snosi troškove uklanjanja vozila, otpadaka, predmeta i tvari koje je ostavila, nanijela blato ili bacila otpatke ili predmete na cestu, parkiralište ili neku drugu prometnu površinu.

(3) Vozač je dužan s kolnika ukloniti predmete i tvari koje s njegovog vozila padnu na cestu, kao i predmete koje je prilikom zaustavljanja vozila stavio na cestu.

(4) Ako je u mogućnosti i ako time ne ometa sigurnost prometa, vozač je dužan ukloniti s kolnika i predmete na koje naiđe tijekom vožnje, a ako nije u mogućnosti - dužan je o tomu obavijestiti mjerodavnu instituciju koja upravlja cestom ili policijsku upravu, odnosno poduzeće koje brine o održavanju ceste.

Članak 27

Vozač je dužan držati vozilo na toliki razmak i razdaljinu između svojeg vozila i drugih vozila u prometu da, s obzirom na brzinu kretanja vozila i druge okolnosti u prometu, ne izaziva opasnost i ne ometa druge sudionike u prometu.

Članak 28

(1) Vozač je dužan tijekom upravljanja vozilom obratiti pozornost na pješake koji se nalaze na kolniku ili stupaju na kolnik.

(2) Kada prilazi obilježenom pješačkom prijelazu, vozač mora upravljati vozilom s naročitom opreznošću i voziti takvom brzinom da u slučaju potrebe može zaustaviti vozilo ispred pješačkog prijelaza.

(3) Na dijelu ceste kojim se kreću djeca ili na kojem su postavljeni prometni znaci o sudjelovanju djece u prometu vozač je dužan voziti s naročitom opreznošću i takvom brzinom da može vozilo zaustaviti u slučaju potrebe.

Članak 29

(1) Slijepe osobe, kad samostalno sudjeluju u prometu, moraju nositi bijeli štap kao znak raspoznavanja.

(2) Vozilo koje je prilagođeno da njime upravlja osoba kojoj su oštećeni udovi bitni za upravljanje vozilom mora biti označeno posebnim znakom.

(3) Osim vozila iz stavka (2) ovoga članka, posebnim znakom mogu biti obilježena i vozila u kojima se za vrijeme vožnje nalaze osobe sa 100%-tnim stupnjem invaliditeta.

(4) Na posebno označenim mjestima za parkiranje vozila iz stavka (2) i (3) ovoga članka može se parkirati samo vozilo obilježeno znakom iz stavka (2) i (3) ovoga članka.

Članak 30

(1) Vozač vozila koje se kreće pokraj vozila javnoga prijevoza putnika ili pokraj autobusa kojim se obavlja putnički prijevoz zaustavljenog na stajalištu, mora se kretati smanjenom brzinom tako da ne ugrožava osobe koje ulaze ili izlaze iz toga vozila.

(2) Osobe iz stavka (1) ovoga članka radi ulaska u vozilo ili po izlasku iz vozila moraju prijeći preko kolnika dužne su to činiti na način propisan u članku 110., 111. i 112. ovog Zakona.

(3) Vozač mora zaustaviti vozilo iza vozila iz stavka (1) ovoga članka kada osobe, ulazeći ili izlazeći iz toga vozila, moraju prijeći preko prometnog traka i biciklističke staze ili traka kojim se vozilo kreće.

(4) Vozač vozila koje se kreće iza vozila kojim se prevoze djeca, kao i vozač vozila koji tom vozilu dolazi ususret na cesti s dva prometna traka, dužan je zaustaviti se kada je vozilo kojim se prevoze djeca zaustavljeno na kolniku dok djeca ulaze ili izlaze iz vozila.

(5) Ako se vozilom obavlja organizirani prijevoz djece, vozilo mora biti označeno posebnim znakom.

Članak 31

(1) Za vrijeme vožnje u naselju vozač je dužan vozilu javnoga gradskog prijevoza putnika ili posebno označenom vozilu kojim se obavlja organizirani prijevoz djece omogućiti uključivanje u promet kada ta vozila izlaze sa stajališta koja se nalaze izvan kolnika, odnosno s proširenja prometnog traka koji se koristi za stajalište.

(2) Vozač vozila javnoga gradskog prijevoza putnika ili posebno označenoga vozila kojim se obavlja organizirani prijevoz djece dužan je s pomoću pokazivača smjera najaviti svoju namjeru da se uključi u promet i to uključivanje obaviti na način kojim se ne ugrožavaju drugi sudionici u prometu.

Članak 32

Osoba koja se prevozi vozilom ne smije ni na koji način ometati vozača u upravljanju vozilom niti utjecati na njega da upravlja vozilom na način kojim se umanjuje sigurnost prometa.

Članak 33

(1) Za vrijeme kretanja vozila u prometu na javnoj cesti vozač ne smije koristiti mobilni telefon odnosno druge uređaje za komuniciranje ako nema, odnosno ne koristi, opremu koja omogućuje komuniciranje bez angažiranja ruku za vrijeme vožnje. Vozač ne smije koristiti audio- odnosno videouređaje na način da ne čuje zvučne signale drugih sudionika u prometu, niti poduzimati druge radnje koje ometaju njegovu pozornost pri upravljanju vozilom.

(2) Kretanjem vozila u smislu stavka (1) ovoga članka smatrat će se i slučaj kada je vozilo zaustavljeno radi postupanja prema prometnom znaku, postupanja prema znaku i naredbi ovlaštene osobe, propuštanja vozila koja imaju pravo prednosti prolaza i u drugim slučajevima kada je vozač dužan ili prisiljen zaustaviti vozilo na kolniku, prema odredbama ovoga Zakona.

(3) Odredbe stavka (1) ovoga članka koje se odnose na druge uređaje za komuniciranje ne primjenjuju se na vozače policijskih vozila, vozila sudske policije, vojna vozila i vozila Granične policije, hitne pomoći i vatrogasne službe, dok upravljaju vozilom prilikom obavljanja poslova u vezi sa službenom dužnošću odnosno djelatnošću, kao i vozače taksi prijevoza u obavljanju službene dužnosti.

Članak 34

(1) U vozilu u prometu na cestama ne smije se koristiti niti nalaziti uređaj odnosno sredstvo kojim se može ometati rad uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, odnosno drugih uređaja namijenjenih za dokumentiranje prekršaja.

(2) Zabranjeno je stavljati na tržište i reklamirati uređaje i sredstva iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 35

(1) Vozač motornoga vozila i osobe koje se prevoze tim vozilom dužni su koristiti sigurnosne pojaseve za vrijeme kretanja vozila u prometu na javnoj cesti.

(2) U putničkom automobilu na prednjem sjedištu do vozača ne smije se prevoziti osoba koja je očito pod utjecajem alkohola ili opojnih sredstava.

(3) U putničkom automobilu na sjedalu suvozača zabranjeno je prevoziti dijete mlađe od 12 godina.

Članak 36

(1) Iznimka od članka 35. stavka (3) ovoga Zakona, vozač u putničkom automobilu može prevoziti dijete mlađe od dvije godine na prednjem sjedalu ako vozilo nema zračni jastuk za suvozača ili je zračni jastuk za suvozača isključen i ako se dijete prevozi u sigurnosnoj sjedalici postavljenoj suprotno od smjera kretanja vozila, a koja je pričvršćena za sjedalo pomoću sigurnosnog pojasa u tri točke vezivanja ili posebnim kopčama u vozilu. Dijete u sigurnosnoj sjedalici mora biti vezano.

(2) Vozač u putničkom automobilu smije prevoziti dijete mlađe od pet godina na stražnjem sjedalu samo kada je dijete pravilno vezano u sigurnosnoj sjedalici koja je za sjedalo pričvršćena pomoću sigurnosnog pojasa u tri točke vezivanja ili posebnim kopčama u vozilu.

(3) Vozač u putničkom automobilu smije prevoziti dijete starije od pet, a mlađe od 12 godina na stražnjem sjedalu samo kada dijete sjedi na posebnom podmetaču prilagođenom njegovoj visini koji omogućava uporabu sigurnosnog pojasa i kada je pravilno vezano sigurnosnim pojasom, ili je pravilno vezano u sigurnosnoj sjedalici koja je za sjedalo pričvršćena pomoću sigurnosnog pojasa u tri točke vezivanja ili posebnim kopčama u vozilu.

Članak 37

(1) Vozila ne smiju na prednjoj strani imati svjetlosne, svjetlosno-signalne ili reflektirajuće uređaje ili tvari koji daju svjetla crvene boje, a na stražnjoj strani uređaje ili tvari koji daju svjetla bijele boje.

(2) Odredba stavka (1) ovoga članka glede svjetala bijele boje ne odnosi se na svjetlo za osvjetljavanje ceste pri vožnji unatrag, pokretno svjetlo za istraživanje (reflektor), svjetlo za osvjetljavanje

stražnje registarske pločice i registarsku pločicu prevučenu bijelom reflektirajućom bojom.

(3) Odredba stavka (1) ovoga članka ne odnosi se na crveno treptavo svjetlo na posebnim označenim motornim vozilima koja prate vozila pod pratnjom.

Odjeljak B. Radnje vozilom u prometu

Članak 38

(1) Vozač koji namjerava izvesti neku radnju vozilom na cesti ili vozilo uključiti u promet (pomijeranje vozila udesno ili ulijevo, mijenjanje prometnog traka, pretjecanje, obilaženje, zaustavljanje, skretanje udesno ili ulijevo, polukružno okretanje, vožnja unatrag i sl.) smije započeti takvu radnju samo ako se prethodno uvjerio da to može učiniti bez opasnosti po druge sudionike u prometu ili imovinu, vodeći pritom računa o položaju vozila i smjeru i brzini kretanja.

(2) Vozač je dužan postupati prema odredbama stavka (1) ovoga članka i kada se uključuje u promet iz garaže, parkirališta, dvorišta ili drugih sličnih površina, a ako mu je vidik zaklonjen ili mu je vidljivost znatno smanjena zbog vremenskih ili drugih prilika, dužan je na mjestu na kojem se uključuje postaviti osobu koja će omogućiti siguran izlazak vozila na cestu ili na drugi način osigurati sigurno uključivanje na cestu.

(3) Zabranjeno je otvaranje vrata na motornom vozilu na kolniku kada je vozilo u kretanju ili mirovanju i u svim drugim slučajevima kada se može ugroziti sigurnost drugih sudionika u prometu.

Članak 39

(1) Prije izvođenja radnji vozilom iz članka 38. ovoga Zakona, vozač je dužan jasno i pravodobno obavijestiti o svojoj namjeri druge sudionike u prometu dajući znak pomoću pokazivača smjera ili, ako oni ne postoje, odgovarajućim znakom rukom.

(2) Ako znak iz stavka (1) ovoga članka vozač daje s pomoću pokazivača smjera, mora ga davati cijelo vrijeme dok traje obavljanje radnje vozilom, a po izvršenoj radnji mora ga prestati davati.

(3) Iznimno od odredaba stavka (1) i (2) ovoga članka, nakon izvršenog pretjecanja drugog vozila, vozač nije dužan davati znak o namjeri vraćanja na prometni trak kojim se kretao prije pretjecanja.

Odjeljak C. Kretanje vozila cestom

Članak 40

Vozač mora za kretanje vozila koristiti isključivo cestu, odnosno kolnik ili prometni trak, odnosno stazu namijenjenu za promet one vrste vozila kojoj pripada, osim u slučaju opasnosti.

Članak 41

(1) Vozač je dužan kretati se vozilom desnom stranom kolnika u smjeru kretanja.

(2) Vozač je dužan držati vozilo u kretanju što bliže desnom rubu kolnika i na tolikoj udaljenosti od njega da, s obzirom na brzinu kretanja vozila, uvjete prometa i stanje i svojstva ceste, ne ugrožava druge sudionike u prometu i sebe ne izlaže opasnosti.

(3) Iznimno od odredbe stavka (2) ovoga članka, na cesti u naselju s kolnikom na kome za promet vozila u istome smjeru postoje najmanje dva označena prometna traka za kretanje vozila vozač može koristiti i prometni trak koji se ne nalazi uz desni rub kolnika - ako time ne ometa ostala vozila koja se kreću iza vozila kojim upravlja.

(4) Odredba stavka (3) ovoga članka ne odnosi se na vozača autobusa, vozača teretnog vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 7.500 kg, vozača vozila koje na ravnoj cesti ne može razviti brzinu kretanja veću od 40 km na sat i na vozača vozila koje se ne smatra motornim vozilom, osim na dijelu ceste ispred raskrižja ili drugog mjesta na kojemu vozilo skreće ulijevo.

Članak 42

(1) Na cesti s kolnikom za promet vozila u oba smjera na kojem postoje najmanje četiri prometna traka vozač ne smije vozilom prelaziti na kolnički trak namijenjen za promet vozila iz suprotnoga smjera.

(2) Na cesti s kolnikom za promet vozila u oba smjera na kojem postoje tri prometna traka vozač se ne smije vozilom kretati

prometnim trakom koji se nalazi uz lijevi rub ceste u smjeru kretanja vozila.

(3) Na cesti na kojoj su kolnički traci fizički odvojeni jedan od drugoga vozač se ne smije vozilom kretati kolničkim trakom namijenjenim za promet vozila iz suprotnoga smjera.

(4) Na cesti s kolnikom za promet vozila u jednome smjeru vozač se ne smije vozilom kretati u zabranjenom smjeru.

Članak 43

(1) Vozač koji se namjerava kretati vozilom unatrag može izvršiti tu radnju samo na kratkom dijelu ceste, uz uvjet da ne ugrožava ili ne ometa druge sudionike u prometu.

(2) Kada se vozač kreće vozilom unatrag, dužan je kretati se onom stranom kolnika kojom se do tada kretao vožnjom unaprijed.

(3) Vozač ne smije kretanjem vozila unatrag ulaziti u nepregledno raskrižje, kretati se cestom na prijelazu preko željezničke pruge u istoj razini, uključivati se na cestu s pravom prednosti niti voziti na prijevojima i u zavojima u kojima je preglednost nedovoljna.

Članak 44

(1) Vozač ne smije mijenjati način upravljanja vozilom naglim smanjivanjem brzine kretanja vozila, osim u slučaju izravne opasnosti.

(2) Vozač koji namjerava znatnije smanjiti brzinu kretanja vozila dužan je to učiniti na način kojim neće ugroziti druge vozače koji se kreću iza njega

Odjeljak D. Brzina

Članak 45

(1) Vozač je dužan prilagoditi brzinu kretanja vozila svojstvima i stanju ceste, vidljivosti, preglednosti, atmosferskim prilikama, stanju vozila i tereta, gustoći prometa, prometnim znacima i drugim prometnim uvjetima, tako da vozilo može pravodobno zaustaviti pred svakom zaprekom koju pod navedenim uvjetima može predvidjeti.

(2) Vozač ne smije smanjiti brzinu kretanja vozila do te mjere da njegovo vozilo pričinjava smetnju normalnom prometnom toku.

(3) Prilikom pokretanja vozila iz mjesta, vozač ne smije naglo povećati brzinu kretanja, tako da dolazi do stvaranja prekomjerne buke i škripe uslijed proklizavanja pogonskih kotača vozila, osim u slučaju opasnosti.

Članak 46

(1) Na cesti u naselju vozač se ne smije vozilom kretati brzinom većom od 50 km na sat, osim ako prometnim znakom nije drukčije određeno.

(2) Na cestama u naselju, ako prometno-tehnički elementi to omogućuju, prometnim znakom može se dopustiti kretanje vozilom i većom brzinom od propisane u stavku (1) ovoga članka.

(3) Na cesti izvan naselja vozač se ne smije vozilom kretati brzinom većom od:

a) 130 km na sat na autocestama;

b) 100 km na sat na cestama rezerviranim za promet motornih vozila i brzim cestama;

c) 80 km na sat na ostalim cestama.

(4) Na cesti izvan naselja vozač se ne smije vozilom kretati brzinom većom od brzine određene prometnim znakom postavljenim uz cestu.

Članak 47

(1) Brzina kretanja motornih vozila na cesti pod normalnim prometnim uvjetima ne smije se ograničiti prometnim znakom ispod 40 km/h.

(2) Brzina kretanja vozila utvrđuje se na jedan od slijedećih načina:

a) pomoću uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila s uređajem ili bez uređaja s grafičkim ispisom brzine,

b) tahografskim zapisom,

c) neposrednim praćenjem vozilom uz videonadzor.

(3) Fotografija i videozapis s podacima o utvrđenoj brzini kretanja vozila, tahografski zapis i zapisnik o očitanju na radaru služe kao

dokaz o utvrđenoj brzini kretanja vozila.

(4) U zapisniku koji se sačinjava na licu mjesta navodi se i izjava vozača o tomu ima li ili nema primjedaba na tekst zapisnika.

Članak 48

(1) Na cestama brzina kretanja ograničava se za sljedeća vozila:

a) na 80 km na sat - za autobuse i autobuse s lakom prikolicom, kao i za teretna motorna vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg a manja od 7.500 kg;

b) na 80 km na sat - za motorna vozila koja vuku prikolicu za stanovanje (karavan) ili laku prikolicu;

c) na 70 km na sat - za autobuse kada se obavlja organizirani prijevoz djece, za zglobne autobuse bez mjesta za stajanje, za teretna motorna vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 7.500 kg i za teretna motorna vozila s priključnim vozilom;

d) na 50 km na sat - za autobuse s priključnim vozilom za prijevoz osoba, trolejbuse, gradske autobuse, autobuse koji osim ugrađenih sjedala imaju i određena mjesta za stajanje, i teretna motorna vozila koja vuku dva priključna vozila;

e) na 40 km na sat - motorno vozilo koje na cesti vuče drugo neispravno motorno vozilo, kao i za traktore;

f) na 30 km na sat - za traktore koji vuku priključno vozilo;

g) na 25 km na sat - za bicikl i moped kada se kreću biciklističkom stazom, odnosno trakom;

h) na 20 km na sat - za turistički vlak i radni stroj.

(2) Izuzetno od odredbi stavka (1) ovoga članka, kada se kreću autocestom, brzina kretanja za autobuse ograničava se na 100 km na sat;

(3) Kada upravlja motornim vozilom stavka (1) ovoga članka, vozači su dužni pridržavati se brzina propisanih u stavku (1) ovog članka i na cesti na kojoj je ovim Zakonom ili postavljenim prometnim znakom dozvoljena veća brzina.

(4) Motorna vozila iz točke 1), 3) i 4) i priključna vozila iz točke 3) i 4) stavka (1) ovoga članka koja su registrirana u Bosni i Hercegovini, osim vojnih vozila, na lijevoj polovini stražnjega dijela na vidnom mjestu moraju imati oznaku u obliku kruga bijel boje, obrubljenog crvenom bojom, u kome je crnom bojom ispisan broj koji označava najveću dopuštenu brzinu kretanja tih vozila.

Članak 49

(1) Na osjetljivim mjestima u naselju s gustim prometom pješaka, a posebice djece, može se ograničiti brzina kretanja vozila postavljanjem posebnih objekata na cesti.

(2) Odobrenje za postavljanje posebnih objekata na cesti daje mjerodavno tijelo koje upravlja cestama.

Odjeljak E. Skretanje

Članak 50

(1) Vozač vozila koje skreće udesno dužan je obaviti skretanje krećući se krajnjim prometnim trakom koji se proteže uz desni rub kolnika, osim ako prometnim znakom ili oznakom na kolniku nije drukčije određeno.

(2) Vozač vozila koje skreće ulijevo dužan je izvršiti skretanje krećući se krajnjim lijevim prometnim trakom koji se proteže uz središnju crtu i uz zamišljeni ili označeni luk koji spaja dvije središnje crte bočnih kolnika, odnosno prometnim trakom koji se proteže uz lijevi rub ceste s jednosmjernim prometom, osim ako prometnim znakom uz cestu nije drukčije određeno.

Odjeljak F. Prednost prolaza

Članak 51

(1) Na raskrižju cesta iste važnosti vozač koji skreće u desno ima prednost prolaska u odnosu na sva druga vozila osim vozila pod pratnjom,vozila sa pravom prvenstva i vozila koja se kreću tračnicama.

(2) Na raskrižju ili u susretu s drugim vozilom vozač je dužan propustiti vozilo koje dolazi s njegove desne strane, osim ako prometnim znakom uz cestu nije drukčije određeno.

(3) Vozač vozila koje na raskrižju skreće ulijevo dužan je propustiti vozilo koje, dolazeći iz suprotnoga smjera, na raskrižju zadržava smjer svojeg kretanja ili skreće udesno, osim ako postavljenim prometnim znakom nije drukčije određeno.

(4) Iznimno od odredaba stavka (1) i (2) ovoga članka, vozilo koje se kreće po tračnicama ima prednost prolaza na raskrižju ili u susretu s drugim vozilom, bez obzira s koje mu strane ono nailazi, osim ako postavljenim prometnim znakom nije drukčije određeno.

(5) Vozač koji ulazi vozilom na cestu koja je prometnim znakom označena kao cesta s prednošću prolaza, dužan je propustiti sva vozila koja se kreću tom cestom.

(6) Vozač je dužan propustiti sva vozila koja se kreću cestom na koju ulazi i kada ta cesta nije prometnim znakom označena kao cesta s prednošću prolaza ako vozilom ulazi sa zemljane ceste ili ceste s makadamskim zastorom na cestu s kolničkim zastorom ili ako na cestu ulazi s površine na kojoj se ne odvija promet.

(7) Vozač koji pri skretanju vozilom presijeca biciklističku stazu ili traku koja se pruža uzduž kolnika kojim se kreće dužan je propustiti bicikl i moped koji se kreću biciklističkom stazom ili trakom u istom ili suprotnom smjeru.

Odjeljak G. Promet na raskrižju

Članak 52

(1) Vozač koji se približava raskrižju mora voziti s povećanom opreznošću koja odgovara prometnim uvjetima na raskrižju.

(2) Vozač koji se približava raskrižju dužan je voziti takvom brzinom da se može zaustaviti i propustiti vozila koja na raskrižju imaju prednost prolaza.

(3) Vozač je dužan, pred raskrižjem, vozilom zauzeti položaj na dovoljnoj udaljenosti na onom prometnom traku kojim mora proći kroz raskrižje.

(4) Prilikom reguliranja prometa na raskrižju s kružnim tokom, potrebno je regulirati promet tako da vozila u kružnom toku imaju prednost prolaska.

Članak 53

(1) Na raskrižju i na drugom mjestu na kojem je promet reguliran uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova za sudionike u prometu svjetlosni prometni znaci imaju sljedeća značenja:

a) crveno svjetlo - zabrana prolaza;

b) žuto svjetlo - zabrana prolaza, osim za vozila koja se u trenutku kada se žuto svjetlo pojavi nalaze na tolikoj udaljenosti od svjetlosnog znaka da se ne mogu sigurno zaustaviti a da ne prođu taj znak, a za ostale sudionike - zabrana prolaza;

c) zeleno svjetlo - slobodan prolaz.

(2) Žuto svjetlo upaljeno istodobno s crvenim svjetlom služi za upozoravanje sudionika u prometu na skori prestanak zabrane prolaza i na pojavu zelenog svjetla.

(3) Žuto treptavo svjetlo obvezuje sve sudionike u prometu na kretanje s povećanom opreznošću, i da uređaj za davanje svjetlosnih znakova nije u funkciji reguliranja prometa.

(4) Zeleno treptavo svjetlo služi za upozoravanje sudionika u prometu na skori prestanak slobodnog prolaza i na pojavu žutog, odnosno crvenog svjetla.

Članak 54

(1) Ako je uređaju za davanje svjetlosnih prometnih znakova za reguliranje prometa na raskrižju dodan jedan ili više dopunskih znakova u obliku zelene svjetleće strelice, vozač može vozilom proći svjetlosni znak i kretati se u smjeru označenom zelenom svjetlećom strelicom i za vrijeme dok je upaljeno crveno ili žuto svjetlo, pri čemu ne smije ometati promet vozila koja se kreću cestom na koju ulazi i mora propustiti pješake koji prelaze preko kolnika.

(2) Ako zeleno svjetlo na uređaju za davanje svjetlosnih prometnih znakova ima oblik strelice, vozač se vozilom smije kretati samo u smjeru koji pokazuje ta strelica.

Članak 55

Vozač koji je vozilom ušao u raskrižje na kojem je promet reguliran uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova može napustiti

raskrižje ne čekajući da svjetlosnim prometnim znakom promet bude otvoren u smjeru kojim namjerava produžiti kretanje, uz uvjet da propusti sve sudionike u prometu koji se kreću u smjeru u kojem je promet dopušten.

Članak 56

Vozač kojem je svjetlosnim prometnim znakom dopušten ulazak u raskrižje ne smije ući vozilom u raskrižje ako je gustoća prometa takva da on vozilo očito mora zaustaviti u raskrižju i na taj način, pri promjeni svjetlosnog znaka, ometati ili onemogućiti promet vozila koja dolaze s bočnih kolnika.

Odjeljak H. Mimoilaženje

Članak 57

(1) Pri mimoilaženju vozač je dužan sa svoje lijeve strane ostaviti dovoljan razmak između vozila kojim upravlja i vozila s kojim se mimoilazi, a prema potrebi, i pomjeriti vozilo k desnom rubu kolnika.

(2) Ako zbog neke zapreke na cesti ili zbog drugih sudionika u prometu vozač ne može postupiti prema odredbi stavka (1) ovoga članka, dužan je usporiti kretanje svojeg vozila i, prema potrebi, zaustaviti ga da bi propustio vozilo iz suprotnoga smjera.

(3) Kada na raskrižju vozila dolaze iz suprotnih smjerova i skreću ulijevo, vozači se mimoilaze sa svoje desne strane.

(4) Ako je zbog nedovoljne širine ceste ili zbog neke zapreke na cesti mimoilaženje onemogućeno, vozač kojemu je to lakše izvesti, s obzirom na svojstva ceste i okolnosti u prometu, dužan je prvi se zaustaviti i, prema potrebi, kretanjem unatrag ili na drugi način pomjeriti svoje vozilo i zauzeti na cesti položaj koji omogućuje mimoilaženje.

Članak 58

(1) Na dijelu ceste s velikim uzdužnim nagibom na kojem je mimoilaženje vozila nemoguće ili je veoma otežano vozač vozila koje se kreće niz nagib dužan je zaustaviti svoje vozilo na pogodnom mjestu - ako primijeti da mu drugo vozilo ide u susret uz nagib.

(2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, vozač vozila koje se kreće uz nagib dužan je zaustaviti vozilo ako ispred sebe ima pogodno mjesto za zaustavljanje koje omogućuje sigurno mimoilaženje i ako bi, u slučaju da tako ne postupi, mimoilaženje zahtijevalo kretanje unatrag jednog od vozila.

(3) Na cesti iz stavka (1) ovoga članka, kada se jedno od vozila koja se mimoilaze mora kretati unatrag, kretat će se unatrag: svako vozilo koje se susrelo s vozilom koje vuče priključno vozilo; teretno motorno vozilo koje se susrelo s autobusom; lako vozilo koje se susrelo s vozilom više kategorije, a ako se mimoilaze vozila iste kategorije - vozilo koje se kreće niz nagib, osim ako je - s obzirom na uvjete i položaj vozila na cesti - lakše to učiniti vozaču vozila koje se kreće uz nagib.

Odjeljak I. Pretjecanje i obilaženje

Članak 59

(1) Pretjecati i obilaziti vozač smije samo ako time ne ometa normalno kretanje vozila koja dolaze iz suprotnoga smjera i ako na cesti ima dovoljno prostora za sigurno izvođenje tih radnji.

(2) Vozač ne smije pretjecati i obilaziti kada time, s obzirom na svojstva ceste i postojeće okolnosti na cesti i u prometu ili s obzirom na tehnička svojstva vozila kojim upravlja, ugrožava druge sudionike u prometu.

Članak 60

(1) Pretjecanje i obilaženje izvodi se s lijeve strane.

(2) Pretjecanje se mora izvoditi s desne strane ako se vozilo na kolniku nalazi u takvome položaju i njegov vozač daje takav znak da se sa sigurnošću može zaključiti da to vozilo skreće ulijevo.

(3) Vozilo koje se kreće po tračnicama postavljenim na sredini kolnika ne smije se pretjecati s lijeve strane. To se vozilo može pretjecati s desne strane ako između njega i desnog ruba kolnika postoji prometni trak.

Članak 61

(1) Ako se na sredini kolnika nalazi pješački otok, ili obilježeni ili na drugi način označeni prostor za parkiranje vozila, ili neka druga površina koja nije namijenjena za promet vozila, ili neki objekt ili uređaj, vozila ih moraju obilaziti s desne strane.

(2) Ako se površine, objekti ili uređaji iz stavka (1) ovoga članka nalaze na sredini ceste s jednosmjernim prometom, a postavljenim prometnim znakom nije drukčije određeno, oni se mogu obilaziti s obiju strana.

Članak 62

(1) Vozač kojemu je dan znak za pretjecanje s njegove lijeve strane dužan je pomjeriti vozilo k desnom rubu kolnika.

(2) Vozač ne smije povećavati brzinu kretanja vozila dok ga drugo vozilo pretječe.

(3) Ako zbog nedovoljne širine kolnika ili njegovog stanja pretjecanje nije moguće bez ugrožavanja sigurnosti prometa, vozač vozila koje se kreće sporije nego vozila koja se kreću neposredno iza njega dužan je pomjeriti svoje vozilo što više udesno, a ako to nije dovoljno, čim mu to bude moguće, zaustaviti svoje vozilo na pogodnom mjestu da bi propustio brža vozila.

Članak 63

Vozač ne smije vozilom započeti pretjecanje ili obilaženje:

a) kolone vozila;

b) ako je vozač koji se kreće iza njega počeo pretjecati;

c) ako je vozač koji je ispred njega na istom prometnom traku dao znak da namjerava preteći ili obići vozilo koje je ispred njegova vozila, ili obići drugu zapreku na cesti;

d) ako prometni trak kojim namjerava pretjecati nije slobodan na dovoljnoj udaljenosti tako da bi, vodeći računa o razlici između brzine kretanja svojega vozila za vrijeme pretjecanja i brzine kretanja vozila drugih sudionika u prometu koje namjerava preteći, pretjecanjem ugrozio sigurnost prometa ili omeo promet iz suprotnoga smjera;

e) ako nakon pretjecanja ili obilaženja ne bi ponovno mogao zauzeti položaj na prometnom traku kojim se kretao prije pretjecanja ili obilaženja, i to bez ometanja ili ugrožavanja ostalih sudionika u prometu, osim kada za pretjecanje ili obilaženje koristi prometni trak koji je zabranjen za promet vozila iz suprotnoga smjera;

f) prometnim trakom koji je namijenjen za zaustavljanje vozila u nuždi;

g) neposredno ispred tunela i u tunelu koji po smjeru kretanja ima samo jedan prometni trak.

Članak 64

(1) Vozač koji pretječe dužan je držati vozilo na potrebnoj odstojanju i rastojanju od vozila kojega pretječe, tako da ga ne ometa niti ugrožava u prometu.

(2) Nakon pretjecanja ili obilaženja vozač je dužan, čim to bude moguće, bez ometanja ili ugrožavanja ostalih sudionika u prometu, vozilom ponovno zauzeti položaj na prometnom traku kojim se kretao prije pretjecanja, odnosno obilaženja.

Članak 65

Na kolniku na kojem se promet odvija u dva smjera vozač ne smije vozilom pretjecati drugo vozilo ispred vrha prijevoja ceste ili u zavoju kad je preglednost ceste nedovoljna, osim ako na tim mjestima postoji više prometnih trakova obilježenih uzdužnim oznakama na kolniku i namijenjenih isključivo za kretanje vozila u smjeru kretanja njegova vozila.

Članak 66

(1) Vozač ne smije pretjecati drugo vozilo, osim bicikla, mopeda, lakog motocikla i motocikla bez bočne prikolice, neposredno ispred raskrižja ili na raskrižju koje nije s kružnim tokom prometa, ili neposredno ispred i na prijelazu ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u razini bez branika ili polubranika.

(2) Neposredno ispred raskrižja i na raskrižju vozač smije pretjecati: vozilo koje skreće ulijevo, a pretječe se s desne strane (članak 60. stavak (2)); vozilo koje skreće udesno, ali da pritom svojim vozilom

ne prelazi na dio kolnika namijenjen za promet vozila iz suprotnoga smjera; vozilo koje se kreće cestom s prednošću prolaza, kao i kada je promet na raskrižju reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ili znacima koje daje ovlaštena osoba.

(3) Neposredno ispred i na prijelazu ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u istoj razini bez branika ili polubranika, vozač smije pretjecati drugo vozilo kada je promet na tom prijelazu reguliran uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova.

Članak 67

Vozač ne smije pretjecati drugo vozilo koje se približava obilježenom pješačkom prijelazu, ili koje prelazi pješački prijelaz, ili koje je stalo radi propuštanja pješaka na tom prijelazu.

Članak 68

(1) Na cesti na kojoj postoje najmanje dva prometna traka namijenjena za promet vozila u istom smjeru i na kojoj su kolone vozila, vozač može napusti trak na kojem se nalazi samo radi skretanja ulijevo ili udesno ili radi parkiranja vozila.

(2) Na cestama i uz uvjet iz stavka (1) ovoga članka brže kretanje vozila na jednom traku od kretanja na drugom traku ne smatra se pretjecanjem.

(3) Ne smatra se pretjecanjem ni prolaženje s desne strane vozila koje prema odredbi članka 41. stavak (3) ovoga Zakona za svoje kretanje ne koristi prometni trak uz desni rub kolnika.

Odjeljak J. Zvučni i svjetlosni znaci upozorenja

Članak 69

(1) Vozač je dužan uporabiti zvučni znak upozorenja kad god je u pitanju sigurnost prometa, a osobito:

a) na cesti izvan naselja radi upozorenja drugog sudionika u prometu da ga želi preteći ili obići, ako bi ne davanjem toga znaka postojala opasnost od prometne nezgode;

b) ako se pokraj kolnika nalaze djeca koja ne obraćaju pozornost na kretanje vozila;

c) na cesti izvan naselja, prije ulaska u nepregledan zavoj ili prije dolaska na prijevoj na kojem je otežano mimoilaženje.

(2) Vozač je dužan davanje zvučnoga znaka upozorenja svesti na nužnu mjeru.

Članak 70

(1) Od prvog sumraka do potpunog svanuća vozač, u pravilu, umjesto zvučnoga znaka upozorenja uporabljuje svjetlosni znak upozorenja. Taj znak vozač može uporabiti i u naselju prilikom pretjecanja drugoga vozila.

(2) Svjetlosni znak upozorenja vozač može uporabiti i danju - ako takav način upozorenja drugim sudionicima u prometu više odgovara zbog uvjeta na cesti.

(3) Svjetlosni znak upozorenja daje se kratkim uzastopnim paljenjem dugih svjetala, ili uzastopnim paljenjem kratkih svjetala za osvjetljavanje ceste, ili izmjeničnim paljenjem, u kratkim razmacima, dugih i kratkih svjetala, vodeći pritom računa da se time ne zasljepljuju vozači koji dolaze iz suprotnoga smjera.

Odjeljak K. Zaustavljanje i parkiranje

Članak 71

Vozač ne smije zaustaviti ili parkirati vozilo na mjestu na kojem bi ono ugrožavalo sigurnost drugih sudionika u prometu ili predstavljalo smetnju za normalan tok prometa ili kretanje pješaka.

Članak 72

(1) Na javnoj cesti izvan naselja vozač je dužan uvijek kada za to postoji mogućnost zaustaviti ili parkirati vozilo izvan kolnika.

(2) Vozač koji je zbog neispravnosti na vozilu, prometne nezgode ili drugog opravdanog razloga prisiljen zaustaviti vozilo na kolniku, dužan je za vrijeme kretanja izvan kolnika označiti se reflektirajućim prslukom i poduzeti sve mjere da zaustavljeno vozilo ne dovede u opasnost druga vozila i da ga čim prije ukloni s kolnika.

(3) Ako je vozač zbog neispravnosti na vozilu, prometne nezgode ili iz drugog opravdanog razloga prisiljen zaustaviti vozilo na tračnicama, dužan ga je s tračnica odmah ukloniti, a ako je to

nemoguće, odmah poduzeti potrebne mjere da osobe koje upravljaju vozilima koja se kreću po tračnicama na vrijeme budu upozorene na opasnost.

Članak 73

(1) Vozač koji zaustavlja ili parkira vozilo na javnoj cesti gdje je ta radnja dozvoljena dužan je zaustaviti, odnosno parkirati vozilo neposredno uz desni rub kolnika, a na javnoj cesti kojom se promet odvija samo u jednom smjeru - vozilo može zaustaviti, odnosno parkirati uz desni ili lijevi rub kolnika.

(2) Ako se uz desni rub kolnika nalaze tramvajske ili druge tračnice, vozač mora zaustaviti ili parkirati vozilo uz lijevi rub kolnika.

(3) Vozač može zaustaviti ili parkirati vozilo na mjestima koja se nalaze na sredini kolnika samo ako su ta mjesta obilježena odgovarajućim prometnim znakom ili oznakom na kolniku.

Članak 74

Na zaustavljenom ili parkiranom vozilu ne smiju se otvarati vrata ako se time ometa kretanje drugih sudionika u prometu ili ako se ugrožava sigurnost prometa.

Članak 75

Vozač ne smije zaustaviti ili parkirati vozilo osobito:

a) na obilježenom pješačkom prijelazu i na udaljenosti manjoj od pet metara od tog prijelaza, kao i na prijelazu biciklističke staze preko kolnika;

b) na prijelazu ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u istoj razini;

c) na željezničkim ili tramvajskim prugama ili u blizini tih pruga ako se time sprečava ili ometa promet vozila koja se kreću po tračnicama;

d) na raskrižju i na udaljenosti manjoj od pet metara od najbližeg ruba poprečnog kolnika;

e) u tunelima, na mostovima, u podvožnjacima i na nadvožnjacima, kao i na dijelovima ceste ispod mostova i nadvožnjaka i na udaljenosti manjoj od 15 m od tih objekata;

f) na dijelu ceste u blizini vrha prijevoja i u zavoju gdje je preglednost ceste nedovoljna i gdje se vozila ne bi mogla obići bez opasnosti;

g) na dijelu ceste na kojem bi širina slobodnoga prolaza od zaustavljenog ili parkiranog vozila do ne isprekidane uzdužne crte na kolniku, ili do suprotnoga ruba kolnika, ili do neke zapreke na cesti bila manja od tri metra;

h) na mjestu na kojem bi vozilo zaklanjalo postavljeni prometni znak ili uređaj za davanje svjetlosnih prometnih znakova;

i) na biciklističkoj stazi, odnosno traku;

j) na dijelu kolnika koji je kao stajalište za vozila javnoga prometa obilježen prometnim znakom i oznakama na kolniku;

k) na svim uređenim zelenim površinama, parkovima i sl.;

l) na mjestu koje je označeno kao parking prostor za osobe s invaliditetom ako vozilo nije obilježeno znakom iz članka 29. stavka (2) i (3) ovoga Zakona;

m) na pločniku odnosno na pješačkoj stazi ako to nije izričito regulirano prometnim znakom, a dozvoljeno je parkiranje, mora se ostaviti najmanje 1,6 m širine na površini za kretanje pješaka, s tim što ta površina ne može biti uz rub kolnika.

Članak 76

Osim u slučajevima iz članka 75. ovoga Zakona, vozač ne smije parkirati vozilo osobito:

a) na dijelu ceste ispred prijelaza ceste preko željezničke ili tramvajske pruge u istoj razini, i to na udaljenosti manjoj od 15 m od tih prijelaza;

b) na udaljenosti manjoj od 15 m ispred i iza znaka kojim je označeno stajalište za vozila javnoga prometa;

c) na prolazima i ulazima u škole, ustanove, poduzeća, stambene zgrade i druge objekte i iznad priključka na vodovodnu mrežu i ulaza u kanalizacijsku ili drugu mrežu komunalnih organizacija;

d) na mjestu gdje bi parkirano vozilo onemogućilo pristup drugom vozilu radi parkiranja ili izlazak nekom već parkiranom vozilu;

e) na kolniku s dva prometna traka gdje se promet odvija u oba smjera.

Članak 77

(1) Ovlaštena službena osoba odredit će da se vozilo premjesti na drugo mjesto ako je zaustavljeno ili parkirano na mjestima iz članka 75. i 76. ovoga Zakona, vozilo parkirano u pješačkoj zoni, kao i vozilo parkirano na mjestu rezerviranom za vozila osoba s invaliditetom.

(2) Ovlaštena službena osoba odredit će da se vozilo premjesti na drugo mjesto i u svim drugim slučajevima kada je zaustavljeno ili parkirano na mjestu na kojem ugrožava sigurnost prometa ili ometa normalan tok prometa.

Članak 78

(1) Premještanje vozila iz članka 77. ovoga Zakona obavlja mjerodavno ministarstvo unutarnjih poslova.

(2) Iznimno od stavka (1) ovoga članka, uz prethodnu suglasnost mjerodavnoga ministarstva unutarnjih poslova, premještanje vozila obavljaju organizacija, pravna ili fizička osoba koju ovlasti mjerodavno ministarstvo unutarnjih poslova.

(3) Troškove premještanja vozila u slučajevima iz članka 77. ovoga Zakona snosi vlasnik ili vozač vozila.

(4) Radi osiguranja plaćanja troškova premještanja vozila, od vlasnika ili vozača vozila koji nije državljanin Bosne i Hercegovine, pravne ili fizičke osobe koja je premjestila vozilo može zatražiti jamčevinu, a ako vlasnik ili vozač neće ili ne može položiti jamčevinu, može zadržati vozilo.

(5) Premještanje vozila na drugo mjesto i naknadu troškova za premještanje i čuvanje vozila posebnim propisom uređuje ministarstvo unutarnjih poslova.

Članak 79

(1) Vozač je dužan motorno vozilo, traktor ili priključno vozilo, osim motocikla bez bočne prikolice, koje je zaustavljeno na kolniku obilježiti posebnim znakom kojim se označava zaustavljeno vozilo na kolniku, i to:

a) kada je bio prisiljen zaustaviti vozilo na mjestu ili dijelu ceste iz članka 72. stavka (2) i članka 75. ovoga Zakona;

b) kada je vozilo zaustavljeno na kolniku na takvom mjestu da ga vozači vozila koja nailaze istim smjerom ne mogu ili teško mogu pravodobno uočiti;

c) noću i u slučaju smanjene vidljivosti na autocesti i cesti rezerviranoj za promet motornih vozila, kao i na dijelu ceste koji nije dovoljno pregledan.

(2) Znak iz stavka (1) ovoga članka postavlja se na kolnik iza zaustavljenog vozila u okomitom položaju i na dovoljnoj udaljenosti koja na cesti izvan naselja ne smije biti manja od 50 m, a u naselju deset metara, tako da vozači motornih vozila koji nailaze iz smjera na kojem je znak postavljen mogu pravodobno zaustaviti svoja vozila, odnosno sigurno obići zaustavljeno vozilo.

(3) Na isti se način taj znak postavlja i kada je na cesti zaustavljena kolona motornih vozila, s tim što se umjesto jednoga znaka na kolnik postavljaju dva znaka, jedan pokraj drugoga.

(4) Ako je u motornom vozilu ugrađen uređaj za istodobno paljenje svih pokazivača smjera, u slučaju iz stavka (1) ovoga članka taj uređaj mora biti upaljen.

Članak 80

Prije nego što parkira i napusti vozilo, vozač je dužan poduzeti sve mjere kojima se sprečava da vozilo samo krene s mjesta i osigura ga od neovlaštene uporabe.

Članak 81

(1) Za nepravilno parkirano ili zaustavljeno vozilo na nogostupima ili bilo kojim drugim mjestima iz članka od 71. do 80. ovoga Zakona u kojem nije nazočan vozač, ovlaštena službena osoba ostavit će pisanu obavijest da vozač koji je parkirao ili zaustavio vozilo u roku od

osam dana kod mjerodavnog tijela na ime novčane kazne uplati zakonom propisani iznos.

(2) Vlasnik ili korisnik vozila dužan je ovlaštenoj službenoj osobi mjerodavnog tijela dati podatke o vozaču koji je upravljao vozilom u vrijeme počinjenja prekršaja iz stavka (1) ovoga članka, kao i u slučaju drugih prekršaja propisanih ovim Zakonom u kojima je sudjelovalo njegovo vozilo.

Odjeljak L. Presijecanje kolone pješaka

Članak 82

Vozač ne smije vozilom presijecati kolonu djece, vojnika, pogrebnu povorku i svaku drugu organiziranu kolonu pješaka koja se kreće kolnikom.

Odjeljak M. Vuča vozila

Članak 83

(1) U prometu na javnoj cesti motornom vozilu mogu biti pridodana najviše dva priključna vozila za prijevoz tereta, odnosno jedno priključno vozilo za prijevoz osoba, a na autocesti i cesti rezerviranoj za promet motornih vozila - samo jedno priključno vozilo.

(2) Motornim vozilom smije se vući samo priključno vozilo koje bitno ne smanjuje njegovu stabilnost.

(3) Zabranjena je vuča neispravnih vozila na autocesti i cesti rezerviranoj za promet motornih vozila.

(4) Iznimno od odredbe stavka (3) ovoga članka, vuča drugog motornog vozila autocestom dopuštena je ako je razlog za vuču nastao za vrijeme kretanja motornog vozila autocestom, ali samo krajnjim desnim prometnim trakom do prve priključne ceste kojom se vučeno vozilo može isključiti iz prometa na autocesti.

(5) U prometu na javnoj cesti radnim strojem smiju se vući samo priključci za izvođenje radova.

Članak 84

(1) Motornim vozilom smije se vući drugo motorno vozilo samo ako se ono zbog neispravnosti ili nedostataka pojedinih dijelova ne može

samo kretati i ako se pritom bitno ne smanjuje stabilnost vučnog vozila.

(2) Motornim vozilom ne smije se vući motocikl bez bočne prikolice ili drugo vozilo na dva kotača.

Članak 85

Motorno vozilo smije se vući noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, samo ako na svojoj stražnjoj strani ima upaljena crvena svjetla za označavanje vozila ili ako ga vuče motorno vozilo koje ima i pri vuči uporabljuje žuto rotacijsko svjetlo.

Članak 86

(1) Za vrijeme vuče vozila iz članka 84. stavak (1) oba vozila moraju biti obilježena znakom kojim se označava zaustavljeno vozilo na kolniku (sigurnosni trokut).

(2) Na motornom vozilu koje vuče drugo vozilo trokut se postavlja s prednje, a na vučenom vozilu - sa stražnje strane.

(3) Za vrijeme vuče neispravnih vozila na vozilima moraju biti uključeni uređaji za istovremeno paljenje svih pokazivača smjerova.

Članak 87

(1) Motorno vozilo na cesti dopušteno je vući s pomoću užeta, krute veze (rudo), automatskih vučnih kuka s višestupanjskom regulacijom i oslanjanjem ili ovješenjem vozila o vučno vozilo.

(2) S pomoću užeta ne smije se vući motorno vozilo na kojem su neispravni uređaji za upravljanje ili uređaji za zaustavljanje, niti teretno motorno vozilo i autobus.

(3) Krutom vezom ne smije se vući motorno vozilo koje nema ispravan uređaj za upravljanje, niti motorno vozilo teže od vučnoga vozila - ako mu je neispravna pomoćna kočnica.

Članak 88

Ako se motorno vozilo vuče pomoću užeta, automatskih vučnih kuka s višestupanjskom regulacijom ili krute veze, vozač koji upravlja vučenim vozilom mora imati odgovarajuću dozvolu za upravljanje vozilom one kategorije kojoj pripada vozilo koje se vuče.

Članak 89

Vuča natovarenog teretnog vozila s priključnim vozilom ili bez priključnog vozila, odnosno traktora s priključnim vozilom, dopuštena je samo do prvog mjesta pogodnog za pretovar tereta, a iznimno, i do prvog mjesta na kojem se može otkloniti kvar na vozilu.

Članak 90

(1) Razmak između vučnoga i vučenog motornog vozila, ako se vuče užetom, mora iznositi tri do pet metara, a ako se vuče pomoću kuke ili krute veze (ruda), može iznositi i manje od tri metra.

(2) Kuka i kruta veza (ruda) iz stavka (1) ovoga članka moraju biti certificirane, a vozač mora imati dokaz o izvršenom certificiranju.

Članak 91

(1) Vučenim vozilom zabranjeno je prevoziti osobe osim osobe koja upravlja vučenim vozilom.

(2) Vozila koja prevoze opasne tvari ne smiju se vući niti uporabljivati za vuču drugih vozila.

(3) Iznimno od odredaba iz stavka (2) ovoga članka, u slučaju neispravnosti vozila koje je natovareno opasnim tvarima, takvo se vozilo može prevući samo do najbližeg mjesta pogodnog za pretovar ili popravak, a takvo se vozilo vuče krutom vezom (rudom).

Odjeljak N. Uporaba svjetala u prometu

Članak 92

(1) Za vrijeme upravljanja motornim vozilom danju na vozilu moraju biti upaljena kratka ili dnevna svjetla.

(2) U vremenu od prvog sumraka do potpunog svanuća (noću), kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, na vozilu u prometu na cesti - osim svjetla iz stavka (1) ovoga članka -moraju biti upaljena svjetla za osvjetljavanje ceste, i to:

a) na motornom vozilu, osim na mopedu, lakom motociklu i na motociklu bez bočne prikolice - najmanje dva bijela ili žuta svjetla na prednjoj strani i najmanje dva crvena svjetala na stražnjoj strani;

b) mopedu, lakom motociklu i na motociklu bez bočne prikolice - najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo na prednjoj strani i najmanje jedno crveno svjetlo na stražnjoj strani;

c) na biciklu - jedno bijelo svjetlo na prednjoj strani i jedno crveno svjetlo na stražnjoj strani;

d) na zaprežnom vozilu - najmanje jedno bijelo svjetlo na prednjoj strani i najmanje jedno crveno svjetlo na stražnjoj strani ili samo jedna svjetiljka koja je izrađena tako da se s prednje strane vozila vidi bijelo svjetlo, a sa stražnje strane vozila - crveno svjetlo.

(3) Ako se na zaprežnom vozilu jedno svjetlo nalazi na prednjoj strani a drugo na stražnjoj strani, ta svjetla moraju biti postavljena na uzdužnoj osi vozila ili na njegovoj lijevoj strani, a ako se na zaprežnom vozilu nalazi samo jedna svjetiljka, ona mora biti postavljena na lijevoj strani vozila.

(4) U uvjetima iz stavka (2) ovoga članka zaprežno vozilo mora imati i dva katadioptera crvene boje, simetrično postavljena na stražnjoj strani vozila, a bicikl - jedan katadiopter crvene boje na stražnjoj strani i po jedan katadiopter žute ili narančaste boje na svakoj strani pedale.

(5) Kada motorno vozilo vuče jedno ili dva priključna vozila, na stražnjoj strani posljednjeg priključnog vozila moraju biti upaljena najmanje dva crvena svjetla, a ako širina priključnog vozila iznosi više od 1 metar i 60 cm - na prednjoj strani prvog priključnog vozila moraju biti upaljena dva bijela svjetla.

(6) Na traktoru za vrijeme javnom cestom mora biti upaljeno žuto rotacijsko svijetlo.

Članak 93

(1) Iznimno od odredaba članka 92. ovoga Zakona, ne mora imati upaljena svjetla:

a) vozilo koje je zaustavljeno ili parkirano na osvijetljenom dijelu ceste, tako da se jasno vidi s dovoljne udaljenosti;

b) vozilo koje je zaustavljeno ili parkirano na za to posebno određenim mjestima na kolniku ili izvan njega ili na ulicama sa

slabijim prometom;

c) bicikl, laki motocikl i motocikl bez bočne prikolice koji nema akumulator - kada su zaustavljeni ili parkirani u naselju uz sam rub kolnika.

(2) Motorno vozilo čija duljina nije veća od osam metara, a širina dva metra, i kojem nije pridodano priključno vozilo kada je zaustavljeno ili parkirano na ulici u naselju, umjesto svjetala iz članka 92. stavak (1) točka 1) može imati upaljeno samo jedno svjetlo koje se s prednje strane vidi kao bijelo svjetlo a sa stražnje strane kao crveno svjetlo i koje je postavljeno na strani suprotnoj od ruba kolnika uz koji je vozilo zaustavljeno ili parkirano.

Članak 94

(1) Od prvog sumraka do potpunog svanuća, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, moraju nositi upaljena svjetla kad se kreću kolnikom izvan naselja:

a) skupina pješaka koja se kreće u organiziranoj koloni ili povorci - najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo na čelu kolone, odnosno povorke, i najmanje jedno crveno svjetlo na njezinu začelju;

b) vodiči teglećih, tovarnih i jahaćih životinja i goniči stoke - najmanje jedno bijelo ili žuto svjetlo naprijed i najmanje jedno crveno svjetlo straga.

(2) Umjesto svjetala iz stavka (1) ovoga članka mogu se uporabljivati reflektirajuće tvari.

Članak 95

(1) Za osvjetljavanje ceste vozač motornog vozila, u pravilu, uporabljuje duga svjetla.

(2) Vozač motornog vozila dužan je za osvjetljavanje ceste uporabljivati kratka svjetla umjesto dugih svjetala:

a) prije mimoilaženja s drugim vozilom na udaljenosti s koje prosudi da svjetlom svojeg vozila zasljepljuje vozača vozila koje mu dolazi ususret, a pri mimoilaženju s drugim vozilom - kad vozač tog vozila upali kratka svjetla ili kad izmjeničnim paljenjem i gašenjem svjetala

upozorava da mu duga svjetla smetaju, uvijek na udaljenosti manjoj od 200 m;

b) za vrijeme kretanja za drugim vozilom na udaljenosti od najmanje 100 m kako ne bi dugim svjetlima svojeg vozila zaslijepljivao vozača vozila ispred sebe;

c) za vrijeme dok vozilom prolazi pokraj organizirane kolone ili povorke pješaka;

d) kada se kreće cestom koja se prostire neposredno pokraj plovnog puta ili pokraj željezničke ili tramvajske pruge - ususret s plovilom, odnosno s vozilom koje se kreće po tračnicama a koje nailazi iz suprotnoga smjera.

(3) Noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, vozač motornog vozila za vrijeme vožnje mora imati na vozilu upaljena najmanje kratka ili dnevna svjetla za osvjetljavanje ceste.

Članak 96

(1) Svjetla za označavanje motornog vozila uporabljuju se u uvjetima iz članka 92. stavak (1) ovoga Zakona kada je vozilo zaustavljeno ili parkirano na cesti.

(2) Svjetla za označavanje motornog vozila moraju biti upaljena za vrijeme dok su upaljena bilo koja svjetla za osvjetljavanje ceste ili posebna svjetla za maglu.

Članak 97

(1) Po magli vozač motornog vozila na vozilu treba imati upaljena kratka svjetla za osvjetljavanje ceste ili svjetla za maglu ili oba svjetla istodobno.

(2) Svjetla za maglu mogu se uporabljivati samo po magli ili u slučaju smanjene vidljivosti i ne mogu se istodobno koristiti s dugim svjetlima.

(3) Svjetla za maglu koja se nalaze na prednjoj strani vozila moraju biti bijele ili žute boje, a na stražnjoj strani - crvene boje.

Odjeljak O. Razmak između vozila

Članak 98

Vozač je dužan držati potreban razmak kada se kreće iza drugog vozila, tako da ne ugrožava sigurnost prometa.

Članak 99

(1) Kada se na javnoj cesti izvan naselja koja ima samo jedan prometni trak namijenjen za promet vozila u jednom smjeru kreću jedno za drugim motorna vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg ili čija je duljina veća od sedam metara, vozači su dužni između svakog od tih vozila držati razmak od najmanje 100 m.

(2) Odredba stavka (1) ovoga članka ne odnosi se na dio ceste na kojem je pretjecanje zabranjeno.

(3) Ako se cestom kreću dva ili više vozila koja prevoze opasne tvari, razmak između tih vozila ne smije biti manji od 200 m.

Odjeljak P. Promet tramvaja i drugih vozila na tračnicama

Članak 100

Odredbe članka od 25. do 99. ovoga Zakona primjenjuju se i na promet tramvaja i drugih vozila koja se cestom kreću po tračnicama, osim ako to ne isključuju konstrukcijska svojstva tih vozila ili način njihova kretanja.

Odjeljak R. Promet bicikala, mopeda, lakih motocikala i motocikala

Članak 101

(1) Biciklom na javnoj cesti smije upravljati osoba koja je navršila 12 godina, a mopedom osoba koja je navršila 14 godina i posjeduje odgovarajuću ispravu o poznavanju propisa o sigurnosti prometa.

(2) Vozač bicikla i vozač mopeda ukoliko je pokretan snagom vozača dužni su kretati se što bliže desnom rubu kolnika, a ako postoji biciklistička staza - biciklističkom stazom, odnosno trakom.

(3) Ako se dva ili više vozača bicikala ili mopeda kreću u skupini, dužni su kretati se jedan iza drugoga.

(4) Ako na cesti postoji posebno uređena biciklistička staza, vozač mopeda ukoliko je pokretan snagom vozača i vozač bicikla moraju se kretati desnom biciklističkom stazom u odnosu na smjer kretanja prometa.

(5) Na biciklističkim stazama uređenim i označenim za promet bicikala i mopeda u oba smjera vozila se moraju kretati desnom stranom u smjeru kretanja vozila.

(6) Vozač bicikla i vozač mopeda smiju se kretati samo onim prometnim površinama na kojima je kretanje takvim vozilima dopušteno.

Članak 102

Vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla i motocikla mora upravljati vozilom na način kojim se ne umanjuje stabilnost vozila i ne ometaju drugi sudionici u prometu, a naročito ne smije:

a) ispuštati upravljač iz ruku, osim kada najavljuje promjenu smjera kretanja,

b) sklanjati noge s pedala,

c) pridržavati se za drugo vozilo,

d) voditi, vući ili potiskivati druga vozila odnosno životinje, osim vući priključno vozilo za bicikl,

e) dopustiti da vozilo kojim upravlja bude vučeno ili potiskivano,

f) prevoziti predmete koji ga mogu ometati tijekom upravljanja,

g) imati na oba uha slušalice za audiouređaje,

h) koristiti mobilni telefon.

Članak 103

Vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla i motocikla može prevoziti druge osobe samo ako na vozilu postoje posebna sjedala i oslonci za noge, a vozač motocikla može to činiti i u bočnoj prikolici.

Članak 104

(1) Vozač mopeda, lakog motocikla, motocikla, tricikla, lakog četverocikla, kao i osobe koje se prevoze tim vozilima, moraju nositi na glavi zakopčanu zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje.

(2) Vozač bicikla u razdoblju od prvog sumraka do potpunog svanuća, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, mora koristiti svjetloodbojni prsluk ili odgovarajuću retroreflektirajuću opremu koja osigurava primjerenu uočljivost vozača bicikla ili bicikla.

(3) Vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla, motocikla, tricikla, lakog četverocikla ili četverocikla ne smije prevoziti osobu koja je pod utjecajem alkohola, odnosno psihoaktivnih tvari ili iz drugih razloga nije sposobna upravljati svojim postupcima.

(4) Vozač bicikla stariji od 18 godina može prevoziti biciklom na javnoj cesti dijete mlađe od osam godina ako je na biciklu ugrađeno posebno sjedalo, prilagođeno uzrastu djeteta i čvrsto spojeno s biciklom, te ako dijete na glavi nosi zakopčanu zaštitnu kacigu.

Odjeljak S. Promet zaprežnih vozila i kretanje stoke

Članak 105

(1) Zaprežnim vozilom na javnoj cesti može upravljati osoba s navršenih 16 godina života.

(2) Vozač zaprežnog vozila treba upravljati vozilom cijelo vrijeme dok se vozilo kreće cestom i dužan je vozilo držati što bliže desnom rubu kolnika.

(3) Zaprežno vozilo ne smije se ostavljati bez nadzora na cesti ili uz cestu.

(4) Osobe koje se voze zaprežnim vozilom dok je vozilo u pokretu ne smiju stajati na vozilu, sjediti na stranicama vozila, sjediti na platou vozila sa strane niti se nalaziti na rudi vozila dok je vozilo u pokretu.

(5) Vozač zaprežnog vozila mora voditi zapregu na nepreglednom i na neosiguranom prijelazu ceste preko željezničke pruge, kao i pri uključivanju u promet s kolskog ulaza.

(6) U cestovnom prometu za zapreženo vozilo se sa zadnje desne strane može se privezati jedno grlo stoke.

(7) Dok vozi ili vodi zapregu, vozač zapreženog vozila mora nositi i svjetloodbojni prsluk u razdoblju od prvog sumraka do potpunog svanuća, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti.

(8) Zaprežna vozila koja se kreću jedno iz drugog moraju držati razmak najmanje 50 m.

Članak 106

(1) Gonič stoke, ukoliko stoku goni javnom cestom, može biti osoba s navršenih 16 godina života.

(2) Stoku koja se kreće javnom cestom gonič stoke mora držati što je moguće bliže desnom rubu ceste.

(3) Stoka se ne smije ostavljati na cesti ili uz cestu bez nadzora goniča stoke.

(4) Na javnoj cesti stoka se smije goniti u skupinama i s takvim razmakom između skupina da takvo kretanje bitno ne utječe na prohodnost ceste i sigurnost prometa koji se odvija tom cestom.

Odjeljak T. Kretanje pješaka

Članak 107

(1) Pješak se ne smije, u pravilu, kretati i zadržavati na kolniku.

(2) Ako se pješak kreće kolnikom, on se mora kretati što bliže rubu kolnika, i to veoma pažljivo i na način kojim ne ometa ili ne sprečava promet vozila.

Članak 108

(1) Na cesti koja ima pločnik ili drugu površinu određenu za kretanje pješaka, odnosno površinu pokraj kolnika pogodnu za kretanje pješaka, pješak je dužan kretati se tim površinama.

(2) Na cesti na kojoj ne postoji pločnik ili druga površina određena za kretanje pješaka, odnosno pogodna za kretanje pješaka, a koju pješaci ne mogu koristiti iz bilo kojeg razloga, pješaci se mogu kretati kolnikom.

(3) Na kolniku ceste zabranjeno je igranje, vožnja dječjim biciklom, romobilom, koturaljkama i slično, kao i sanjkanje, skijanje i drugo, osim ako je to posebno dopušteno.

Članak 109

(1) Kada se pješaci kreću kolnikom na javnoj cesti izvan naselja, dužni su se kretati uz lijevi rub kolnika u smjeru kretanja, dok noću i danju u uvjetima smanjene vidljivosti mora biti osvijetljen ili označen reflektirajućim prslukom, a u skupini krećući se jedan iz drugoga.

(2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, pješak se može kretati uz desni rub kolnika samo kada je takvo kretanje za njega sigurnije (nepregledan zavoj, ponor, usjek, zasjek, odron i sl.).

(3) Pješak koji gura ručna kolica, bicikl, laki motocikl ili motocikl, osobe koje se kreću s pomoću pokretnih stolica za nemoćne osobe te organizirana kolona pješaka moraju se kretati uz desni rub kolnika u smjeru kretanja.

Članak 110

(1) Pješak je dužan prelaziti preko kolnika i biciklističke staze pažljivo i najkraćim putem, nakon što se prije stupanja na kolnik uvjeri da to može učiniti na siguran način.

(2) Za vrijeme kretanja kolnikom pješak ne smije koristiti mobilni telefon niti imati slušalice na oba uha.

(3) Na cesti koja ima obilježene pješačke prijelaze ili posebno izgrađene prijelaze, odnosno prolaze za pješake, pri prelaženju ceste pješak je dužan kretati se tim prijelazima, odnosno prolazima, ako oni nisu od njega udaljeni više od 100 m.

Članak 111

(1) Na obilježenome pješačkom prijelazu na kojem je promet pješaka reguliran svjetlosnim prometnim znacima za pješake, pješak je dužan postupati prema tim znakovima.

(2) Na obilježenome pješačkom prijelazu na kojem promet pješaka nije reguliran posebnim svjetlosnim prometnim znacima za pješake, ali je promet vozila reguliran svjetlosnim prometnim znakovima za vozila ili znacima koje daju ovlaštene osobe, pješaci mogu prelaziti preko kolnika samo dok im je danim znakom dopušten prijelaz preko kolnika.

(3) Na obilježenome pješačkom prijelazu na kojem promet nije reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ni znacima koje daje ovlaštena osoba, prije stupanja na pješački prijelaz, pješak je dužan obratiti pozornost na udaljenost i brzinu vozila koja mu se približavaju.

Članak 112

Pješak koji namjerava prijeći preko kolnika na mjestu na kojem ne postoji obilježeni pješački prijelaz ne smije stupiti na kolnik ako time ometa promet vozila.

Odjeljak U. Obveze vozača prema pješacima

Članak 113

(1) Ako je promet na obilježenom pješačkom prijelazu reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ili znacima ovlaštene osobe, vozač je dužan zaustaviti vozilo ispred pješačkoga prijelaza kada mu je danim znakom zabranjen prolaz, a ako mu je na takvom prijelazu danim znakom dopušten prolaz, vozač ne smije ometati prolaz pješaka koji su već stupili na pješački prijelaz.

(2) Ako se obilježeni pješački prijelaz iz stavka (1) ovoga članka nalazi na ulazu na bočnu cestu, vozač koji skreće na tu cestu dužan je skretati smanjenom brzinom i propustiti pješake koji su već stupili ili stupaju na pješački prijelaz i, prema potrebi, zaustaviti vozilo kojim upravlja da bi propustio pješake.

(3) Ako na obilježenom pješačkom prijelazu promet nije reguliran uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova ni znacima ovlaštene osobe, vozač je dužan zaustaviti vozilo pred takvim pješačkim prijelazom da bi propustio pješake koji prelaze ili stupaju na pješački prijelaz, ili nedvojbeno pokazuju namjeru da prijeđu preko pješačkog prijelaza.

(4) U slučaju iz stavka (3) ovoga članka na kolniku s dvije ili više prometnih traka za promet u istom smjeru, zabranjeno je prolaziti pokraj vozila koje je zaustavljeno ili usporava ispred pješačkog prijelaza da bi propustilo pješake.

Članak 114

(1) Vozač koji skreće na bočnu cestu na čijem ulazu ne postoji obilježeni pješački prijelaz dužan je skretanje izvesti smanjenom brzinom i ne smije ugroziti pješake koji su već stupili na kolnik.

(2) Vozač koji se kreće mokrim kolnikom u naselju dužan je prilagoditi brzinu kretanja vozila tako da izbjegne prskanje pješaka koji se kreću rubom kolnika ili pločnika.

Odjeljak V. Promet na prijelazu ceste preko željezničke pruge

Članak 115

Vozač koji se vozilom približava prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini dužan je kretanje vozila prilagoditi tako da ga može zaustaviti pred uređajem za zatvaranje prometa na prijelazu ili pred uređajem za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje vozila koja se kreću po tračnicama, odnosno da može zaustaviti vozilo prije nego što stupi na željezničku prugu.

Članak 116

Sudionici u prometu dužni su zaustaviti se pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini ako je uređaj za zatvaranje prometa spušten, ili ako se taj uređaj već počeo spuštati, ili ako se daju svjetlosni ili zvučni znaci koji upozoravaju da će se taj uređaj početi spuštati, odnosno da se prijelazu ceste preko željezničke pruge približava vozilo koje se kreće po tračnicama.

Članak 117

(1) Pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem su postavljeni svjetlosni prometni znaci, sudionici u prometu dužni su se zaustaviti kada se pojavi crveno treptavo svjetlo ili crveno neprekidno svjetlo.

(2) Sudionici u prometu koji prelaze preko željezničke pruge u istoj razini dužni su to činiti s pojačanom opreznošću i kada svjetla na prijelazu nisu upaljena.

(3) Na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem nema uređaja za zatvaranje prometa ni uređaja za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje vlaka, sudionici u prometu mogu prijeći preko željezničke pruge tek kada se prethodno uvjere da prugom ne nailazi vlak ili neko drugo vozilo koje se kreće po tračnicama.

Odjeljak Z. Promet na autocesti, cesti rezerviranoj za promet motornih vozila i brzoj cesti

Članak 118

(1) Autocestom se ne smiju kretati pješaci, stoka ni vozila koja se, prema odredbama ovoga Zakona, ne smatraju motornim vozilima.

(2) Autocestom se ne smiju kretati ni motorna vozila koja se prema svojim konstrukcijskim svojstvima ne mogu kretati brzinom većom od 40 km na sat.

(3) Odredba stavka (2) ovoga članka ne odnosi se na vojna vozila i na vozila tijela unutarnjih poslova, te na vozila za održavanje ceste kada daju posebne svjetlosne znake.

Članak 119

(1) Na autocesti vozač ne smije zaustavljati motorno vozilo, osim na površinama izvan kolnika koje su za to posebno uređene i obilježene.

(2) Vozač koji je zbog neispravnosti vozila ili iz drugih razloga prisiljen zaustaviti vozilo na kolniku autoceste dužan je zaustaviti ga na posebnom traku za zaustavljanje vozila u nuždi, ako on na tom mjestu postoji, i poduzeti potrebne mjere da vozilo čim prije ukloni s kolnika.

(3) Na autocesti vozač ne smije izvoditi polukružno okretanje niti se kretati vozilom unatrag.

Članak 120

Na autocestu se ne smije uključiti motorno vozilo koje vuče drugo motorno vozilo koje se zbog neispravnosti ne može kretati.

Članak 121

(1) Autocestom se motorna vozila moraju kretati krajnjim desnim prometnim trakom koji nije zakrčen vozilima u koloni.

(2) Odredba članka 41. stavak (3) ovoga Zakona ne primjenjuje se na vozila koja se kreću dijelom autoceste koja prolazi kroz naselje.

Članak 122

Na autocesti s tri ili više prometnih trakova, namijenjenih za promet vozila u jednom smjeru, vozači teretnih motornih vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 7.500 kg i skupova vozila čija je duljina veća od sedam metara smiju koristiti samo dva prometna traka koji se nalaze uz desni rub kolnika.

Članak 123

(1) Vozač koji se motornim vozilom uključuje u promet na autocesti dužan je:

a) koristiti poseban trak za ubrzavanje kada takav trak postoji u produženju priključne ceste i uključiti se u promet na autocesti, dajući odgovarajući znak na način kojim ne ugrožava promet vozila koja se kreću autocestom;

b) propustiti vozila koja se kreću autocestom, ako na mjestu na kojem se uključuje u promet na autocesti ne postoji poseban trak za ubrzavanje.

(2) Vozač koji se vozilom isključuje iz prometa na autocesti dužan je pravodobno zauzeti položaj vozilom na krajnjem desnom prometnom traku i što prije prijeći na poseban trak za usporavanje, ako takav trak postoji na ulazu na priključnu cestu.

Članak 124

Odredbe članka od 118. do 123. ovoga Zakona primjenjuju se i na promet na cesti koja je rezervirana za promet motornih vozila i brzoj cesti.

Odjeljak AA. Promet u tunelu

Članak 125

Vozač koji se vozilom kreće kroz tunel ne smije zaustavljati vozilo, niti parkirati vozilo, polukružno okretati vozilo ili se kretati unatrag u tunelu.

Članak 126

Na motornim vozilima za vrijeme kretanja kroz tunel moraju biti upaljena kratka svjetla za osvjetljavanje ceste.

Odjeljak AB. Vozila pod pratnjom

Članak 127

(1) Vozilima pod pratnjom, sukladno ovome Zakonu, podrazumijevaju se vozila kojima je dodijeljena pratnja policije ili vojne policije, s motornim vozilima opremljenim uređajima za

davanje posebnih zvučnih i svjetlosnih znakova crvene i plave boje, i to za vrijeme dok se ti znakovi daju.

(2) Vozač koji na cesti susretne vozilo ili kolonu vozila pod pratnjom i vozač kojega sustigne vozilo ili kolona vozila pod pratnjom dužni su ustupiti prednost prolaza, omogućiti nesmetan prolaz, a prema potrebi, zaustaviti vozilo, umjesto dugih svjetala noću uporabiti kratka svjetla za osvjetljavanje ceste, strogo se pridržavati naredaba koje im daju osobe iz pratnje i kretanje nastaviti tek nakon što prođu sva vozila pod pratnjom.

(3) Vozila pod pratnjom imaju pravo prednosti prolaza u odnosu na sva druga vozila (članak 51.), osim u odnosu na vozila službe hitne pomoći i vatrogasna vozila kad posebnim uređajima daju svjetlosne i zvučne znake i vozila koja se kreću raskrižjem na kojem je promet reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ili znacima ovlaštene osobe, i na njih se ne primjenjuju odredbe o ograničenju brzine (članak 46. i 48.), o zabrani pretjecanja i obilaženja kolone vozila (članak 63. točka a)) i o zabrani presijecanja kolone pješaka (članak 82.), uz uvjet da ne ugrožavaju sigurnost drugih sudionika u prometu.

(4) Kako bi omogućili nesmetani prolaz vozilima iz stavka (1) ovoga članka, pješaci su dužni skloniti se s kolnika dok ta vozila prođu.

Odjeljak AC. Vozila s pravom prednosti prolaza

Članak 128

(1) Kada vozila službe hitne pomoći i vatrogasna vozila posebnim uređajima daju svjetlosne i zvučne znake, imaju pravo prednosti prolaska u odnosu na sva druga vozila (članak 51.), osim u odnosu na vozila koja se kreću raskrižjem na kojem je promet reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ili znakovima ovlaštene osobe, i na njih se ne primjenjuju odredbe o ograničenju brzine (članak 46. i 48.), zabrani pretjecanja i obilaženja kolone vozila (članak 63. točka a)) i zabrani presjecanja kolone pješaka (članak 82.), pod uvjetom da ne ugrožavaju sigurnost drugih sudionika u prometu.

(2) Kada vozila policije i sudbene policije, zatvorske policije - straže, vojna vozila i vozila granične policije Bosne i Hercegovine posebnim uređajima daju svjetlosne i zvučne znake, imaju pravo prednosti

prolaska u odnosu na sva druga vozila (članak 51.), osim u odnosu na vozila iz stavka (1) ovog članka, vozila pod pratnjom (članak 127.) i vozila koja se kreću raskrižjem na kojem je promet reguliran svjetlosnim prometnim znakovima ili znakovima ovlaštene osobe, i na njih se ne primjenjuju odredbe o ograničenju brzine (članak 46. i 48.), zabrani pretjecanja i obilaženja kolone vozila (članak 63. točka a)), i zabrani presjecanja kolone pješaka (članak 82.), pod uvjetom da ne ugrožavaju sigurnost drugih sudionika u prometu.

(3) Kako bi omogućili prolaz vozilima iz stavka (1) i (2) ovoga članka, pješaci su dužni skloniti se s kolnika, a ostala vozila propustiti i, prema potrebi, zaustaviti se dok ta vozila prođu.

(4) Kada vozilo policije ili vojno vozilo uporabom plavih svjetala osigurava prolaz jednom vozilu ili koloni vozila koja se kreću iza njega, vozači su dužni obratiti pozornost i na vozila kojima se osigurava prolaz, propustiti ih i, prema potrebi, zaustaviti svoja vozila dok ta vozila prođu.

(5) Glede međusobnog prava prednosti prolaza za vozila iz stavka (1) i (2) ovoga članka, vrijede odredbe o prednosti prolaza.

(6) Uređaji za davanje posebnih svjetlosnih i zvučnih znakova ne smiju se ugrađivati, osim na vozila iz stavka (1) i (2) ovoga članka.

Odjeljak AD. Teret na vozilu

Članak 129

(1) Vozilo u prometu na cesti ne smije se opteretiti preko svoje nosivosti koja je upisana u potvrdu o registraciji, ili preko dopuštenog osovinskog opterećenja, ili preko najveće dopuštene mase, ili preko mogućnosti koje dopuštaju svojstva ceste utvrđene propisima ili prometnim znakom.

(2) Teret na vozilu treba biti tako raspoređen i, prema potrebi, pričvršćen i pokriven:

a) da ne ugrožava sigurnost sudionika u prometu i ne nanosi štetu cesti i objektima na cesti;

b) da ne umanjuje u većoj mjeri stabilnost vozila i ne otežava upravljanje vozilom;

c) da ne umanjuje vozaču preglednost ceste;

d) da ne stvara suvišnu buku i ne rasipa se po cesti;

e) da ne zaklanja svjetlosne i svjetlosno-signalne uređaje na vozilu, registarske pločice i druge propisane oznake na vozilu.

Članak 130

(1) Teret na vozilu ne smije premašiti najudaljeniju točku na prednjoj strani vozila više od jednog metra.

(2) Teret koji se prevozi na vozilu i priključnom vozilu može premašiti najudaljeniju točku na stražnjoj strani vozila najviše za jednu šestinu svoje duljine koja je kao kontinuirani teret oslonjena na tovarni prostor.

(3) Ako se vozilom prevozi teret u kombinaciji koja se sastoji od vučnog vozila i jednoosovinske prikolice, pod duljinom vozila podrazumijeva se ukupna duljina vučnog vozila i jednoosovinske prikolice.

(4) Ako teret na vozilu premašuje za više od jednog metra najudaljenije točke na stražnjoj strani vozila, najudaljenija točka tereta mora biti označena crvenom tkaninom.

(5) Najudaljenija točka tereta koji se prevozi teretnim motornim ili priključnim vozilom u slučaju iz stavka

(4) ovoga članka mora biti označena pločom. Ta je ploča kvadratnoga oblika, dimenzija 50 x 50 cm, obojena izmjeničnim kosim trakama reflektirajuće narančaste i bijele boje i postavljena okomito na uzdužnu os vozila.

(6) Kada se prevozi teret u rasutom stanju, koji po svojim značajkama i granulaciji nije zaštićen na odgovarajući način od rasipanja, u otvorenom tovarnom prostoru na javnoj cesti, mora biti prekriven na odgovarajući način, tako da se spriječi rasipanje tereta.

Članak 131

Noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, najudaljenija točka na teretu koji se prevozi vozilom mora biti označena:

a) u slučaju iz članka 130. stavak (4) ovoga Zakona - svjetlom i reflektirajućom tvari crvene boje;

b) kada teret na vozilu na motorni pogon ili na priključnom vozilu bočno premašuje više od 20 cm vanjski rub prednjega ili stražnjega svjetla za označavanje vozila - svjetlom i katadiopterom koji s prednje strane daju bijelo svjetlo, a sa stražnje strane - crvenim svjetlom.

Odjeljak AE. Prijevoz osoba vozilima

Članak 132

(1) U motornom vozilu, odnosno na vozilu i priključnom vozilu u cestovnom prometu, osim u teretnom policijskom vozilu i vozilu oružanih snaga, dozvoljeno je prevoziti najviše onoliko osoba koliko je naznačeno u potvrdi o registraciji na mjestima koja su zato predviđena.

(2) Na teretnom vozilu, u prostoru za smještaj tereta, i u priključnom vozilu koje vuče traktor može se prevoziti najviše pet osoba, a u tovarnom prostoru motokultivatora mogu se prevoziti najviše tri osobe koje utovaraju ili istovaraju teret ili obavljaju poljoprivredne ili druge radnje.

(3) Osobe iz stavka (2) ovoga članka koje se prevoze u tovarnom prostoru ne smiju stajati, sjediti na stranicama karoserije, na nestabilnom teretu ili teretu koji prelazi visinu tovarnog sanduka.

(4) U zatvorenom prostoru vozila koje se ne može iznutra otvoriti, ne smiju se prevoziti osobe.

(5) Vozilima tijela za izvršenje kaznenih i prekršajnih mjera smiju se prevoziti osobe, i to samo za službene potrebe.

(6) U priključnom vozilu za stanovanje (kampprikolica) ne smiju se prevoziti osobe.

(7) Vozač ne smije pokrenuti vozilo dok putnici sigurno ne uđu odnosno ne iziđu iz vozila i dok vrata ne budu zatvorena.

(8) Za vrijeme kretanja vozila ne smije se uskakati u vozilo, iskakati iz vozila, otvarati vrata, naginjati se van vozila, isturati dijelove tijela

iz vozila i voziti se na vanjskim dijelovima vozila ili na traktorskim prikolicama.

(9) Izuzetno od stavka (8) ovog članka na vanjskim dijelovima vozila i priključnog vozila mogu se voziti osobe koje obavljaju poslove svog radnog mjesta u vezi s namjenom vozila (na vozilima vatrogasne službe, komunalne službe, elektrodistribucije i drugih djelatnosti), dok su na dužnosti, ako su na tim vozilima ugrađeni platforma za stajanje i držači.

Članak 133

(1) Dijete mlađe od 12 godina ne smije se prevoziti mopedom, triciklom, motociklom i četverociklom.

(2) U prostoru za smještaj tereta vozila iz članka 132. stavak (2) ovoga zakona zabranjeno je prevoziti osobe mlađe od 15 godina.

POGLAVLJE IV. PROMETNA I TURISTIČKA SIGNALIZACIJA, OPREMA CESTE I ZNAKOVI OVLAŠTENIH OSOBA

Odjeljak A. Opće odredbe

Članak 134

(1) Javne ceste moraju se obilježiti propisanom prometnom signalizacijom, kojima se sudionici u prometu upozoravaju na opasnost koja im prijeti na određenoj javnoj cesti ili dijelu te ceste, stavljaju do znanja ograničenja, zabrane i obveze kojih se sudionici u prometu moraju držati i daju potrebne obavijesti za siguran i nesmetan tok prometa.

(2) Prometnim znakovima moraju se obilježiti i opasnosti privremenog karaktera, osobito one koje nastanu uslijed iznenadnog oštećenja ili onesposobljavanja ceste, kao i privremena ograničenja i privremene zabrane u prometu, i ti se znakovi moraju ukloniti čim prestanu razlozi zbog kojih su postavljeni.

(3) Prometnu signalizaciju čine prometni znakovi (znakovi opasnosti, znakovi izričitih naredbi, znakovi obavijesti i dopunske ploče koje su sastavnim dijelom prometnog znaka i kojima se pobliže određuje značenje prometnog znaka ako su postavljene), svjetlosni prometni

znakovi, oznake na kolniku i pločniku te svjetlosne i druge oznake na cesti.

(4) Sudionici u prometu dužni su se pridržavati ograničenja, zabrana i obaveza izraženih prometnom signalizacijom i postupati sukladno njihovom značenju.

Članak 135

(1) Prometnu signalizaciju i opremu ceste postavljaju i održavaju institucije koje upravljaju cestama, sukladno važećim propisima.

(2) Prometna signalizacija postavlja se i održava tako da ih sudionici u prometu mogu na vrijeme i lako uočiti danju i noću te pravodobno postupiti sukladno njihovom značenju.

(3) Prometna signalizacija mora se ukloniti, dopuniti ili zamijeniti ako njezino značenje ne odgovara izmijenjenim uvjetima prometa na cestama ili zahtjevima sigurnosti prometa.

(4) Sadržaj, oblik, boja i veličina prometne signalizacije mora biti ista u svim vremenskim uvjetima, pri dnevnom svijetlu i pri osvijetljenju farovima.

(5) Prometna signalizacija mora biti osvijetljenja ili izrađena od svjetloodbojnih-reflektirajućih materijala.

Članak 136

(1) Na prometnu signalizaciju i na njezinom nosaču zabranjeno je postavljati bilo što što nije u vezi sa značenjem same signalizacije.

(2) Zabranjeno je neovlašteno postavljati, uklanjati, oštećivati i mijenjati značenje prometne signalizacije, kao i opreme ceste.

Članak 137

Na cesti i u njezinom zaštitnom pojasu ne smiju se postavljati ploče, znakovi, svjetla, stupovi ili drugi slični predmeti kojima se zaklanja ili umanjuje uočljivost postavljene prometne signalizacije ili koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mjestom postavljanja podržavaju ili sliče prometnoj signalizaciji, ili zasljepljuju sudionike u prometu ili odvraćaju njihovu pozornost u mjeri koja može biti opasana za sigurnost prometa.

Odjeljak B. Prometni znakovi

Članak 138

(1) Prometni znakovi su znakovi opasnosti, znakovi izričitih naredbi i znakovi obavijesti. Uz prometni znak može biti postavljena dopunska ploča, koja je sastavni dio prometnog znaka i kojom se pobliže određuje njegovo značenje.

(2) Znakovi opasnosti služe da se sudionici u prometu na cesti upozore na opasnost koja prijeti na određenom mjestu, odnosno dijelu ceste, i da se obavijeste o naravi te opasnosti.

(3) Znakovi izričitih naredaba stavljaju do znanja sudionicima u prometu na cesti zabrane, ograničenja i obveze kojih se moraju držati.

(4) Znakovi obavijesti pružaju sudionicima u prometu potrebne obavijesti o cesti kojom se kreću i druge obavijesti koje im mogu biti korisne.

Članak 139

Znakovi opasnosti i znakovi izričitih naredaba na autocesti, cesti rezerviranoj za promet motornih vozila, magistralnoj i regionalnoj cesti i u naselju moraju biti prevučeni reflektirajućim tvarima ili osvijetljeni vlastitim izvorom svjetlosti.

Odjeljak C. Svjetlosni prometni znaci i svjetlosne oznake

Članak 140

(1) Za reguliranje prometa uporabljuju se uređaji kojima se daju svjetlosni prometni znaci crvene, žute i zelene boje.

(2) Na uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova trobojnim svjetlima, svjetla se postavljaju po okomitoj osi, jedno ispod drugoga, i to: crveno gore, žuto u sredini, a zeleno dolje. Ako je uređaj za davanje svjetlosnih prometnih znakova postavljen i iznad prometnog traka, svjetla mogu biti postavljena po vodoravnoj osi, jedno pokraj drugoga, i to: crveno lijevo, žuto u sredini, a zeleno desno. Ta svjetla imaju oblik kruga, a zeleno svjetlo može biti i u obliku jedne ili više strelica smještenih u krugu crne boje.

Članak 141

(1) Na uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova trobojnim svjetlima:

a) crveno i zeleno svjetlo ne smiju biti istodobno upaljena;

b) žuto svjetlo može biti upaljeno kao samostalno svjetlo u vremenskim razmacima od prestanka zelenoga do pojave crvenog svjetla ili istodobno s crvenim svjetlom, prije pojave zelenog svjetla;

c) žuto svjetlo može biti upaljeno kao treptavo svjetlo kada ne rade ostali svjetlosni signali na raskrižju.

(2) Pri projektiranju nove ili reprogramiranju postojeće svjetlosne prometne signalizacije obavezno treba ugraditi zeleno treptavo svjetlo, kao najavu prestanka slobodnog prolaza.

(3) Pri projektiranju nove ili reprogramiranju postojeće svjetlosne signalizacije obavezno treba ugraditi dodani signal u obliku strelice, u slučaju zaštićene zelene faze, za vozila koja skreću.

Članak 142

(1) Uređaju za davanje svjetlosnih prometnih znakova trobojnim svjetlima može se dodati dopunski svjetlosni znak u obliku zelene svjetleće strelice ili više takvih znakova.

(2) Dopunski svjetlosni znakovi iz stavka (1) ovoga članka postavljaju se s odgovarajuće strane svjetlosnog prometnog znaka, i to na visini na kojoj se nalazi zeleno svjetlo.

Članak 143

(1) Na uređajima za davanje svjetlosnih prometnih znakova kojima se regulira promet na kolniku s više od dva prometna traka obilježena uzdužnim crtama za svaki prometni trak posebno i koji se nalazi iznad prometnog traka - crveno svjetlo znači zabranu prometa uzduž prometnog traka iznad kojeg je postavljeno, a zeleno svjetlo znači slobodan prolaz tim prometnim trakom.

(2) Crveno svjetlo iz stavka (1) ovoga članka ima oblik prekriženih crta, a zeleno svjetlo ima oblik strelice s vrhom okrenutim nadolje.

Članak 144

(1) Za upravljanje prometom pješaka mogu se uporabljivati i posebni uređaji za davanje svjetlosnih prometnih znakova crvene i zelene boje i uređaji za davanje zvučnih znakova.

(2) Ta svjetla moraju biti postavljena po okomitoj osi, jedno ispod drugoga, i to: crveno svjetlo gore, a zeleno svjetlo dolje.

(3) Svjetla iz stavka (1) ovoga članka sastoje se od svjetleće površine crvene ili zelene boje na kojoj se nalazi tamna silueta pješaka ili od tamne površine na kojoj se nalazi svjetleća silueta pješaka crvene ili zelene boje. Ta svjetla ne smiju biti istodobno upaljena.

Članak 145

(1) Ako se rubovi kolnika na javnoj cesti obilježavaju svjetlosnim prometnim oznakama, oni se obilježavaju svjetlima, refleksnim staklima ili reflektirajućim tvarima, i to desna strana kolnika - oznakama crvene boje, a lijeva strana - oznakama bijele boje.

(2) Rubovi kolnika na dijelu ceste kroz tunel moraju biti obilježeni oznakama iz stavka (1) ovoga članka.

(3) Ako vrhovi pješačkih otoka, otoka za usmjeravanje prometa i drugi objekti na kolniku noću nisu osvijetljeni, moraju se obilježiti svjetlima, refleksnim staklima ili reflektirajućim tvarima žute boje.

Odjeljak D. Oznake na kolniku

Članak 146

(1) Oznake na kolniku služe za reguliranje prometa na cestama i za obavještavanje i vođenje sudionika u prometu.

(2) Oznake na kolniku mogu biti postavljene same ili uz druge prometne znakove ako je potrebno da se značenje tih znakova jače istakne, odnosno potpunije odredi ili objasni.

(3) Oznake na kolniku čine crte, strelice, natpisi i druge oznake.

(4) Oznake na kolniku mogu imati i reflektirajuća svojstva.

Članak 147

(1) Oznake na kolniku postavljaju se na cestama sa suvremenim kolnikom.

(2) Na javnoj cesti izvan naselja sa suvremenim kolnikom za promet u oba smjera na kojem postoje samo dva prometna traka, ti trakovi moraju biti odvojeni odgovarajućom uzdužnom crtom na kolniku, a na magistralnoj cesti obilježene i rubnim crtama.

Odjeljak E. Turistička i ostala signalizacija na cesti

Članak 148

Turistička i ostala signalizacija na cesti namijenjena je obavještavanju sudionika u prometu o kulturnim, povijesnim, prirodnim i turističkim znamenitostima, te ostalim objektima i sadržajima.

Odjeljak F. Obilježavanje prijelaza ceste preko željezničke pruge

Članak 149

Na djelu ceste ispred prijelaza ceste preko željezničke pruge u istoj razini mora biti postavljena odgovarajuća prometna signalizacija.

Članak 150

(1) Na prijelazima ceste preko željezničke pruge u istoj razini, osim prometnih znakova iz članka 149. ovoga Zakona, postavljaju se i branici ili polubranici, odnosno uređaji za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje vlaka ako to zahtijeva gustoća prometa ili drugi uvjeti na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini.

(2) Uvjeti u kojima uređaji iz stavka 1. ovoga članka moraju biti postavljeni utvrđuju se posebnim zakonom ili propisom donesenim na temelju zakona.

Članak 151

Svjetlosni znakovi kojima se najavljuje približavanje vlaka na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini daju se izmjeničnim paljenjem dvaju crvenih treptavih svjetala koja imaju oblik kruga.

Članak 152

(1) Na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem postoji uređaj za davanje svjetlosnih znakova kojima se najavljuje

približavanje vlaka, odnosno spuštanje branika ili polubranika, tom uređaju može se dodati i uređaj za davanje zvučnih znakova.

(2) Na prijelazima zemljane ceste s manjim prometom i pješačke staze preko željezničke pruge u istoj razini, sudionici u prometu mogu se osigurati samo uređajem za davanje zvučnih znakova.

Članak 153

(1) Na prijelazima ceste preko željezničke pruge u istoj razini, branici ili polubranici moraju biti izmjenično obojeni crvenom i žutom bojom.

(2) Branici i polubranici, kao i prometni znakovi postavljeni na dijelu ceste ispred prijelaza ceste preko željezničke pruge u istoj razini, moraju imati refleksna stakla ili biti prevučeni reflektirajućim tvarima odgovarajuće boje.

(3) Branici i polubranici moraju biti opremljeni treptavim crvenim svjetlom.

Članak 154

Na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem se prilikom nailaska vlaka branici ili polubranici automatski spuštaju, kao i na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem se branicima ili polubranicima upravlja ručno, i to s mjesta s kojeg se oni ne vide, mora se postaviti uređaj za davanje svjetlosnih znakova ili uređaj za davanje zvučnih znakova kojima se sudionici u prometu obavještavaju o spuštanju branika ili polubranika.

Odjeljak G. Obilježavanje radova i zapreka na cesti

Članak 155

(1) Dio ceste na kojem su nastale zapreke koje se ne mogu odmah ukloniti ili na kojem se izvode radovi mora se vidno obilježiti i osigurati za sudionike u prometu.

(2) Dio ceste iz stavka (1) ovoga članka obilježava se postavljanjem odgovarajućih prometnih znakova, a osiguranje sudionika u prometu - postavljanjem branika.

(3) Branici moraju biti obojeni naizmjence crvenom i bijelom bojom, opremljeni refleksnim staklima ili prevučeni reflektirajućim tvarima

odgovarajuće boje, a noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, na njima moraju biti postavljena i treptava svjetla narančaste boje.

(4) Prilikom izvođenja radova na cesti ili obavljanja drugih poslova na cesti, na dijelu koji nije zatvoren za promet, osobe koje izvode radove i nalaze se na cesti moraju na sebi imati svjetloodbojni prsluk.

(5) sudionik u prometu ne smije ometati radnika koji obavlja radove na cesti ili pokraj ceste i dužan je ukloniti svoje vozilo na zahtjev izvođača radova. Zahtjev izvođača radova može biti dan i kao javni poziv.

Odjeljak H. Znaci koje daju ovlaštene osobe

Članak 156

(1) Sudionici u prometu moraju postupati prema zahtjevima izraženim s pomoću znaka ili po naredbi policijskog službenika ili druge osobe koja na temelju ovlasti iz zakona obavlja nadzor i reguliranje prometa na cestama (u daljnjem tekstu: ovlaštena osoba).

(2) Ovlaštena osoba pri davanju znaka dužna je postaviti se na cesti tako da ga sudionici u prometu, kojima su znaci namijenjeni, mogu jasno i s dovoljne udaljenosti uočiti.

(3) Znaci iz stavka (1) ovoga članka mogu se davati i iz vozila.

Članak 157

(1) Znaci što ih sudionicima u prometu daje ovlaštena osoba su znaci koji se daju rukama i položajem tijela, zvučni znaci i svjetlosni znaci.

(2) Znaci iz stavka (1) ovoga članka moraju se davati tako da njihovo značenje za sudionike u prometu bude jasno i nedvojbeno.

POGLAVLJE V. DUŽNOSTI U SLUČAJU PROMETNE NEZGODE

Članak 158

(1) Sudionik u prometnoj nezgodi u kojoj je netko izgubio život ili je bio ozlijeđen ili je nastala veća materijalna šteta dužan je:

a) ostati na mjestu prometne nezgode, s tim što se može privremeno udaljiti samo radi pružanja pomoći osobama ozlijeđenim u prometnoj nezgodi ili ako mu je samome potrebna liječnička pomoć;

b) poduzeti sve što je u njegovoj moći da se otklone nove opasnosti koje mogu nastati na mjestu prometne nezgode i omogućiti normalan tok prometa te nastojati da se ne mijenja stanje na mjestu nezgode i sačuvaju postojeći tragovi, uz uvjet da poduzimanje tih mjera ne ugrožava sigurnost prometa;

c) obavijestiti najbližu policijsku postaju o prometnoj nezgodi i vratiti se na mjesto prometne nezgode te sačekati dolazak ovlaštene osobe koja obavlja očevid.

(2) Mjerodavno tijelo i druge pravne ili fizičke osobe koje su obaviještene o prometnoj nezgodi u kojoj je neka osoba ozlijeđena dužni su o tome odmah obavijestiti najbližu zdravstvenu ustanovu.

Članak 159

Osoba koja se zatekne ili naiđe na mjesto prometne nezgode u kojoj ima ozlijeđenih dužna je ukazati pomoć osobama ozlijeđenim u prometnoj nezgodi.

Članak 160

(1) Vozač koji se zatekne ili naiđe na mjesto prometne nezgode dužan je na zahtjev ovlaštene osobe prevesti osobu ozlijeđenu u prometnoj nezgodi do najbliže zdravstvene ustanove.

(2) Vozač je dužan postupiti prema odredbi stavka (1) ovoga članka i prije dolaska ovlaštene osobe, osim ako se nezgoda dogodila na mjestu na kojem se može očekivati brzi dolazak vozila hitne pomoći, ili ako vozač zaključi da se nestručnim i neodgovarajućim prijevozom stanje ozlijeđene osobe može pogoršati.

Članak 161

(1) Ako je zdravstvena ustanova obaviještena o prometnoj nezgodi ili je primila na liječenje osobu ozlijeđenu u prometnoj nezgodi, dužna je o tome odmah obavijestiti najbližu policijsku postaju.

(2) Ako osoba ozlijeđena u prometnoj nezgodi umre od zadobivenih ozljeda ili ako postoji opravdana sumnja da je kod vozača uslijed ozljede došlo do smanjenja duševne ili tjelesne sposobnosti za upravljanje motornim vozilom ili tramvajem, zdravstvena ustanova

dužna je o tome odmah obavijestiti nadležno tijelo koje vozača vodi u evidenciji.

Članak 162

(1) Ako je zdravstvena ustanova primila osobu na liječenje koja, zbog svog zdravstvenog stanja, nije sposobna upravljati motornim vozilom, a otpušta se iz zdravstvene ustanove na kućno liječenje, dužna je o tome odmah obavijestiti tijelo nadležno za unutarnje poslove radi provjere važenja vozačke dozvole.

(2) Nadležno tijelo koje vodi vozača u evidenciji dužno je u roku tri dana pozvati vozača koji, prema informaciji zdravstvene ustanove, zbog svoga stanja nije sposoban sigurno upravljati vozilom i privremeno oduzeti vozačku dozvolu, te ga uputiti na izvanredan liječnički pregled ako on nije suglasan s privremenim oduzimanjem vozačke dozvole.

(3) U slučaju izvanrednog liječničkog pregleda iz stavka (2) ovoga članka, on se obavlja na trošak osobe upućene na izvanredni liječnički pregled.

Članak 163

(1) Policija i druge ovlaštene osobe dužni su izaći na mjesto prometne nezgode u kojoj ima poginulih ili ozlijeđenih osoba ili je nastala veća materijalna šteta, fotografirati mjesto nezgode, sačiniti zapisnik o očevidu i izvršiti druge potrebne radnje sukladne ovome Zakonu.

(2) Vozač sudionik u prometnoj nezgodi obvezan je prijaviti i prometnu nezgodu s manjom materijalnom štetom, ukoliko je šteta nastala drugoj osobi, odnosno njegovom vozilu ili na drugoj stvari.

(3) Nakon prometne nezgode u kojoj je nastala samo manja materijalna šteta, vozači su dužni odmah ukloniti vozila s kolnika i razmijeniti osobne podatke, te popuniti i potpisati obrazac europskog izvješća o prometnoj nezgodi. Vozači ne smiju napustiti mjesto nezgode prije nego što popune i potpišu izvješće i razmijene podatke iz ovoga stavka.

(4) Ukoliko je u prometnoj nezgodi sudjelovalo vozilo strane registarske oznake, prije izdavanja potvrde o oštećenju vozila strane registracije ili potvrde o obavljenom očevidu na mjestu događaja prometne nezgode, obvezno je: fotografirati štetu na vozilu stranih registarskih oznaka, sačiniti zapisnik u kome se, između ostaloga, unose podaci iz putovnice, vozačke dozvole i osiguranja od automobilske odgovornosti - zelena karta.

(5) Mjerodavno tijelo unutarnjih poslova dužno je izaći na mjesto prometne nezgode u kojoj je nastala manja materijalna šteta, ako to zahtijeva jedan od sudionika prometne nezgode.

Članak 164

(1) Osoba koja je sudjelovala u prometnoj nezgodi u kojoj ima poginulih ili ozlijeđenih osoba ili je nastala veća materijalna šteta, ne smije uzimati alkoholna pića, opojne droge ili lijekove na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje dok se ne obavi očevid.

(2) Policija je dužna izaći na mjesto prometne nezgode u kojoj je nastala manja materijalna šteta ako dođe do nesporazuma ili neslaganja jednog od sudionika prilikom popune obrasca europskog izvješća ili sudionici u nezgodi nemaju obrazac europskog izvješća.

(3) Ovlaštena osoba koja obavlja očevid prometne nezgode u kojoj ima ozlijeđenih osoba ili je nastala veća materijalna šteta podvrgnut će neposredne sudionike prometne nezgode ispitivanju s pomoću odgovarajućih sredstava i uređaja ili će ih uputiti na stručni pregled radi provjere imaju li u organizmu alkohola ili drugih opojnih sredstava.

(4) Ako se tim ispitivanjima ustvrdi da neposredni sudionici prometne nezgode imaju alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu, ovlaštena osoba koja obavlja očevid odredit će da im se uzme krv ili krv i urin radi analize.

(5) Ako u prometnoj nezgodi ima poginulih osoba, ovlaštena osoba koja obavlja očevid odredit će da se neposrednim sudionicima nezgode uzmu krv i urin radi utvrđivanja jesu li pod utjecajem alkohola ili drugih opojnih sredstava u organizmu.

Članak 165

(1) Ovlaštena osoba koja obavlja očevid dužna je organizirati popis imovine koja na mjestu događaja ostaje iza osobe koja je u prometnoj nezgodi poginula ili teže ozlijeđena, obavijestiti organizaciju koja uklanja vozila i stvari s ceste ili zainteresiranu osobu i pružiti pomoć radi zaštite imovine ako na mjestu događaja nema osobe koja tu imovinu može preuzeti.

(2) Vozač koji je vozilom sudjelovao u prometnoj nezgodi u kojoj ima poginulih ili ozlijeđenih osoba, te druga osoba koja je neposredno sudjelovala u nezgodi, imaju pravo tražiti osobne podatke i adresu od osoba koje su bile nazočne kada se nezgoda dogodila.

Članak 166

(1) Ako je vozilo zbog prometne nezgode ili neispravnosti onemogućeno za daljnje kretanje cestom, vozač ili vlasnik, odnosno korisnik vozila dužan je vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal odmah ukloniti s kolnika.

(2) Ako vozač ili vlasnik, odnosno korisnik vozila nije u stanju postupiti prema stavku (1) ovoga članka, ovlaštena osoba koja se zatekne na mjestu nezgode ili neispravnosti vozila zatražit će od mjerodavne organizacije koja upravlja cestama ili druge mjerodavne organizacije da na sigurno mjesto ukloni vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal s kolnika.

(3) Organizacija za održavanje cesta ili druga mjerodavna organizacija za održavanje cesta dužna je na zahtjev ovlaštene osobe hitno poduzeti sve potrebne mjere radi uklanjanja i čuvanja vozila s teretom, stvari ili drugoga rasutog materijala s kolnika i osigurati prohodnost ceste.

(4) Ako mjerodavna organizacija koja upravlja cestama ili druga ovlaštena organizacija ne postupi prema odredbi stavka (2) ovoga članka, ovlaštena službena osoba poduzet će druge mjere da se omogući normalan tok prometa.

POGLAVLJE VI. SPORTSKE I DRUGE PRIREDBE ILI AKTIVNOSTI NA CESTAMA

Članak 167

(1) Sportske i druge priredbe ili slične aktivnosti na cesti ne smiju se održavati bez odobrenja.

(2) Odobrenje izdaje mjerodavno tijelo ministarstva unutarnjih poslova.

(3) Ako se zbog održavanja priredbe ili obavljanja aktivnosti na cesti zabranjuje promet, odobrenje se izdaje uz prethodnu suglasnost tijela mjerodavnog za promet.

Članak 168

(1) U slučaju iz članka 167. ovoga Zakona, ako za druge sudionike u prometu nije osigurana zaobilazna cesta, zahtjev za izdavanje odobrenja bit će odbijen.

(2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, održavanje automobilske, motociklističke ili biciklističke utrke na cesti može se odobriti i kad u određenom smjeru nema zaobilazne ceste (brdske utrke i dr.), ali samo u vrijeme kada se tom cestom drugi sudionici u prometu najmanje kreću. U tom slučaju promet se može zabraniti najdulje dva sata.

Članak 169

(1) Zahtjev za izdavanje odobrenja iz članka 167. ovoga Zakona podnosi se najkasnije 15 dana prije održavanja sportske ili druge priredbe ili obavljanja aktivnosti.

(2) Uz zahtjev za izdavanje odobrenja mora se priložiti: program priredbe, odnosno aktivnosti; pravila natjecanja; pregled mjera koje organizator predviđa za osiguranje sudionika u prometu, sudionika i gledatelja sportske i druge priredbe ili aktivnosti i znak kojim će vozila iz pratnje natjecatelja biti označena.

Članak 170

(1) Zahtjev za održavanje sportske ili druge priredbe ili za obavljanje aktivnosti na cesti bit će odbijen ako organizator, prema prosudbi

mjerodavnog tijela ministarstva unutarnjih poslova, ako nije u stanju provesti mjere iz članka 169. stavak (2) ovoga Zakona.

(2) Ako bi zbog održavanja sportske ili druge priredbe ili obavljanja aktivnosti na cesti trebalo obustaviti promet na važnijim prometnim smjerovima ili bi se održavanjem priredbe, odnosno obavljanjem aktivnosti, u većoj mjeri ugrozio ili ometao promet na cesti, zahtjev za izdavanje odobrenja može biti odbijen.

Članak 171

(1) U odobrenju za održavanje sportske ili druge priredbe ili za obavljanje aktivnosti na cesti određuju se mjere osiguranja koje organizator mora poduzeti.

(2) Kada se promet na cesti ograničava ili zabranjuje zbog održavanja priredbe ili obavljanja aktivnosti, odobrenje sadrži i organizatorovu obvezu da o mjerama ograničenja ili zabrane prometa obavijesti javnost putem sredstava javnog priopćavanja, najkasnije 48 sati prije početka priredbe, odnosno aktivnosti.

(3) Organizator ne smije početi održavanje sportske ili druge priredbe ili aktivnosti na cesti ako nisu poduzete sve mjere osiguranja određene u odobrenju.

(4) Ako se utvrdi da organizator nije poduzeo sve mjere osiguranja određene u odobrenju, priredba, odnosno aktivnosti bit će zabranjene.

Članak 172

(1) Organizator je dužan prekinuti održavanje sportske ili druge priredbe, odnosno aktivnosti na cesti:

a) ako su ugroženi sudionici ili gledatelji;

b) ako se u većoj mjeri naruši javni red i mir;

c) ako nastanu okolnosti zbog kojih priredba, odnosno aktivnosti ne bi bile odobrene;

d) ako organizator ne provodi određene mjere osiguranja;

e) ako to zahtijevaju drugi sigurnosni razlozi.

(2) Ako organizator ne prekine priredbu, odnosno aktivnosti u slučajevima iz stavka (1) ovoga članka, mjerodavno tijelo

ministarstva unutarnjih poslova naredit će organizatoru da priredbu, odnosno aktivnosti prekine i poduzet će potrebne mjere da se naredba izvrši.

Članak 173

Natjecatelje na sportskoj priredbi na cesti mogu pratiti samo vozila označena posebnim znakom koji utvrdi organizator.

Članak 174

(1) Nakon završetka sportske ili druge priredbe, odnosno aktivnosti na cesti, organizator je dužan odmah:

a) ukloniti s ceste sve prometne znakove i druge oznake, uređaje, predmete i objekte koji su postavljeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti;

b) postaviti na cestu sve prometne znakove i druge oznake, predmete i objekte koji su bili uklonjeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti;

c) popraviti i dovesti u prvotno stanje cestu i cestovne objekte ako su oštećeni pri održavanju priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti.

(2) Ako organizator ne postupi prema točkama a) i b) stavka (1) ovoga članka, mjerodavno tijelo ministarstva unutarnjih poslova poduzet će odgovarajuće mjere da se o trošku organizatora uklone, odnosno postave prometni znakovi i druge oznake, predmeti i objekti na cesti.

POGLAVLJE VII. OGRANIČENJA PROMETA

Članak 175

Tijelo mjerodavno za unutarnje poslove, u suglasnosti s tijelom mjerodavnim za promet, može na određenoj cesti ili dijelu ceste u određene dane ili u određenom vremenskom razmaku propisati zabranu ili ograničenje prometa za sve ili pojedine vrste vozila, ograničiti brzinu kretanja vozila ako su te zabrane ili ograničenja nužni radi sprečavanja ili uklanjanja opasnosti za sudionike u prometu ili ako su u pitanju razlozi za nesmetani promet, odnosno ako se može opravdano očekivati da će promet biti osobito gust ili otežan.

Članak 176

U slučaju kada su u pitanju razlozi sigurnosti i neometanoga odvijanja prometa ili razlozi održavanja javnoga reda i mira, policijska uprava, odnosno mjerodavno ministarstvo unutarnjih poslova može zabraniti promet ili odrediti posebno ograničenje prometa na određenim cestama i dijelovima cesta sve dok postoje razlozi zbog kojih se poduzimaju te mjere.

POGLAVLJE VIII. VOZAČI

Odjeljak A. Uvjeti za upravljanje vozilima

Članak 177

(1) Motornim vozilom u cestovnom prometu može upravljati samo osoba koja ima valjanu vozačku dozvolu, inozemnu vozačku dozvolu ili međunarodnu vozačku dozvolu.

(2) Kad upravlja motornim vozilom, vozač mora kod sebe nositi valjanu vozačku dozvolu i dužan ju je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.

(3) Kandidat za vozača motornih vozila može i prije položenog ispita za vozača upravljati motornim vozilom one kategorije za koju priprema ispit ako vozilom upravlja uz nazočnost instruktora vožnje.

(4) Iznimno od odredbi stavka (1) ovoga članka mopedom, traktorom, radnim strojem i motokultivatorom može upravljati i osoba koja posjeduje odgovarajuće isprave o poznavanju propisa o sigurnosti prometa.

(5) Vlasnik, odnosno nositelj prava raspolaganja vozilom ne smije dopustiti upravljanje vozilom u cestovnom prometu osobi koja nema pravo upravljati tim vozilom, odnosno osoba koja nema pravo upravljati kategorijom motornog vozila u koju se ubraja to vozilo i osoba iz članka 178. i 179. ovoga Zakona.

(6) Vlasnik, odnosno nositelj prava raspolaganja vozilom dužan je na zahtjev ovlaštene osobe dati podatke o identitetu osobe kojoj je dao vozilo na upravljanje.

(7) Vozač je dužan za vrijeme upravljanja motornim vozilom u prometu rabiti pomagala koja su mu potrebna za sigurno upravljanje

vozilom.

(8) Vozač je dužan, prije nego što počne upravljati vozilom, pobrinuti se za primjerenu sigurnosnu zaštitu djece mlađe od 12 godina, u skladu s člankom 36. ovoga Zakona.

Članak 178

Vozač koji je u tolikoj mjeri umoran ili bolestan ili je u takvu duševnom stanju da je nesposoban sigurno upravljati vozilom, kao i vozač pod djelovanjem opojnih droga ili drugih opojnih sredstava ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije ni za vrijeme vožnje, ne smije upravljati vozilom u cestovnom prometu.

Članak 179

(1) Vozač ne smije upravljati vozilom u cestovnom prometu ni početi upravljati vozilom ako je pod djelovanjem alkohola.

(2) Smatra se da je pod djelovanjem alkohola osoba za koju se analizom krvi ili krvi i urina ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da količina alkohola u krvi iznosi više od 0,3 g/kg ili ako je prisutnost alkohola u organizmu utvrđena odgovarajućim sredstvima ili uređajima za mjerenje alkoholiziranosti, što odgovara količinama većim od 0,3 g/kg ili kod koga se, bez obzira na količinu alkohola u krvi, stručnim pregledom utvrdi da pokazuje znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola.

(3) Smatra se da su pod djelovanjem alkohola osobe za koje se analizom krvi ili krvi i urina ili drugom metodom mjerenja količine alkohola u organizmu utvrdi da količina alkohola u krvi iznosi više od 0,0 g/kg ili ako je prisutnost alkohola u organizmu utvrđena odgovarajućim sredstvima ili uređajima za mjerenje alkoholoziranosti, što odgovara količinama većim od 0,0 g/kg ili kod kojih se, bez obzira na količinu alkohola u krvi, stručnim pregledom utvrdi da pokazuju znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola:

a) vozač motornog vozila kategorija C, CE, D i DE i vozači potkategorija C1, C1E i D1 i D1E - za vrijeme upravljanja vozilom te

kategorije;

b) vozač vozila kojim se obavlja javni prijevoz - za vrijeme obavljanja javnog prijevoza tim vozilom;

c) vozač vozila kojemu je upravljanje vozilom osnovno zanimanje - za vrijeme upravljanja vozilom obavljajući poslove toga zanimanja;

d) instruktor vožnje za vrijeme osposobljavanja kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom;

e) kandidat za vozača za vrijeme poduke u praktičnom upravljanju vozilom;

f) vozač koji ima manje od 21 godine starosti ili s manje od tri godine vozačkog iskustva.

(4) Smatrat će se da je vozač počeo upravljati vozilom ako je vozilo pokrenuo s mjesta.

Odjeljak B. Podučavanje kandidata za vozača motornih vozila

Članak 180

(1) Podučavanje kandidata za vozače motornih vozila obavljaju autoškole, kao pravne i fizičke osobe.

(2) Podučavanje kandidata za vozače motornih vozila mogu obavljati i obrazovne ustanove redovitim školovanjem učenika prema obrazovnom školskom programu za profesionalne vozače.

(3) Autoškole dužne su izvoditi poduku na način kojim će se osigurati da kandidati nauče i usvoje pravila prometa i etičke norme ponašanja u prometu, ovladaju tehnikom upravljanja vozilom i steknu ostalo znanje i vještine potrebne za sigurno sudjelovanje u prometu.

(4) Vozački ispit za vozača motornog vozila može polagati kandidat koji se prethodno pripremio za polaganje vozačkoga ispita u autoškoli i ako ispunjava i druge uvjete za stjecanje prava upravljanja motornim vozilom.

(5) Osposobljavanje za vozača tramvaja pravilnikom propisuje ministarstvo unutarnjih poslova, u suradnji s tijelom nadležnim za

obrazovanje, ako je u sklopu javnog prijevoza organiziran tramvajski prijevoz.

Članak 181

Osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila je djelatnost od posebnog društvenog značenja, a izvodi se prema posebnom programu koji obuhvaća teoretski dio, praktični dio i program prve pomoći:

a) Teoretski dio podučavanja kandidata za vozače motornih vozila obuhvaća:

1) osnovne propise o cestovnom prometu, uvjete za upravljanje vozilom;

2) ponašanje sudionika u cestovnom prometu, međusobne odnose i sporazumijevanje sudionika u prometu, čuvanje okoliša, ofenzivnu i defenzivnu vožnju, utjecaj alkohola, djelovanje opojnih droga na sigurno upravljanje vozilom i utjecaj drugih nepovoljnih psihofizičkih stanja (umor, bolest i sl.);

3) prometna pravila na cestama, prometne znakove i njihovo značenje, znake koje daju ovlaštene osobe, uočavanje i predviđanje prometne situacije, opasnosti koje nastaju zbog nepropisnog poduzimanja radnji u prometu i sl.;

4) vozilo u službi sigurnosti prometa, izvođenje radnji od značenja za uspješno i sigurno upravljanje sukladno pravilima prometa i uvjetima na cesti i u prometu, osnove tehničkog funkcioniranja uređaja na motornom vozilu od značenja za sigurnost prometa na cestama (uređaji za zaustavljanje, uređaji za upravljanje, uređaji za davanje svjetlosno-signalnih znakova i za osvjetljavanje ceste i vozila, gume, sile koje djeluju na vozilo, sigurnosne mjere pri vuči vozila, prijevoz tereta i osoba, te priprema vozila za vožnju);

5) sadržaje koji doprinose povećanju sigurnosti svih sudionika u prometu, sadržaje koji doprinose razvijanju humanih odnosa i odnosa uzajamnog poštivanja i razumijevanja između sudionika u prometu, postupak i dužnosti u slučaju prometne nezgode, kontrolu prometa i kaznenu odgovornost.

b) Praktični dio podučavanja kandidata za vozače motornih vozila obuhvaća:

1) upoznavanje s vozilom, pripremu vozila za vožnju, učenje osnovnih elemenata vožnje na poligonu ili odgovarajućoj površini (polazak, kočenje i zaustavljanje, promjena stupnja prijenosa, promjena smjera vožnje, vožnja unatrag i polukružno okretanje);

2) učenje vožnje na cestama s manjom gustoćom prometa u naselju i izvan naselja (uključivanje i isključivanje, okretanje i vožnja unatrag, kočenje i zaustavljanje, parkiranje, mimoilaženje i obilaženje, prestrojavanje i vožnja kroz raskrižje, održavanje razmaka, vožnja na uzdužnom nagibu, prilagođavanje vožnje, predviđanje i izbjegavanje opasnosti);

3) učenje vožnje na cestama s gustim prometom u naselju i izvan naselja, vožnja u gradu, prilagođavanje brzine, vožnju kroz raskrižje s različitim načinom uređenja prometa (ovlaštena osoba, semafor, prometni znakovi i pravila prometa), vožnju u jednosmjernoj ulici, vožnju na cesti s više prometnih trakova, prestrojavanje, mimoilaženje i pretjecanje, vožnju na prijelazu ceste preko željezničke pruge;

4) učenje vožnje u složenim prometnim uvjetima, vožnju u koloni, vožnju u vršnom opterećenju cestovnog prometa, ponašanje prema pješacima i drugim sudionicima u prometu, samostalnu vožnju, vožnju u posebnim uvjetima (noć, kiša, snijeg, magla i sl.).

c) Program prve pomoći obuhvaća:

1) ciljeve, zadaće i značenje prve pomoći;

2) postupak radnji pri pružanju prve pomoći (mjere oživljavanja, prestanak disanja i rada srca, besvjesno stanje, krvarenje, otvorene ozljede - rane);

3) ozljede koje zahtijevaju imobilizaciju i evakuaciju ozlijeđene osobe;

4) ostale ozljede i oštećenja;

5) značenje zdravstvene sposobnosti za sigurno upravljanje motornim vozilom.

Članak 182

(1) Podučavanje kandidata za vozače iz teoretskog i praktičnog dijela izvode autoškole po ovlasti mjerodavnog tijela za obrazovanje, nakon što se utvrdi da ispunjavaju uvjete određene zakonom i propisima donesenim na temelju zakona.

(2) Podučavanje kandidata za vozače motornih vozila iz prve pomoći obavlja Crveni križ.

(3) Podučavanje kandidata za vozača motornih vozila s tjelesnim invaliditetom mora se izvoditi na vozilu prilagođenom osobama s invaliditetom koje mora atestirati ovlaštena ustanova ili poduzeće.

(4) Motorno vozilo na kojem se kandidat za vozača motornih vozila podučava u praktičnom upravljanju motornim vozilom na cesti mora biti označeno posebnim pločicama.

(5) Pločice iz stavka (4) ovoga članka imaju oblik kvadrata, plave su boje, i na njima je bijelom bojom napisano latinično slovo "L".

(6) Kontrolu provedbe propisa iz podučavanja kandidata za vozače motornih vozila obavlja mjerodavno tijelo za obrazovanje, putem stručnog tijela.

(7) Subjekti iz stavka (1) i (2) ovoga članka dužni su tijelu iz stavka (6) ovoga članka, prilikom kontrole, omogućiti pristup prostorijama i vozilima, uvid u tijek podučavanja i polaganja ispita za vozača motornih vozila, kao i uvid u sve dokumente kojima se dokazuje ispunjenost uvjeta za rad.

(8) Bliže odredbe o obavljanju kontrole iz stavka (6) ovoga članka pravilnikom propisuje mjerodavno tijelo za obrazovanje.

(9) Bliže odredbe o osposobljavanju za vozača motornih vozila pravilnikom propisuje Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta Županije Posavske, u suradnji sa Ministarstvom unutarnjih poslova Županije Posavske.

(10) Bliže odredbe o organiziranju obuke za podučavanje kandidata za vozače motornih vozila iz prve pomoći pravilnikom propisuje ministar unutarnjih poslova u suradnji s mjerodavnim tijelom za zdravstvo i mjerodavnim tijelom za obrazovanje.

(11) Odluku o jedinstvenim minimalnim proračunskim elementima vrijednosti nastavnog iz pružanja prve pomoći donosi Vlada Županije Posavske na prijedlog ministarstva obrazovanja.

(12) Odluku o jedinstvenim minimalnim proračunskim elementima vrijednosti nastavnog sata iz teoretskog i praktičnog dijela osposobljavanja kandidata za vozače donosi Vlada Županije Posavske na prijedlog ministarstva obrazovanja.

(13) Novčana sredstva prikupljena po osnovi polaganja vozačkog ispita predstavljaju vlastiti proračunski prihod tijela nadležnog za obrazovanje. Namjena sredstava utvrdit će se posebnim Pravilnikom kojeg donosi rukovoditelj tijela nadležnog za obrazovanje.

Odjeljak C. Stjecanje prava podučavanja i ispitivanje kandidata za vozača motornih vozila

Članak 183

(1) Pravo na podučavanje kandidata iz poznavanja propisa o sigurnosti prometa stječe osoba-diplomirani inženjer cestovnog prometa koji posjeduje licencu predavača teoretske nastave.

(2) Pravo da ispituje kandidata iz područja propisa o sigurnosti prometa stječe osoba s licencom ispitivača teoretskog dijela ispita.

(3) Pravo da ispituje kandidata iz praktičnog dijela stječe osoba s licencom ispitivača iz upravljanja motornim vozilom.

(4) Pravo da ispituje kandidata iz prve pomoći stječe osoba s licencom ispitivača iz poznavanja prve pomoći.

(5) Osoba iz stavka (1), (2) i (3) ovoga članka, osim dokaza o završenoj školskoj spremi mora imati vozačku dozvolu.

(6) Podučavanje kandidata za vozača motornih vozila iz pružanja prve pomoć osobama ozlijeđenim u prometnoj nezgodi izvodi doktor medicine.

(7) Podučavanje kandidata za vozača motornih vozila u praktičnom upravljanju motornim vozilom izvodi instruktor vožnje.

(8) Bliže odredbe o uvjetima i načinu dobivanja licenci iz stavka (1), (2), (3) i (4) ovog članka, pravilnikom propisuje Ministarstvo

prosvjete, znanosti, kulture i sporta Županije Posavske, u suradnji sa Ministarstvom unutarnjih poslova Županije Posavske.

(9) Bliže odredbe o stjecanju zvanja instruktora vožnje motornih vozila pravilnikom propisuje Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta Županije Posavske, u suradnji sa Ministarstvom unutarnjih poslova Županije Posavske.

Odjeljak D. Potvrda o podučenosti

Članak 184

Potvrde o uspješno završenoj obuci za vozača motornih vozila izdaju autoškole, obrazovne ustanove i Crveni križ.

Odjeljak E. Vozački ispit i provjera podučenosti

Članak 185

(1) Za poslove provedbe i organiziranja polaganja vozačkog ispita odgovorno je mjerodavno tijelo za obrazovanje.

(2) Vozački ispit polaže se pred komisijom koju imenuje tijelo iz stavka (1) ovoga članka, a predsjednik komisije i njezini članovi imaju licencu za ispitivača.

(3) O položenom vozačkom ispitu izdaje se uvjerenje.

(4) Bliže odredbe o načinu i uvjetima organiziranja ispita za vozače motornih vozila pravilnikom propisuje Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i sporta Županije Posavske, u suradnji sa Ministarstvom unutarnjih poslova Županije Posavske.

Članak 186

(1) Za vrijeme upravljanja motornim vozilom kandidat za vozača mora imati kod sebe uvjerenje da je tjelesno i duševno sposoban upravljati motornim vozilom izdano od strane zdravstvene ustanove primarne zdravstvene zaštite sa sjedištem u Županiji Posavskoj, kao i uvjerenje o položenom ispitu iz poznavanja propisa o sigurnosti prometa na cestama za onu kategoriju za koju se obučava, i dužan ga je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.

(2) Za vrijeme obučavanja kandidata iz upravljanja motornim vozilom instruktor vožnje kod sebe mora imati:vozačku dozvolu,

dozvolu za instruktora vožnje, dnevnik rada instruktora vožnje i dužan ih je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.

Članak 187

(1) Ministarstvo prometa i komunikacija BiH organizira izradu jedinstvenog kataloga testovnih pitanja.

(2) Mjerodavno tijelo za provođenje ispita dužno je izraditi ispitne testove na temelju pitanja iz Kataloga iz stavka (1) ovoga članka.

(3) Na ispitu za vozača motornih vozila Povjerenstvo utvrđuje je li kandidat u dovoljnoj mjeri osposobljen za sigurno upravljanje motornim vozilom određene kategorije prema propisanom programu iz članka 181. ovoga Zakona.

(4) Na ispitu za vozača motornih vozila kandidat za vozača ne smije se koristiti ne dopuštenim sredstvima.

Članak 188

(1) Mjerodavno tijelo za obrazovanje dužno je organizirati kontinuirano usavršavanje osoba koje su uključene u proces osposobljavanja i provjere znanja kandidata za vozača motornih vozila.

(2) Mjerodavno tijelo iz stavka (1) može poslove iz stavka (1) ovog članka prenijeti na odgovarajuću strukovnu organizaciju ili stručnoj organizaciju sukladno važećem zakonodavstvu.

(3) Bliže odredbe s programom usavršavanja za osobe iz stavka (1) ovoga članka donosi ministar u suradnji s mjerodavnim tijelom za obrazovanje.

Odjeljak F. Stjecanje prava upravljanja motornim vozilom

Članak 189

(1) Pravo upravljanja motornim vozilom ima osoba koja ispunjava sljedeće uvjete:

a) da je duševno i tjelesno sposobna upravljati motornim vozilom;

b) da je navršila godine života određene ovim člankom ovisno o kategoriji, odnosno potkategoriji vozila;

c) da je položila vozački ispit za upravljanje motornim vozilom određene kategorije ili potkategorije;

d) da joj odlukom mjerodavnoga tijela nije zabranjeno upravljanje motornim vozilom.

(2) Osim uvjeta iz stavka (1) ovoga članka, pravo upravljanja motornim vozilom za pojedine kategorije odnosno potkategorije stječe osoba koja navrši :

a) 16 godina za potkategorije A1 i B1, traktor i radni stroj ;

b) 18 godina za kategorije A, B, BE i potkategorije C1 i CE ;

c) 21 godinu za kategorije C i CE;

d) 21 godinu za potkategorije D1 i D1E;

e) 24 godine za kategorije D i DE.

(3) Osobi koja prvi put stekne pravo upravljanja motornim vozilom kategorije B, a koja tijekom dvije godine od dana stjecanja prava upravljanja motornim vozilom kategorije B skupi četiri kaznena boda, nadležno tijelo za izdavanje vozačke dozvole oduzeti će vozačku dozvolu i poništiti je, čime ona gubi pravo upravljanja motornim vozilom.

(4) Rješenje o oduzimanju i poništavanju vozačke dozvole donosi tijelo kod kojega se vozač vodi u evidenciji.

(5) Osobi kojoj je vozačka dozvola oduzeta i poništena sukladno odredbama ovoga članka smatrati će se da nema položen vozački ispit za upravljanje motornim vozilom kategorije B.

Članak 190

(1) Vozačku dozvolu za kategoriju BE mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju B.

(2) Vozačku dozvolu za kategoriju C1E mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju C1.

(3) Vozačku dozvolu za kategoriju CE mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju C.

(4) Vozačku dozvolu za kategoriju D1E mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju D1.

(5) Vozačku dozvolu za kategoriju DE mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju D.

(6) Vozačku dozvolu za kategorije C i C1 mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju B.

(7) Vozačku dozvolu za kategoriju D mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategorije B ili C ili D1 najmanje dvije godine.

(8) Vozačku dozvolu za kategoriju D1 potkategorije mogu dobiti samo oni vozači koji već imaju vozačku dozvolu za kategoriju B najmanje dvije godine.

Članak 191

(1) Vozačka dozvola izdaje se za upravljanje motornim i priključnim vozilima koja se razvrstavaju u kategorije: A, B, BE, C, CE, D i DE te potkategorije: A1, B1, C1, D1, C1E i D1E.

(2) Vozačka dozvola izdaje se za sljedeće kategorije vozila:A, B, BE, C, CE, D i DE.

(3) U kategoriju A ubrajaju se motocikli s bočnom prikolicom ili bez nje, čiji obujam motora premašuje 125 cm3, a snaga premašuje 11 kW.

(4) U kategoriju B ubrajaju se motorna vozila, osim vozila kategorije A, čija najveća dopuštena masa nije veća od 3.500 kg i koja nemaju više od osam sjedala ne računajući sjedalo za vozača.

(5) U kategoriju BE ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju B, a priključna vozila imaju najveću dopuštenu masu preko 750 kg, koja nije veća od mase vučnog vozila bez tereta, a ukupna dopuštena masa vučnog i priključnog nije veća od 3.500 kg.

(6) U kategoriju C ubrajaju se motorna vozila za prijevoz tereta čija je najveća dopuštena masa veća od 7. 500 kg.

(7) U kategoriju CE ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju C,a priključna vozila imaju najveću dopuštenu masu veću od 750 kg.

(8) U kategoriju D ubrajaju se motorna vozila za prijevoz osoba koja, osim sjedala za vozača, imaju više od osam sjedala.

(9) U kategoriju DE ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u kategoriju D, a priključna vozila imaju najveću dopuštenu masu veću od 750 kg i priključno se vozilo ne koristi za prijevoz osoba.

(10) Vozačka dozvola izdaje se za sljedeće potkategorije vozila: A1, B1, C1, D1, C1E i D1E.

(11) U potkategoriju A1 ubraja se laki motocikl čiji obujam motora ne premašuje 125 cm3, a snaga ne premašuje 11 kW.

(12) U potkategoriju B1 ubrajaju se tricikl i četverocikl na motorni pogon.

(13) U potkategoriju C1 ubrajaju se motorna vozila za prijevoz tereta čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg, a manja od 7.500 kg.

(14) U potkategoriju C1E ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u potkategoriju C1, a priključna vozila imaju najveću dopuštenu masu veću od 750 kg, s tim što najveća dopuštena masa ovoga skupa vozila ne premašuje 12.000 kg i najveća dopuštena masa priključnog vozila ne premašuje masu neopterećenog vučnog vozila.

(15) U potkategoriju D1 ubrajaju se motorna vozila koja služe za prijevoz osoba i koja, osim sjedala za vozača, imaju više od osam, a manje od 16 sjedala.

(16) U potkategoriju D1E ubrajaju se skupovi vozila čija se vučna vozila ubrajaju u potkategoriju D1, a priključna vozila imaju najveću dopuštenu masu veću od 750 kg, s tim što najveća dopuštena masa ovoga skupa vozila ne premašuje 12.000 kg, a najveća dopuštena masa priključnog vozila ne premašuje masu neopterećenog vučnoga vozila i da se priključno vozilo ne rabi za prijevoz osoba.

(17) Vozači motornih vozila kategorija B, C i D i potkategorija C1 i D1 imaju pravo upravljati motornim vozilima tih kategorija i kada su im pridodane lake prikolice.

(18) Vozač kojem je izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije D ima pravo upravljati motornim vozilom

kategorije B i potkategorija B1 i D1, a vozač kojem je izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije C ima pravo upravljati i motornim vozilom kategorije B i potkategorija B1 i C1.

(19) Vozač kojemu je izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom kategorije CE ima pravo upravljati motornim vozilom kategorije BE i C1E, a vozač kojemu je izdana vozačka dozvola kategorije DE ima pravo upravljati motornim vozilom kategorija BE i CE i potkategorije C1E i D1E.

(20) Pravo upravljanja motornim vozilom kategorija BE, CE i DE vozač stječe samo ako je prethodno stekao pravo upravljanja vozilima odgovarajućih kategorija B, C i D.

(21) Vozači motornih vozila kategorija: B, C, D, BE, CE i DE te potkategorija: B1, C1, D1, C1E i D1E imaju pravo upravljati mopedom, lakim četverociklom, motokultivatorom, traktorom i radnim strojem.

(22) Vozač motornoga vozila kategorije A ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije A1, a vozač motornoga vozila kategorije B ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije B1, vozač motornoga vozila kategorije C ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije C1, a vozač motornoga vozila kategorije D ima pravo upravljati motornim vozilom potkategorije D1.

Članak 192

(1) Vozačka dozvola izdat će se osobi, na njezin zahtjev ako ispunjava uvjete iz članka 187. ovoga Zakona.

(2) Vozačku dozvolu izdaje mjerodavno tijelo.

(3) Vozačka dozvola izdaje se osobi i produljuje s rokom valjanosti od deset godina, a osobama starijim od 65 godina života - s rokom valjanosti od tri godine.

(4) Rok valjanosti vozačke dozvole od deset godina računa se od dana njezina izdavanja, odnosno produljenja njezine valjanosti.

(5) Vozačka dozvola neće se izdati ni produljiti njen rok valjanosti osobi koja ima neplaćenu novčanu kaznu ili troškove prekršajnog postupka ili druge obveze evidentirane u Registru novčanih kazni sukladno važećem Zakonu o prekršajima.

(6) Osobama koje su u vrijeme izdavanja vozačke dozvole starije od 55 godina izdaje se vozačka dozvola čiji je rok valjanosti do navršenih 65 godina, s tim što taj rok ne može biti kraći od tri godine.

(7) Iznimno od odredbe stavka (3) ovoga članka, vozačka dozvola može se izdati ili se njezina valjanost može ograničiti i na rokove kraće od utvrđenih na temelju nalaza i mišljenja zdravstvene ustanove danim u uvjerenju o zdravstvenoj sposobnosti osobe, ali ne na rok kraći od dvije godine.

(8) Osoba koja je položila vozački ispit i dobila vozačku dozvolu za kategoriju vozila: A1, A, B ili C i C1 dvije godine od dana izdavanja vozačke dozvole ne smije upravljati vozilom na cesti brzinom većom od 70 km na sat, na cesti namijenjenoj isključivo za promet motornih vozila i brzoj cesti brzinom većom od 90 km na sat, odnosno 120 km na sat na autocesti, a lakim motociklom 40 km na sat, niti tim vozilom smije vući priključno vozilo, a ni organizirano prevoziti djecu.

(9) Osobe koje prvi puta steknu vozačku dozvolu obvezne su, u trajanju od dvije godine, obilježiti vozilo kojim upravljaju posebnim znakom.

Članak 193

(1) U vozačku dozvolu upisuju se sve kategorije i potkategorije vozila kojima vozač ima pravo upravljati.

(2) Vozač ima pravo upravljati samo motornim vozilom one ili onih kategorija i potkategorija koje su upisane u vozačkoj dozvoli.

Članak 194

Stranac koji privremeno boravi u Bosni i Hercegovini ili državljanin Bosne i Hercegovine koji prebiva u inozemstvu za vrijeme privremenog boravka u Bosni i Hercegovini može upravljati vozilom na teritoriju Bosne i Hercegovine na temelju važeće inozemne

vozačke dozvole ili međunarodne vozačke dozvole, izdane sukladno odredbama Bečke konvencije o cestovnom prometu, koju je izdalo nadležno tijelo strane države.

Članak 195

Ukoliko ustanovi da se program podučavanja vozača motornih vozila u pojedinim zemljama bitno razlikuje od uvjeta i programa utvrđenih ovim Zakonom, Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine može odlučiti da ne prizna valjanost tih vozačkih dozvola izdanih u toj zemlji, i to u cijelosti ili za pojedine kategorije.

Članak 196

(1) Stranac kojemu je odobreno stalno nastanjenje u Bosni i Hercegovini i državljanin Bosne i Hercegovine koji se iz inozemstva vrati u Bosnu i Hercegovinu da se u njoj stalno nastani, kao i osoblje diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini, stranih trgovinskih, prometnih, kulturnih i drugih predstavništava i stranih dopisništava, mogu upravljati motornim vozilima na temelju valjane inozemne vozačke dozvole za vrijeme od šest mjeseci od dana ulaska u Bosnu i Hercegovinu ili od dana kada je odobreno stalno nastanjenje, ako je to za njih povoljnije.

(2) Osobama iz stavka (1) ovoga članka valjana inozemna vozačka dozvola zamijenit će se, pod uvjetima iz članka 189. i 192. ovoga Zakona, na njihov zahtjev, bez polaganja vozačkoga ispita, vozačkom dozvolom iz članka 192. ovoga Zakona za upravljanje onom kategorijom motornih vozila u koju se ubrajaju motorna vozila za čije su upravljanje ovlaštena inozemnom vozačkom dozvolom.

(3) Iznimno od odredbe stavka (2) ovoga članka, od osoblja diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini prilikom zamjene inozemne vozačke dozvole neće se zahtijevati dokazi o ispunjavanju uvjeta iz članka 189. ovoga Zakona, osim ako to nije zahtijevano reciprocitetom.

(4) Državljaninu Bosne i Hercegovine zamijenit će se inozemna vozačka dozvola vozačkom dozvolom iz članka 192. ovoga Zakona

ako je u zemlji u kojoj mu je izdana inozemna vozačka dozvola boravio dulje od šest mjeseci.

(5) Inozemna vozačka dozvola iz čijeg se teksta ne može zaključiti za koju je kategoriju, odnosno vrstu motornih vozila izdana ili joj je istekao rok valjanosti može se zamijeniti sukladno stavku (2) ovoga članka samo ako podnositelj zahtjeva priloži ispravu iz koje se nepobitno može utvrditi kojim motornim vozilima može upravljati.

(6) Sudjelovanje vozača međunarodnih oružanih snaga stacioniranih u Bosni i Hercegovini u prometu na cestama može se regulirati posebnim međunarodnim ugovorom.

Članak 197

(1) Odredbe članaka 194. i 195. i članka 196. stavak (1) ovoga Zakona o upravljanju motornim vozilima na temelju inozemne vozačke dozvole, prema tome, primjenjuju se i na upravljanje motornim vozilima na temelju valjane međunarodne vozačke dozvole.

(2) Međunarodna vozačka dozvola izdaje se na rok valjanosti od dvije godine, odnosno na vrijeme propisano međunarodnim ugovorom.

(3) Međunarodna vozačka dozvola priznat će se samo ako su je izdali mjerodavno tijelo ili organizacije strane države i ne može se zamijeniti bosanskohercegovačkom vozačkom dozvolom.

Članak 198

(1) Vozaču kojemu je izdana vozačka dozvola iz članka 192. ovoga Zakona može se na njegov zahtjev izdati i međunarodna vozačka dozvola.

(2) Međunarodne vozačke dozvole izdaju auto-moto klubovi/savezi i auto-moto društva, ovlašteni za izdavanje tih dozvola za države za koje je potrebna međunarodna vozačka dozvola.

(3) Međunarodna vozačka dozvola ne može se izdati vozaču kojem je odlukom mjerodavnoga tijela izrečena sigurnosna mjera ili zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom dok ta zabrana traje.

(4) Međunarodna vozačka dozvola izdana u Bosni i Hercegovini ne može se koristiti za upravljanje motornim vozilima na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Odjeljak G. Zdravstveni pregledi vozača motornih vozila

Članak 199

(1) Kandidat za vozača motornog vozila dužan je prije početka poduke za vozača motornog vozila podvrgnuti se zdravstvenom pregledu u ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi i, na temelju toga, dobiti liječničko uvjerenje.

(2) Liječničko uvjerenje iz stavka (1) ovoga članka vrijedi 12 mjeseci od dana izdavanja.

(3) Vozači motornih vozila dužni su se redovito podvrgavati zdravstvenim pregledima, a izvanrednim zdravstvenim pregledima podvrgavaju se na zahtjev mjerodavnoga tijela.

Članak 200

(1) Na zdravstvenim pregledima utvrđuje se ima li kandidat za vozača ili vozač potrebnu tjelesnu i duševnu sposobnost za upravljanje motornim vozilima.

(2) Zdravstvene preglede kandidata za vozača i vozača instruktora obavljaju mjerodavne zdravstvene ustanove.

Članak 201

Redovitom zdravstvenom pregledu podliježu:

a) vozači koji upravljaju motornim vozilima kojima se obavlja javni prijevoz i vozači tramvaja - svake tri godine;

b) Instruktori vožnje prilikom produljenja važenja dozvole za instruktore vožnje;

c) vozači kojima je izdana vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija D, DE i potkategorija D1 i D1E - prilikom svakog produljenja valjanosti vozačke dozvole;

d) vozači motornih vozila kojima je vozačka dozvola izdana na kraći rok valjanosti zbog nepovoljnog zdravstvenog stanja i vozači koji su navršili 65 godina - prilikom svakog produljenja vozačke dozvole.

Članak 202

(1) Na izvanredni zdravstveni pregled upućuje se vozač motornog vozila za kojega se opravdano sumnja da zbog zdravstvenih razloga više nije sposoban sigurno upravljati motornim vozilima onih kategorija za koje mu je izdana vozačka dozvola.

(2) Ako zdravstvena ustanova prilikom liječenja vozača opravdano posumnja da zbog zdravstvenih razloga više nije sposoban sigurno upravljati vozilom, dužna je u roku od osam dana o tomu obavijesti tijelo kod kojega se vozač vodi u evidenciji ili najbližu policijsku postaju.

(3) Zahtjev za upućivanje na izvanredni zdravstveni pregled može podnijeti i svako tijelo mjerodavno za nadzor nad cestovnim prometom, javno tužiteljstvo, sud, sudac za prekršaje, kao i poduzeće, organizacija ili tijelo u kojem je vozač zaposlen i obavlja poslove vozača.

(4) Tijelo kod kojeg se vozač vodi u evidenciji rješenjem ga upućuje na izvanredni liječnički pregled u zdravstvenu ustanovu koja je ovlaštena za obavljanje liječničkih pregleda i izdavanje liječničkih uvjerenja za vozače.

(5) Vozač kojem je na izvanrednom liječničkom pregledu utvrđeno da je nesposoban upravljati određenom kategorijom vozila dužan je, nakon otklanjanja ustanovljene nesposobnosti, podvrgnuti se kontrolnom liječničkom pregledu u istoj zdravstvenoj ustanovi iz stavka (4) ovoga članka i o tome dostaviti dokaz nadležnom tijelu koje je izdalo vozačku dozvolu.

Članak 203

Pravne i fizičke osobe koje zapošljavaju vozače ne smiju dopustiti da njihovim motornim vozilima upravlja vozač koji se nije podvrgnuo redovitom i izvanrednom zdravstvenom pregledu na koji je upućen.

POGLAVLJE IX. VOZILA

Odjeljak A. Opće odredbe

Članak 204

(1) Vozila u cestovnom prometu moraju ispunjavati propisane uvjete glede dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja, zaštite čovjekova okoliša, kao i imati ispravne propisane uređaje i opremu.

(2) Vozila koja ne ispunjavaju propisane uvjete glede dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja mogu sudjelovati u prometu na javnoj cesti ako ispunjavaju posebne uvjete koji omogućuju siguran i nesmetan promet, utvrđene u odobrenju koje je izdalo mjerodavno ministarstvo.

Članak 205

Motorna i priključna vozila registrirana u inozemstvu mogu sudjelovati u prometu na teritoriju Županije ako imaju ispravne uređaje i opremu, propisanu valjanom međunarodnom Konvencijom o cestovnom prometu, a glede dimenzija, najveće dopuštene mase i osovinskog opterećenja - ako ispunjavaju uvjete propisane za motorna i priključna vozila registrirana u Bosni i Hercegovini.

Članak 206

(1) Motorna i priključna vozila koja se prvi puta registriraju na teritoriju Bosne i Hercegovine te njihovi dijelovi, uređaji i oprema, prema svojim konstrukcijskim i sigurnosnim značajkama, moraju odgovarati propisima u Bosni i Hercegovini i europskim standardima i propisima koji se primjenjuju u Bosni i Hercegovini.

(2) Postupak utvrđivanja i provjere usklađenosti konstrukcijskih i sigurnosnih značajki iz stavka (1) ovoga članka, u odnosu na valjane propise i standarde u Bosni i Hercegovini, kao i zahtjeve europskih propisa i standarda, odnosno homologacija motornih vozila, provodi se:

a) kod novokonstruiranih i nehomologiranih vozila provođenjem odgovarajućih ispitivanja u ovlaštenim organizacijama prema procedurama propisa i standarda u Bosni i Hercegovini i europskih propisa i standarda te se na temelju pozitivnih rezultata izdaje certifikat o usklađenosti;

b) kod uvoza vozila homologiranih u inozemstvu, provjerom vjerodostojnosti provedene homologacije, te se na temelju pozitivnih

rezultata izdaje homologacijski list.

Članak 207

Motorna i priključna vozila koja se pojedinačno proizvode, preuređuju ili popravljaju u većem opsegu ili su im oštećeni sklopovi i uređaji bitni za sigurno sudjelovanje u cestovnom prometu prije puštanja u promet moraju biti podvrgnuta ocjeni usklađenosti konstrukcijskih i sigurnosnih karakteristika s odgovarajućim valjanim propisima u Bosni i Hercegovini te se na temelju pozitivnih rezultata izdaje uvjerenje (certifikat).

Odjeljak B. Registriranje motornih i priključnih vozila

Članak 208

(1) Motorna i priključna vozila koja sudjeluju u cestovnom prometu moraju biti registrirana, o čemu se vodi evidencija, sukladno odgovarajućem zakonu o središnjoj evidenciji i razmjeni podataka.

(2) Iznimno od odredbe stavka (1) ovoga članka, ne moraju biti registrirana motorna i priključna vozila koja su preuređena ili popravljena i kojima se obavlja probna vožnja radi ispitivanja i prikazivanja njihovih svojstava, ili koja se kreću od mjesta proizvodnje do skladišta, kao i motorna i priključna vozila koja se kreću od mjesta u kojem su preuzeta neregistrirana do mjesta u kojem će biti registrirana, uz uvjet da su označena probnim pločicama.

(3) Za vozila iz stavka (2) ovoga članka izdaje se potvrda o uporabi probnih pločica.

Članak 209

(1) Registrirati se mogu motorna i priključna vozila za koja se na tehničkom pregledu utvrdi da su ispravna.

(2) Ne može se registrirati vozilo niti produljiti rok valjanosti registracije vozila čije vlasnik neplaćenu novčanu kaznu ili troškove prekršajnog postupka ili druge obveze evidentirane u Registru novčanih kazni sukladno važećem Zakonu o prekršaju.

(3) Za registrirano vozilo izdaju se: registarske pločice, potvrda o registraciji, privremena potvrda o registraciji, potvrda o vlasništvu

vozila i stiker naljepnica.

(4) Potvrda o registraciji izdaje se s rokom valjanosti od jedne godine.

(5) Izuzetno od odredbi stavka (4) ovoga članka, potvrda o registraciji se može izdati:

a) Trajno za:

1) oldtajmere,

2) vozila koja prvenstveno nisu namijenjena za sudjelovanje u prometu (motokultivator, traktor ,priključno vozilo za traktor, radni stroj, pčelarsko vozilo, poljoprivredno vozilo) i

3) mopede i lake četverocikle.

b) S kraćim rokom važenja koji ne može biti kraći od šest mjeseci, za sljedeće kategorije:

1) motocikle, tricikle, četverocikle i lake motocikle.

(6) Vlasnik vozila, ako ne produlji registraciju vozila u roku od 30 dana od dana isteka valjanosti potvrde o registraciji, dužan je vratiti registarske pločice mjerodavnome tijelu u roku od osam dana.

(7) Vlasnik vozila dužan je odjaviti vozilo ako je prodano, uništeno ili otpisano i ako je vlasnik promijenio stalno prebivalište, odnosno sjedište, u roku od 15 dana. U istome roku vlasnik vozila dužan je prijaviti promjenu bilo kojeg podatka koji je upisan u potvrdi o registraciji i u potvrdi o vlasništvu vozila.

Članak 210

(1) Za vozila koja se registriraju u Bosni i Hercegovini izdaje se jedna od sljedećih registarskih pločica:

a) registarske pločice za motorna vozila;

b) registarske pločice za priključna vozila;

c) registarske pločice za motocikle;

d) registarske pločice za motorna i priključna vozila diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini i njihova osoblja;

e) registarske pločice za vozila koja se izvoze iz Bosne i Hercegovine i registrirat će se u inozemstvu;

f) pločice za privremeno registrirana vozila;

g) probne pločice,

i) prenosive pločice.

(2) Oznake na registarskim pločicama sastoje se od određenih slova i brojeva.

(3) Vozilo registrirano u Bosni i Hercegovini ne može napustiti teritorij Bosne i Hercegovine ako ne nosi istaknutu međunarodnu oznaku Bosne i Hercegovine.

(4) Zabranjeno je isticanje međunarodne oznake druge države na vozilima registriranim u Bosni i Hercegovini.

Članak 211

(1) Motorna vozila, osim motocikala, u cestovnom prometu moraju imati po dvije registarske pločice, a laki motocikli, motocikli i priključna vozila po jednu registarsku pločicu.

(2) Registarske pločice na vozilu moraju biti postavljene tako da su dobro vidljive i čitljive, od kojih je jedna na prednjoj, a druga na stražnjoj strani, a kod lakog motocikla, motocikla i priključnih vozila - na stražnjoj strani.

Članak 212

(1) Kada upravlja motornim i priključnim vozilom, vozač mora imati kod sebe valjanu potvrdu o registraciji izdanu za to vozilo, kao i policu obveznog osiguranja, a motorna i priključna vozila registrirana u stranoj zemlji i međunarodnu ispravu o osiguranju od automobilske odgovornosti koja vrijedi na području Bosne i Hercegovine i dužan ju je pokazati na zahtjev policijskog službenika ili druge ovlaštene osobe.

(2) Kada upravlja vozilom koje je označeno probnim pločicama, vozač mora imati kod sebe valjanu potvrdu i dužan ju je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.

Članak 213

Motorna i priključna vozila registrirana u stranoj zemlji mogu sudjelovati u prometu na teritoriju Bosne i Hercegovine samo ako imaju valjanu potvrdu o registraciji vozila i registarske pločice koje je izdalo mjerodavno tijelo zemlje u kojoj je vozilo registrirano, kao i međunarodnu oznaku zemlje registracije.

Članak 214

(1) Motorna i priključna vozila diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Bosni i Hercegovini i njihova osoblja, stranih trgovinskih, prometnih, kulturnih i drugih predstavništava, stranih dopisništava i stalnih stranih dopisnika, odnosno stranaca, stalnih službenika stranih dopisništava i motorna i priključna vozila stranaca kojima je radi školovanja, specijalizacije, znanstvenih istraživanja, zapošljavanja ili obavljanja profesionalne djelatnosti, pružanja azila ili priznavanja statusa izbjegle osobe izdano odobrenje za privremeni boravak dulji od šest mjeseci ili za stalno nastanjenje u Bosni i Hercegovini, kao i motorna i priključna vozila državljana Bosne i Hercegovine koji se vrate iz inozemstva, odnosno dođu u Bosnu i Hercegovinu da u njoj stalno ostanu, mogu sudjelovati u prometu u Bosni i Hercegovini samo ako su registrirana u Bosni i Hercegovini.

(2) iznimno od stavka (1) ovoga članka, ova vozila mogu sudjelovati u prometu iako su registrirana u inozemstvu, a najdulje tri mjeseca od ulaska na teritorij Bosne i Hercegovine. Rok za vozila koja su vlasništvo stranaca kojima je izdano odobrenje za privremeni boravak dulji od šest mjeseci ili za stalni boravak počinje teći nakon dobivanja ovoga statusa.

(3) Sudjelovanje vozila međunarodnih oružanih snaga stacioniranih u Bosni i Hercegovini u prometu na putevima u Bosni i Hercegovini regulirati će se posebnim međunarodnim ugovorom.

Članak 215

(1) Privremeno se mogu registrirati motorna i priključna vozila uvezena iz inozemstva ili nabavljena u Bosni i Hercegovini čiji su vlasnici stranci koji u Bosni i Hercegovini privremeno borave na

temelju valjane putne isprave ili državljani Bosne i Hercegovine koji radi školovanja, specijalizacije, znanstvenog istraživanja, zapošljavanja ili obavljanja profesionalne djelatnosti privremeno borave u inozemstvu, motorna i priključna vozila koja se koriste na temelju ugovora o poslovnoj suradnji ili ugovora o zakupu zaključenoga između domaćeg i stranog prijevoznika, kao i motorna i priključna vozila koja se koriste na sajmovima i športskim natjecanjima.

(2) Vozilo koje u Bosnu i Hercegovinu uđe sa stranim registarskim pločicama na kojima oznake i broj nisu sukladni odredbama međunarodnih ugovora koje je ratificirala Bosna i Hercegovina mora se privremeno registrirati.

(3) Privremena registracija vozila vrijedi najdulje jednu godinu i može se, iz opravdanih razloga, produljiti najviše za još jednu godinu.

Članak 216

(1) Za privremeno registrirano vozilo izdaju se: potvrda o registraciji, potvrda o vlasništvu vozila, stiker naljepnica i odgovarajuće registarske pločice.

(2) Kada upravlja privremeno registriranim vozilom, vozač kod sebe mora imati valjanu potvrdu o registraciji vozila i dužan ju je pokazati na zahtjev ovlaštene osobe.

Članak 217

(1) Prenosive pločice koriste se isključivo na teritoriju Bosne i Hercegovine za vozila koja se kreću do mjesta carinjenja, homologacije, servisiranja, prodajnog i izložbenog mjesta, mjesta atestiranja, mjesta skladištenja/čuvanja, mjesta nadogradnje i za vozila kojima se obavlja probna vožnja.

(2) Prenosive pločice izdaju se na rok od jedne godine.

(3) Za prenosive pločice izdaje se potvrda o registraciji vozila. Potvrda o registraciji vozila izdaje se na rok od jedne godine, uz uvjet da su plaćene sve propisane obaveze.

(4) Kada upravlja vozilom koje je označeno prenosivim pločicama, vozač mora kod sebe imati važeću potvrdu o registraciji vozila.

(5) O izdanim prenosivim pločicama vodi se evidencija.

(6) Prenosive pločice izdaju se na ime pravne ili fizičke osobe poduzetnika koji se bavi proizvodnjom, nadogradnjom, servisiranjem, prijevozom ili prodajom vozila na malo. Izdavanje prenosivih pločica odobrava ministarstvo unutarnjih poslova, a izdaje ih policijska postaja prema sjedištu fizičke ili pravne osobe poduzetnika.

(7) Ako policijska postaja utvrdi da se prenosive pločice koriste protivno propisima i rješenju kojim je odobreno izdavanje prenosivih pločica, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove rješenjem će pravnoj ili fizičkoj osobi iz stavka (6) ovoga članka oduzeti prenosive pločice, odnosno odbiti zahtjev za odobrenje prenosivih pločica. Ponovni zahtjev za odobrenje iz stavka (6) ovoga članka može se podnijeti nakon isteka dvije godine od dana pravomoćnosti rješenja.

Članak 218

(1) Registraciju motornih i priključnih vozila te izdavanje registarskih pločica obavljaju tijela mjerodavna za unutarnje poslove.

(2) Odredbe stavka (1) ovoga članka odnose se na vlasnike vozila koji imaju prebivalište ili sjedište, a raseljene osobe boravište na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Odjeljak C. Tehnički pregledi motornih i priključnih vozila

Članak 219

(1) Radi provjere tehničke ispravnosti motornih i priključnih vozila, obavljaju se tehnički pregledi tih vozila.

(2) Tehnički pregled vozila može da bude redoviti,periodični - preventivni i izvanredni.

(3) Na tehničkom pregledu utvrđuje se ima li motorno ili priključno vozilo propisane uređaje i opremu, je li u ispravnom stanju, te udovoljava li ono i drugim propisanim uvjetima za sudjelovanje u prometu.

(4) O obavljenom tehničkom pregledu motornih i priključnih vozila vodi se evidencija.

Članak 220

(1) Novoproizvedena motorna i priključna vozila, nakon obaveznog identificiranja vozila prije prve registracije, vlasnici su dužnu podvrgnuti redovitom tehničkom pregledu tijekom mjeseca u kojem istječe rok od 24 mjeseca od dana prve registracije vozila, te tijekom mjeseca u kojem istječe rok od 48 mjeseci od dana prve registracije vozila.

(2) Vozila stara četiri i više godina vlasnici su dužni podvrgnuti redovitom tehničkom pregledu tijekom svakog 12. mjeseca od posljednjeg redovitog tehničkog pregleda.

(3) Vozila koja se uvoze u Bosnu i Hercegovinu, a nisu novoproizvedena, prije prve registracije vlasnici su dužni podvrgnuti redovitom tehničkom pregledu.

Članak 221

(1) Redoviti tehnički pregled vozila obavlja se jedanput godišnje.

(2) Preventivni-periodični tehnički pregled vozila obavlja se nakon proteka šest mjeseci od redovitog tehničkog pregleda vozila.

(3) Preventivnom tehničkom pregledu vozila iz stavka (2) ovoga članka dužna su se podvrgnuti vozila koja se daju u najam (renta-car), vozila kojima se obavlja osposobljavanje kandidata za vozače, vozila kojima se obavlja taksi prijevoz, autobusi, teretna i priključna vozila za prijevoz opasnih tvari, teretna i priključna vozila čija najviša dopuštena masa premašuje 7.500 kg.

(4) Iznimno od odredbe stavka (3) ovoga članka, preventivnim tehničkim pregledima ne podliježu vozila za stanovanje ili kampiranje, pčelarska vozila, teretna i priključna vatrogasna vozila, teretna i priključna vozila za zabavne radnje i priključna vozila za traktore.

(5) Odobrenje za rad i nadzor nad radom stanica za tehnički pregled motornih i priključnih vozila izdaju i provode federalno i županijsko tijelo mjerodavno za promet.

(6) Stanica tehničkog pregleda koja ima odobrenje za rad dužna je obavljati tehničke preglede sukladno ovome Zakonu i važećim propisima kojima je uređeno ovo područje.

(7) Tijela iz stavka (5) ovoga članka dužna su najmanje četiri puta godišnje organizirati nadzor nad radom stanica za tehnički pregled vozila.

(8) Mjerodavna tijela iz stavka (5) ovoga članka dio poslova iz svoje mjerodavnosti mogu prenijeti na odgovarajuće stručne ustanove.

POGLAVLJE X. POSEBNE SIGURNOSNE MJERE

Članak 222

(1) Ovlaštena osoba može vozača ili instruktora vožnje podvrgnuti nadzoru s pomoću odgovarajućih sredstava i uređaja, ili ga uputiti na stručni liječnički pregled radi provjere ima li alkohola u organizmu ili pokazuje li znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, odnosno je li pod djelovanjem opojnih droga ili psiho-aktivnih lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje.

(2) Vozač ili instruktor vožnje iz stavka (1) ovoga članka dužan je pristupiti ispitivanju, odnosno stručnom pregledu na koji je upućen.

(3) Analiza krvi ili urina obavlja se kod vozača ili vozača-instruktora koji poriče da je pod djelovanjem alkohola, čija je prisutnost u organizmu utvrđena odgovarajućim sredstvima ili uređajima, kao i da je pod djelovanjem opojnih droga ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje, ako takva analiza ne bi izazvala štetne posljedice po njegovo zdravlje.

(4) Ako je ispitivanjem provedenim prema odredbama ovoga članka utvrđeno da je vozač ili instruktor vožnje pod djelovanjem alkohola, opojnih droga ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje, troškove ispitivanja snosi vozač, odnosno instruktor vožnje.

Članak 223

Ako je vozaču ili instruktoru vožnje izrečena sigurnosna mjera ili zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, tijelo koje

vozača vodi u evidenciji oduzet će mu dozvolu i čuvati je dok zabrana traje.

Članak 224

(1) Ako zdravstvena organizacija prilikom pregleda vozača ili instruktora vožnje utvrdi da je postao tjelesno ili duševno nesposoban za upravljanje motornim vozilima, dužna je o svojem nalazu i mišljenju odmah obavijestiti tijelo mjerodavno za izdavanje vozačke dozvole, koje će na temelju toga vozaču ili instruktoru vožnje oduzeti vozačku dozvolu za vrijeme trajanja te nesposobnosti.

(2) Vozaču ili instruktoru vožnje koji ima pravo upravljati motornim vozilom više kategorija, a to pravo za pojedine kategorije bude mu ograničeno iz razloga predviđenih u stavku (1) ovoga članka, izdat će se nova vozačka dozvola u koju će se upisati one kategorije motornih vozila kojima ima pravo upravljati.

(3) Vozaču ili instruktoru vožnje koji ne pristupi izvanrednom zdravstvenom pregledu na koji je upućen bit će oduzeta vozačka dozvola dok se ne podvrgne tome pregledu.

Članak 225

(1) Ovlaštena osoba će na licu mjesta privremeno oduzeti vozačku dozvolu i isključiti iz prometa vozača kojeg zatekne da upravlja vozilom ili da pokušava upravljati vozilom ako je očito da je vozač u takvom psihofizičkom stanju (umor, bolest, djelovanje opojnih droga ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje) da nije sposoban sigurno upravljati vozilom.

(2) Ovlaštena osoba postupit će na način iz stavka (1) ovoga članka prema vozaču iz članka 179. stavak (2) ovoga Zakona za kojeg utvrdi da u organizmu ima alkohola ili da pokazuje znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, kao i prema vozaču za kojeg utvrdi da je pod djelovanjem alkohola, sukladno članku 179. stavak (3) ovoga Zakona, a vozača kod kojeg se utvrdi količina alkohola u krvi iznad 1,5g/kg ili koji odbije testiranje, a pokazuje znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola zadržati do otrežnjenja, a najdulje 12 sati.

(3) Ovlaštena osoba isključit će iz prometa i vozača kojeg zatekne da upravlja motornim vozilom a nema vozačku dozvolu određene kategorije ili da upravlja vozilom u vrijeme dok je na snazi mjera mjerodavnoga tijela kojom je vozaču zabranjeno upravljanje motornim vozilom.

(4) Ovlaštena osoba postupit će na način iz stavka (1) i (3) ovoga članka i prema instruktoru vožnje kojeg zatekne da osposobljava kandidata za vozača pod djelovanjem alkohola, sukladno članku 179. stavak (3) ovoga Zakona, ili koji pokazuje znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, kao i kada ga zatekne da podučava kandidata za vozača a nema vozačku dozvolu određene kategorije, ili u vrijeme dok je na snazi mjera mjerodavnoga tijela kojom je instruktoru vožnje zabranjeno upravljanje motornim vozilom.

(5) Mjerodavno tijelo, čija je ovlaštena osoba oduzela vozačku dozvolu prema odredbama stavka (1), (2), (4) ovoga članka dužno je vratiti dozvolu vozaču čim prestanu razlozi zbog kojih je oduzeta, a najkasnije u roku od 24 sata od dana oduzimanja, ukoliko su prestali razlozi zbog kojih je dozvola oduzeta.

(6) Ako vozač ne preuzme vozačku dozvolu u roku od tri dana od dana oduzimanja, a vozačka dozvola se ne vodi u evidenciji tijela čija je ovlaštena osoba tu dozvolu oduzela, mjerodavno tijelo dostavit će vozačku dozvolu tijelu u čijoj se evidenciji ta dozvola vodi.

(7) Ovlaštena osoba koja je oduzela vozačku dozvolu prema odredbama stavka (1), (2), (4) ovoga članka dužna je izdati potvrdu vozaču o tome, koja sadrži: ime i prezime vozača, broj oduzete vozačke dozvole, dan i sat njezina oduzimanja i način njezina vraćanja.

Članak 226

(1) Vozaču motornog vozila koji je prekršajnim nalogom ili sudskim rješenjem kažnjen za prekršaje kažnjive prema odredbama članka 236., članka 237. stavka (1) i (2), članka 238., članka 239. stavak (2), članka 240. stavka (2) ili članka 241. stavak (2) ovoga Zakona, osim kazni propisanih kaznenim odredbama ovoga Zakona, određuju se i kazneni bodovi.

(2) Broj je kaznenih bodova jedan i dva, ovisno o težini počinjenog prekršaja.

(3) Kazneni se bodovi evidentiraju u evidenciji vozača, na temelju pravomoćnog, konačnog i izvršnog prekršajnog naloga odnosno pravomoćnog sudskog rješenja.

(4) U slučaju stjecanja kaznenih bodova, kazna se izriče za prekršaj koji nosi veći broj kaznenih bodova.

(5) Vozača kojem je u roku od jedne godine zbog počinjenih prekršaja iz ovog Zakona određeno najmanje sedam kaznenih bodova mjerodavno tijelo kod kojeg se vodi u evidenciji pozvat će na predavanja o posljedicama koje proizlaze iz nepoštivanja ili nepoznavanja prometnih propisa.

(6) Vozaču koji se ne odazove na predavanja iz stavka (5) ovoga članka rješenjem će se privremeno oduzeti vozačka dozvola - dok se ne odazove na predavanja.

(7) Žalba na rješenje o privremenom oduzimanju vozačke dozvole ne odgađa izvršenje rješenja.

(8) Vozaču kojem je u roku od jedne godine zbog počinjenih prekršaja iz ovoga Zakona određeno najmanje deset kaznenih bodova - bit će oduzeta vozačka dozvola u trajanju od 30 dana i on će biti upućen na provjeru poznavanja prometnih propisa.

(9) Vozačka dozvola oduzeta na temelju stavka (8) ovoga članka bit će vraćena vozaču nakon isteka roka iz stavka (8) ovoga članka, uz predočenje dokaza da je zadovoljio na provjeri poznavanja prometnih propisa.

(10) Vozaču kojem u roku od dvije godine zbog počinjenih prekršaja iz ovoga Zakona ponovno bude određeno deset kaznenih bodova bit će oduzeta vozačka dozvola u trajanju od 60 dana.

(11) Rješenje o oduzimanju vozačke dozvole donosi tijelo kod kojeg se vozač vodi u evidenciji.

(12) Žalba na rješenje ne odgađa izvršenje rješenja.

(13) Vozačka dozvola oduzeta na temelju stavka (10) ovoga članka bit će vraćena vozaču nakon isteka roka iz stavka (10) ovoga članka,

uz predočenje dokaza da je zadovoljio na provjeri poznavanja prometnih propisa.

(14) Mjerodavno tijelo iz stavka (5) ovog članka održavanje predavanja o posljedicama koje proizilaze iz nepoštivanja ili nepoznavanje propisa o sigurnosti prometa na cestama mogu prenijeti na odgovarajuću strukovnu organizaciju.

Članak 227

(1) Vozač koji je pozvan na predavanja i koji pristupi provjeri poznavanja prometnih propisa snosi troškove predavanja, odnosno provjere u visini koju odredi mjerodavno tijelo.

(2) Vozač motornog vozila koji na provjeri ne pokaže potrebno znanje može se, na svoj zahtjev, podvrgnuti ponovnoj provjeri nakon isteka 15 dana od dana prethodne provjere.

(3) Ako vozač motornog vozila i nakon dvije provjere ne pokaže dovoljno znanje, ne može pristupiti daljnjoj provjeri dok ne protekne dva mjeseca od dana posljednje provjere.

(4) Kazneni bodovi za pojedinačni prekršaj brišu se iz evidencije nakon isteka 12 mjeseci od dana kada su određeni a za vozače kojima su izrečene mjere iz članka 226. st. (8) i (10) ovoga Zakona.

Članak 228

Vozač kojemu je odlukom mjerodavnoga tijela zabranjeno upravljanje motornim vozilom na temelju članka 47. ovoga Zakona, vozač kojemu je vozačka dozvola oduzeta na temelju članka 224. stavak (1) ovoga Zakona, vozač kojemu je vozačka dozvola privremeno oduzeta na licu mjesta na temelju članka 225. ovoga Zakona te vozač kojemu je vozačka dozvola zadržana na temelju članka 227. st. (1) i (3) ovoga Zakona ne smiju u cestovnom prometu upravljati motornim vozilom za vrijeme trajanja zabrane, odnosno za vrijeme za koje im je vozačka dozvola oduzeta ili zadržana.

Članak 229

(1) Ako ovlaštena osoba zatekne vozilo koje zbog tehničke neispravnosti ugrožava ili smeta drugim sudionicima u prometu, ili na kojem je teret nepravilno smješten, odnosno nedovoljno osiguran,

ili kojim se bez dozvole prevozi teret čije dimenzije, odnosno masa premašuju najveće dopuštene dimenzije, odnosno masu ili osovinsko opterećenje, ili koje se kreće cestom na kojoj je kretanje te vrste vozila zabranjeno, ili se kreće bez zimske opreme na dijelu ceste i u vrijeme dok je zimska oprema obvezna naredit će vozaču da odmah prekine kretanje vozilom i otkloni neispravnost ili da vozilo odveze do određenoga mjesta gdje može otkloniti neispravnost, odnosno da vozilom nastavi kretanje na cesti na kojoj je kretanje te vrste vozila dopušteno, odnosno da uporabi zimsku opremu.

(2) Ako vozač ne postupi po naredbi iz stavka (1) ovoga članka, ovlaštena osoba isključit će vozilo iz prometa i oduzet će potvrdu o registraciji.

(3) Vozač odnosno vlasnik vozila isključenog iz prometa odgovoran je za čuvanje vozila od krađe ili drugih nezakonitih radnji prema vozilu.

Članak 230

(1) Ovlaštena osoba isključit će iz prometa vozilo koje nije registrirano ili koje nema propisane registarske pločice, nema propisanu stiker naljepnicu ili koje nije podvrgnuto izvanrednom tehničkom pregledu na koji ga je uputila ovlaštena osoba nadležnog tijela.

(2) Ovlaštena osoba koja je isključila vozilo iz prometa vozaču će na licu mjesta privremeno oduzeti potvrdu o registraciji vozila, a za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka oduzeti i registarske pločice.

(3) Mjerodavno tijelo čija je ovlaštena osoba privremeno oduzela potvrdu o registraciji vozila, prema odredbama ovoga članka i članka 229. stavak

(2) ovoga Zakona, dužno je vozaču vratiti potvrdu o registraciji vozila čim prestanu razlozi zbog kojih je oduzeta, a najkasnije u roku od 24 sata nakon prestanka postojanja tih razloga, a registarske pločice dostaviti mjerodavnom tijelu kod kojeg se vozilo vodi u evidenciji u roku od tri dana.

(4) Ovlaštena osoba koja je privremeno oduzela potvrdu o registraciji vozila ili registarske pločice dužna je izdati vozaču potvrdu o tome, koja sadrži: naziv i sjedište tijela čija je ovlaštena osoba oduzela potvrdu o registraciji vozila i registarske pločice, vrstu i registarski broj vozila, naziv tijela koje je izdalo potvrdu o registraciji vozila, ime i prezime vlasnika i njegovu adresu, ime i prezime vozača i njegovu adresu, razlog oduzimanja, datum, vrijeme, cestu i mjesto oduzimanja, način i vrijeme vraćanja potvrde o registraciji vozila i pečat i potpis ovlaštene osobe.

(5) Ako vozač ne preuzme oduzetu potvrdu o registraciji vozila u roku od tri dana od dana oduzimanja, potvrda o registraciji vozila bit će dostavljena mjerodavnom tijelu u čijoj se evidenciji vozilo vodi.

Članak 231

(1) Ovlaštena osoba nadležnog tijela pismenim će nalogom uputiti na izvanredni tehnički pregled motorno i priključno vozilo za koje postoje osnove sumnje u tehničku neispravnost uređaja za upravljanje ili uređaja za zaustavljanje, vozilo koje je u prometnoj nezgodi toliko oštećeno da se opravdano može zaključiti da su na njemu oštećeni sklopovi i uređaji koji su bitni za sigurnost prometa, vozilo za koje se opravdano posumnja da ima neispravan uređaj za pogon na tekući plin, vozilo za koje se opravdano posumnja da ima neispravan uređaj za spajanje vučnog i priključnog vozila, vozilo koje ispušnim plinovima ili na drugi način zagađuje okoliš, kao i vozilo koje proizvodi prekomjernu buku.

(2) Ako vozač iz stavka (1) ovoga članka odbije podvrgnuti vozilo izvanrednom tehničkom pregledu ili se na izvanrednom tehničkom pregledu potvrdi neispravnost zbog koje je vozilo upućeno na izvanredni tehnički pregled ili se ustanovi druga neispravnost za koju je propisano isključivanje iz prometa, nadležno tijelo koje je uputilo vozilo na izvanredni tehnički pregled isključiti će vozilo iz prometa, privremeno oduzeti i zadržati potvrdu o registraciji vozila do otklanjanja navedene neispravnosti i potvrde ispravnosti vozila na novom tehničkom pregledu, o čemu se izdaje potvrda sukladno članku 230. stavak (4) ovoga Zakona.

(3) Ukoliko vozač, odnosno vlasnik vozila iz stavka (2) ovoga članka ne preuzme privremeno oduzetu i zadržanu potvrdu o registraciji u roku od tri dana od dana oduzimanja, a potvrda o registraciji se ne vodi u evidenciji tijela čija je ovlaštena osoba oduzela potvrdu, potvrda će bit dostavljena mjerodavnom tijelu kod kojeg se vozilo vodi u evidenciji.

(4) Vozač ili vlasnik vozila ne plaća troškove izvanrednog tehničkog pregleda na koji ga je uputilo mjerodavno tijelo, ako se na pregledu utvrdi da je vozilo tehnički ispravno.

POGLAVLJE XI. KAZNENE ODREDBE

Članak 232

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poduzeće i druga pravna osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja samostalno obavlja djelatnost:

a) ako ne održava javne ceste za siguran i nesmetan promet ili ne organizira i trajno nadzire stanje i održavanje javnih cesta, objekata, prometne signalizacije i opreme na cestama (članak 4.);

b) ako proizvodi, održava, popravlja ili prepravlja vozila ili stavlja u promet vozila, uređaje ili rezervne dijelove za vozila suprotno odredbama članka 6. ovog Zakona;

c) ako ne dostavlja odgovarajuće podatke Centralnom registru (članak 10.);

d) ako postupi u suprotnosti s odredbama članka 19. ovog Zakona;

e) ako postavlja posebne objekte na cesti suprotno odredbama članka 49. ovog Zakona;

f) ako pušta u promet motorna i priključna vozila, rezervne dijelove, opremu i uređaje za vozila proizvedene u inozemstvu suprotno odredbama članka 206. ovog Zakona;

g) ako pojedinačno proizvodi, preuređuje ili popravlja u većem opsegu vozila na motorni pogon i priključna vozila suprotno odredbama članka 207. ovog Zakona;

(2) Za prekršaje iz stavka (1) ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.000,00 KM odgovorna osoba u poduzeću, drugoj pravnoj osobi ili drugom tijelu.

Članak 233

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 8.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poduzeće ili druga pravna osoba:

a) ako ne projektira, ne izgrađuje, ne oprema i ne održava ceste tako da odgovaraju svojoj namjeni i sigurnosti prometa (članak 11. stavak (1));

b) Proizvodi, prepravlja i pušta u promet vozilo suprotno odredbama članka 37. stavak (1) ovog Zakona;

c) ako naredi ili dopusti da se njegovim vozilom na motorni pogon vuče priključno vozilo suprotno odredbama članka 83. i članka 84. ovog Zakona;

d) ako naredi ili dopusti vuču natovarenog teretnog vozila s priključnim vozilom ili bez priključnoga vozila, odnosno traktora s prikolicom suprotno odredbama članka 89. ovog Zakona;

e) ako naredi ili dopusti da se na njegovo vozilo ugrade uređaji za davanje posebnih znakova ili da se takvo vozilo uporabljuje u cestovnom prometu suprotno odredbama članka 128. stavak (6) ovog Zakona;

f) ako naredi ili dopusti da se njegovo vozilo u cestovnom prometu optereti preko dopuštene nosivosti, ili preko dopuštenog osovinskog opterećenja, ili preko najveće dopuštene mase, ili preko mogućnosti koje dopuštaju svojstva ceste i tehničko-konstrukcijske mogućnosti vozila, ili ako se njegovim vozilom prevozi teret koji nije raspoređen ili pričvršćen na način određen u članku 129. ovog Zakona;

g) ako glede označavanja javnih cesta prometnim znakovima ne postupi prema odredbama članka 134. stavak (1) i (2) ovog Zakona;

h) ako ne postavi ili ne održava prometne znakove na cesti tako da budu lako uočljivi danju i noću, ili ako ne ukloni, ne dopuni ili ne zamijeni prometne znakove koji ne odgovaraju izmijenjenim

uvjetima cestovnog prometa ili zahtjevima sigurnosti prometa (članak 135.);

i) ako na javnoj cesti postavi ploče, znakove, svjetla, stupove ili druge slične predmete kojima se zaklanja ili smanjuje vidljivost postavljenih prometnih znakova, ili koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mjestom postavljanja oponašaju ili sliče nekom prometnom znaku, ili zasljepljuju sudionike u prometu, ili odvraćaju njihovu pozornost u mjeri koja može biti opasnom za sigurnost prometa (članak 137.);

j) ako na javnoj cesti izvan naselja sa suvremenim kolnikom za promet u oba smjera na kojem postoje samo dva prometna traka te trakove ne odvoji odgovarajućom uzdužnom crtom na kolniku, a na magistralnoj cesti ne obilježi ih i rubnim crtama (članak 147. stavak (2));

k) ako ne postavi odgovarajuće prometne znakove ispred prijelaza ceste preko željezničke pruge u istoj razini (članak 149.);

l) ako postupi suprotno odredbama članka 153. ovog Zakona;

m) ako ne postavi uređaj za davanje svjetlosnih znakova ili uređaj za davanje zvučnih znakova na prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini u slučajevima iz članka 154. ovog Zakona;

n) ako na cesti na kojoj su nastale zapreke koje se ne mogu odmah otkloniti ili na kojoj se izvode radovi ne postupi prema odredbama članka 155. stavak (1) i (2) ovog Zakona;

o) ako ne obavijesti najbližu policijsku postaju o prijemu osobe ozlijeđene u prometnoj nezgodi ili o smrti osobe ozlijeđene u prometnoj nezgodi (članak 161.stavak (1) i (2)), i ako nakon otpuštanja na kućno liječenje o nesposobnosti upravljanja motornim vozilom nije o istom obavijestila nadležni MUP radi provjere važenja vozačke dozvole i ako nadležno tijelo koje ga vodi u evidenciji vozača nije postupilo sukladno članku 162. ovog Zakona;

p) ako naredi ili dopusti da njegovim vozilom upravlja osoba koja nema pravo upravljanja motornim vozilom ili nema pravo

upravljanja vozilom one kategorije u koju se ubraja vozilo (članak 177. st. 5.);

r) ako naredi ili dopusti upravljanje vozilom vozaču za kojega se može zaključiti da, uslijed umora, bolesti, teškog duševnog stanja ili uporabe opojnih droga ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje, nije u stanju sigurno upravljati vozilom (članak 178.);

s) ako naredi ili dopusti da vozač, odnosno instruktor vožnje koji u organizmu ima alkohola ili pokazuje znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola počne upravljati vozilom, odnosno podučavati kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom suprotno odredbama članka 179. ovog Zakona;

t) ako u cestovnom prometu uporabljuje vozilo koje ne ispunjava propisane uvjete glede dimenzija, ukupne mase ili osovinskog opterećenja ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, uređaje za spajanje vučnoga i priključnog vozila i gume (članak 204. stavak (1));

u) ako na vozilu koristi registarske pločice koje nisu izdane za to vozilo (članak 210. stavak (1));

v) ako naredi ili dopusti da vozač upravlja motornim vozilom u prometu suprotno odredbi članka 229. ovog Zakona;

z) ako naredi ili dopusti da u cestovnom prometu sudjeluje motorno ili priključno vozilo koje je upućeno na izvanredni tehnički pregled, a nije podvrgnuto tome pregledu (članak 231.);

(2) Za prekršaje iz stavka (1) ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM i odgovorna osoba u poduzeću,drugoj pravnoj osobi ili drugom tijelu.

(3) Za prekršaje iz stavka (1) ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM i fizička osoba koja samostalno obavlja djelatnost vlastitim radom i sredstvima u obliku obrtničke djelatnosti.

Članak 234

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj poduzeće ili druga pravna osoba:

a) postupi protivno odredbi članka 7. ovog Zakona;

b) ako ne postupi prema odredbama članka 20. ovog Zakona;

c) ako ne poduzima praktične mjere radi otklanjanja određenih nedostataka na cesti na lokacijama na kojima se učestalo događaju prometne nezgode (članak 21.stavak (1));

d) ako ne postupi prema odredbama članka 22. ovog Zakona;

e) ako ne postupi sukladno članku 23. ovog Zakona;

f) ako postupa suprotno odredbama članka 26. stavak (1) ovoga Zakona;

g) ako naredi ili dopusti da u prometu na cesti sudjeluje vozilo za prijevoz djece koje nije označeno posebnim znakom (članak 30. stavak (5));

h) postupi suprotno odredbama članka 34. stavak (2) ovog Zakona;

i) ako na svoja motorna ili priključna vozila ne stavi propisanu oznaku o najvećoj dopuštenoj brzini kretanja za ta vozila (članak 48. stavak (4));

j) ako naredi ili dopusti vuču neispravnog motornog vozila suprotno odredbama članka 87. stavak (2) ovog Zakona;

k) ako naredi ili dopusti, glede smještaja tereta na vozilu ili glede označavanje tereta, postupanje suprotno odredbama članka 130. ovoga Zakona;

l) ako naredi ili dopusti prijevoz njegovim vozilom tereta suprotno odredbama članka 131. točke a) ovog Zakona;

m) ako ne osigura da teret na vozilu noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, bude označen na način utvrđen u članku 131. točka b) ovog Zakona;

n) ako ukloni ili ošteti prometnu signalizaciju ili opremu ceste ili izmijeni značenje prometnog znaka ili opreme (članak 136. stavak (2)) ;

o) ako na autocesti, cesti rezerviranoj za promet motornih vozila, magistralnoj, regionalnoj i lokalnoj cesti znakove opasnosti i znakove izričitih naredaba ne prevuče reflektirajućim tvarima ili ih ne osvijetli vlastitim izvorom svjetlosti (članak 139.);

p) ako rubove kolnika na dijelu ceste kroz tunel, kao i vrhove pješačkih otoka, otoka za usmjeravanje prometa i druge objekte na kolniku koji noću nisu dovoljno osvijetljeni ne obilježi na način propisan u članku 145. stavak (2) i (3) ovog Zakona;

r) ako postupi suprotno odredbama članka 167. stavka (1), članka 171. stavka (3), članaka 172. stavak (1) i članka 174. stavka (1). ovoga Zakona;

s) ako upravlja vozilom ili dopusti ili naredi da njegovim vozilom upravlja osoba koja nema pravo upravljati motornim vozilom ili nema pravo upravljati vozilom one kategorije u koju se ubraja vozilo (članak 177. stavak (3));

t) ako ne podnese podatke o identitetu osobe kojoj je dao vozilo na upravljanje (članak 177. stavak (6));

u) ako motorno vozilo na kojem se kandidat za vozača podučava za praktično upravljanje vozilom ne označi posebnim pločicama (članak 182.);

v) izda međunarodnu vozačku dozvolu suprotno odredbi članka 198. stavak (3) ovog Zakona;

z) ako dopusti podučavanje kandidata za vozača motornog vozila iz praktičnog dijela poduke bez liječničkog uvjerenja (članak 199. stavak (1));

a1) ako dopusti da njegovim vozilom upravlja osoba koja se nije podvrgnula nadzorno-zdravstvenome pregledu, odnosno upravlja vozilom a nije se podvrgnula nadzorno-zdravstvenom pregledu (članak 201.,202 i 203.);

b1) ako naredi ili dopusti da se u cestovnom prometu uporabljuje vozilo koje nema propisanu opremu ili ispravne propisane uređaje, osim uređaja za upravljanje, uređaja za zaustavljanje, uređaja za spajanje vučnoga ili priključnog vozila i gume (članak 204.);

c1) ako naredi ili dopusti da njegova neregistrirana motorna ili priključna vozila sudjeluju u cestovnom prometu (članak 208. stavak (1));

d1) ako naredi ili dopusti da njegova motorna ili priključna vozila sudjeluju u cestovnom prometu bez pokusnih pločica ili nakon isteka valjanosti pokusnih pločica (članak 208. stavak (2) i (3));

e1) ako naredi ili dopusti da u cestovnom prometu sudjeluje njegovo motorno ili priključno vozilo nakon isteka valjanosti potvrde o registraciji ili potvrde o korištenju pokusnih pločica (članak 212.);
f1) ako obavlja tehnički pregled suprotno odredbama članka 219. i 221. ovog Zakona;

2) Za prekršaje iz stavka (1) ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.000,00 KM i fizička osoba koja samostalno obavlja djelatnost.

3) Za prekršaje iz stavka (1) ovog članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM i odgovorna osoba u poduzeću, u drugoj pravnoj osobi ili drugom tijelu.

Članak 235

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 400,00 KM do 1000,00 KM kaznit će se za prekršaj:

a) osoba koja ometa promet, oštećuje ceste, objekte i opremu na cesti, (članka 3. stavak (2));

b) osoba koja koristi prostor iznad kolnika, u visini četiri i pol metra do sedam metara, suprotno odredbama članka 17. ovog Zakona;

c) osoba koja postupa suprotno odredbama članka 19. ovog Zakona;

d) vozač koji na suvozačevom sjedalu prevozi dijete mlađe od 12 godina (članak 35. stavak (3));

e) vozač koji se vozilom na cesti kreće brzinom koja je 30 km na sat veća od dozvoljene brzine (članak 46. i 48. stavak (1) i (2));

f) ako osoba koja je sudjelovala u prometnoj nezgodi postupi suprotno odredbama članka 158.stavka (1) ovog Zakona;

g) vozač koji upravlja ili počne upravljati vozilom u prometu na cesti ili instruktor vožnje dok osposobljava kandidata za vozača motornog vozila u praktičnom upravljanju vozilom, kod kojeg se utvrdi količina alkohola u krvi preko 1,5g/kg (članak 179. stavak (2));

h) vozač koji u prometu na cesti upravlja motornim vozilom prije stjecanja prava na upravljanje motornim vozilom (članak 189.);

i) vozač koji sudjeluje u prometu vozilom koje je neregistrirano ili čija je potvrda o registraciji vozila istekla za više od 30 dana (članak 208., članak 212. stavak (1));

j) vozač koji na vozilu koristi registracijske pločice koje nisu izdane za to vozilo (210.stavak (1));

k) vozač ili instruktor vožnje koji odbija obaviti ispitivanje pomoću odgovarajućih sredstava i aparata ili stručni pregled radi provjeravanja ima li alkohola u organizmu ili pokazuje li znake poremećenosti izazvane djelovanjem alkohola, odnosno je li pod djelovanjem opojnih droga ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju rabiti prije i za vrijeme vožnje (članak 222. stavak (1) i (2));

l) vozač koji u prometu na cesti upravlja motornim vozilom protivno odredbi članka 229. ovog Zakona;

(2) Za prekršaje iz stavka (1) točka e), g), i), k) i l) ovog članka vozaču ili instruktoru vožnje uz kaznu će se izreći zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od dva mjeseca do šest mjeseci i dva kaznena boda.

(3) Za prekršaje iz stavka (1) ovog članka kojim je izazvana prometna nezgoda počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 1000,00 KM do 5000,00 KM, a vozaču će se uz kaznu izreći zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od šest mjeseci.

Članak 236

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM kaznit će se za prekršaj:

a) vozač koji ne zaustavi vozilo kada naiđe na vozilo kojim se prevoze djeca dok je to vozilo zaustavljeno na kolniku radi ulaska ili

izlaska djece (članak 30. stavak (4));

b) vozač koji prilikom upravljanja vozilom koristi mobilni telefon ili drugi uređaj protivno odredbama članka 33. ovog Zakona;

c) vozač koji u prometu na cesti koristi uređaj odnosno sredstvo kojim se može ometati rad uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, odnosno drugih uređaja namijenjenih za dokumentiranje prekršaja (članak 34. stavak (1));

d) vozač ili druga osoba koja se za vrijeme vožnje u motornom vozilu ne veže sigurnosnim pojasom (članak 35.stavak (1));

e) vozač koji na cesti postupa suprotno odredbama članka 42. stavak (3) ovog Zakona;

f) vozač koji se vozilom na cesti kreće brzinom koja je za više od 20 do 30 km na sat veća od dozvoljene brzine (članak 46. i 48. stavak (1) i (2));

g) vozač koji glede propuštanja vozila postupi suprotno odredbama članka 51. ovog Zakona;

h) vozač koji na mjestu na kojem je promet reguliran svjetlosnim prometnim znacima ne zaustavi vozilo na znak crvenoga svjetla (članak 53. stavak (1) točka a));

i) vozač koji nedopušteno pretječe s desne strane (članak 60. stavak (1));

j) vozač koji s lijeve strane pretječe vozilo koje je na kolniku zauzelo takav položaj i čiji vozač daje takav znak da se sa sigurnošću može zaključiti da to vozilo skreće ulijevo (članak 60. stavak (2));

k) vozač koji s lijeve strane pretječe vozilo koje se kreće po tračnicama postavljenim na sredini kolnika ili ako ga pretječe s desne strane kad između toga vozila i desnoga ruba kolnika ne postoji prometni trak (članak 60. stavak (3));

l) vozač koji povećava brzinu kretanja svojeg vozila dok ga drugo vozilo pretječe (članak 62. stavak (2));

m) vozač koji počne pretjecanje zaustavljene kolone vozila ili kolone vozila u kretanju (članak 63. točka a));

n) vozač koji počne pretjecanje ili obilaženje kad je vozač vozila koje se kreće iza njega počeo pretjecati (članak 63. točka b));

o) vozač koji počne pretjecanje kad je vozač vozila koje se na istom prometnom traku kreće ispred njega dao znak da namjerava pretjecati ili obilaziti (članak 63. točka c));

p) vozač koji počne pretjecanje kad prometni trak kojim namjerava to učiniti nije slobodan na dovoljnoj udaljenosti i time ugrozi ili ometa promet iz suprotnoga smjera (članak 63. točka d));

r) vozač koji počne pretjecanje ili obilaženje na prometnom traku koji je namijenjen kretanju vozila iz suprotnoga smjera ako nakon pretjecanja ili obilaženja ne može bez ometanja ili ugrožavanja drugih sudionika u prometu ponovno zauzeti položaj na prometnom traku kojim se kretao prije počinjanja pretjecanja ili obilaženja, kao i vozač koji počne pretjecanje na prometnom traku koji je namijenjen zaustavljanju vozila u nuždi (članak 63. točka e) i f));

s) Vozač koji započne preticati neposredno ispred tunela i u tunelu koji po smjeru kretanja ima samo jednu prometnu traku suprotno odredbama članka 63. točke g) ovog Zakona;

t) vozač koji pretječe na prometnom traku koji je namijenjen prometu iz suprotnoga smjera ispred vrha prijevoja ceste ili u zavoju gdje je preglednost nedovoljna (članak 65.);

u) vozač koji pretječe drugo vozilo suprotno odredbama članka 66. ovog Zakona;

v) vozač koji pretječe vozilo koje je stalo ispred obilježenog pješačkog prijelaza radi propuštanja pješaka (članak 67.);

z) vozač vozila koje prevozi opasne tvari, ako ne drži propisan razmak između svojeg vozila i istog takvog vozila ispred sebe sukladno članku 99. stavak (3) ovog Zakona;

a1) vozač koji ne zaustavi vozilo ispred obilježenog pješačkog prijelaza kad mu je danim znakom zabranjen prolaz (članak 113. stavak (1));

b1) vozač ili gonič stoke koji se ne zaustavi pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini ako je uređaj za zatvaranje

spušten, ili ako se taj uređaj već počeo spuštati, ili ako se daju svjetlosni ili zvučni znaci upozorenja da će se taj uređaj početi spuštati, odnosno da prugom nailazi vlak (članak 116.);

c1) vozač ili gonič stoke koji se ne zaustavi pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem su postavljeni svjetlosni prometni znaci kada se pojavi crveno treptavo ili crveno neprekidno svjetlo (članak 117. stavak (1));

d1) vozač koji u cestovnom prometu uporabljuje vozilo suprotno odredbi članka 128. stavak (6) ovog Zakona;

e1) osoba koja ukloni ili ošteti prometnu signalizaciju ili opremu ceste ili izmijeni značenje prometne signalizacije (članak 136. stavak (2));

f1) osoba koja postupi suprotno odredbi članka 137. ovog Zakona;

g1) sudionik u prometu koji ne postupa po zahtjevu izraženom s pomoću znaka ili prema naredbi ovlaštene osobe (članak 156. stavak (1));

h1) vlasnik vozila koji ne podnese podatke o identitetu osobe kojoj je dao vozilo na upravljanje sukladno članku 177. stavak (6) ovog Zakona;

i1) vlasnik odnosno nositelj prava raspolaganja vozilom koji postupi suprotno članku 177. stavak (5) ovog Zakona;

j1) vozač koji upravlja vozilom pod djelovanjem opojnih droga ili lijekova na kojima je naznačeno da se ne smiju uporabljivati prije i za vrijeme vožnje (članak 178.);

k1) vozač koji upravlja ili počne upravljati vozilom u cestovnom prometu ili instruktor vožnje dok podučava kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom kod kojeg se utvrdi količina alkohola u krvi preko 0,8 do 1,5 g/kg (članak 179. stavak (2));

l1) vozač koji upravlja motornim vozilom one kategorije koja nije naznačena u njegovoj vozačkoj dozvoli (članak 193. stavak (2));

m1) osoba koja upravlja motornim vozilom suprotno odredbama članka 194. ovog Zakona;

n1) vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom koje ne ispunjava propisane uvjete glede dimenzija, ukupne mase ili osovinskog opterećenja ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, uređaje za spajanje vučnog i priključnog vozila i gume (članak 204.stavak (1));

o1) vozač koji kod sebe nema važeću potvrdu o registraciji za vozilo kojim upravlja ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe (članak 212.stavak (1)), a pri tome striker naljepnica ne dokazuje da je vozilo registrirano (članak 209. stavak (3) i članak 216.stavak (1));

p1) vozač koji upravlja motornim i priključnim vozilom ukoliko striker naljepnica nije postavljena na propisan način ili nije čitljiva (članak 209.stavak (3) i članak 216. stavak (1));

r1) vozač koji u prometu na cesti upravlja motornim ili priključnim vozilom poslije isteka važenja potvrde o korištenju probnih ili prenosivih pločica (članak 212.stavak (2) i članak 217. stavak (4));

s1) vozač motornog i priključnog vozila registriranog u stranoj zemlji ako nema međunarodnu ispravu o osiguranju od automobilske odgovornosti koja važi na području Bosne i Hercegovine i ne pokaže je na zahtjev policijskog službenika ili druge ovlaštene osobe (članak 212. stavak (1));

t1) vozač motornog i priključnog vozila ako nema važeću potvrdu o registraciji i registracijske oznake koje je izdalo nadležno tijelo zemlje u kojoj je vozilo registrirano (članak 213.);

u1) vozač koji se ne odazove pozivu mjerodavnog tijela iz članka 224. ovog Zakona radi dostave vozačke dozvole s ciljem izvršenja zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom;

v1) vozač ili instruktor vožnje koji postupi suprotno odredbama članka 229. ovog Zakona;

z1) vozač koji u prometu na cesti sudjeluje motornim ili priključnim vozilom koje je upućeno na tehnički pregled, a nije podvrgnuto tom pregledu (članak 231.).

(2) Za prekršaje iz točke: a), e), f), h), m), n), p), r), t), v), a1), f1), k1) i u1) stavka (1) ovoga članka vozaču ili instruktoru vožnje uz

kaznu se izriče zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od jednog mjeseca do četiri mjeseca, a i za druge prekršaje iz stavka (1) ta se mjera može izreći u istome vremenu.

(3) Za prekršaje iz stavka (1) ovoga članka kojim je izazvana prometna nezgoda - počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 1.000,00 KM, a vozaču osim vozača iz stavka (1) točke l1) ovoga članka se uz kaznu izriče i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od jednog mjeseca do šest mjeseci.

(4) Osim novčane kazne za prekršaje iz stavka (2) ovoga članka, vozaču ili instruktoru vožnje određuju se i dva kaznena boda, a za ostale prekršaje iz stavka (1) ovoga članka vozaču ili instruktoru vožnje, osim novčane kazne, određuje se i jedan kazneni bod.

Članak 237

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 250,00 KM kaznit će se za prekršaj:

a) osoba koja na cesti ostavi oštećeno vozilo, predmete ili tvari koji mogu ometati ili ugroziti sigurnost prometa (članak 26. stavak (1));

b) vozač koji s kolnika ne ukloni predmete koji s vozila padnu na cestu i predmete koje je prilikom zaustavljanja vozila stavio na cestu (članak 26. stavak (3));

c) vozač koji se s nesmanjenom brzinom kreće pokraj vozila javnoga prijevoza putnika ili pokraj autobusa kojim se obavlja prijevoz za vlastite potrebe zaustavljenog na stajalištu i time ugrozi osobe koje u to vozilo ulaze ili iz njega izlaze (članak 30. stavak (1));

d) vozač kod kojega se u vozilu u prometu na cesti nađe uređaj odnosno sredstvo kojim se može otkrivati ili ometati rad uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, odnosno drugih uređaja namijenjenih za otkrivanje i dokumentiranje prekršaja (članak 34. stavak (1));

e) vozač koji namjerava na cesti obaviti neku radnju vozilom a prethodno se nije uvjerio da to može učiniti bez opasnosti za druge sudionike u prometu ili za imovinu (članak 38.);

f) vozač koji se ne kreće desnom stranom kolnika u smjeru kretanja (članak 41. stavak (1)) ili koji vozilo u kretanju drži suprotno odredbama članka 41. stavak (2) ovog Zakona;

g) vozač koji postupa suprotno odredbama članka 41. stavak (4) ovog Zakona;

h) vozač koji na cesti s kolnikom za promet vozila u oba smjera, na kome postoje najmanje četiri prometna traka, prelazi vozilom na kolnički trak namijenjen za promet vozila iz suprotnoga smjera (članak 42. stavak (1));

i) vozač koji brzinu kretanja svojeg vozila ne prilagodi svojstvima i stanju ceste i drugim prometnim uvjetima, tako da vozilo ne može pravodobno zaustaviti pred zaprekom koju pod danim uvjetima može predvidjeti (članak 45. stavak (1));

j) vozač koji prilikom pokretanja vozila iz mjesta naglo poveća brzinu kretanja na način da dolazi do stvaranja prekomjerne buke i škripe (članak 45. stavak (3));

k) vozač koji se približava raskrižju tolikom brzinom da se ne može zaustaviti i propustiti vozila koja na raskrižju imaju prednost prolaza (članak 52. stavak (2) i (4));

l) vozač koji pretječe ili obilazi kada, s obzirom na svojstva ceste i postojeće okolnosti na cesti u prometu ili na tehnička svojstva vozila, ugrožava druge sudionike u prometu (članak 59. stavak (2));

m) osoba koja postupi suprotno odredbama članka 72. stavak (2) ovog Zakona;

n) osoba koja postupi suprotno odredbama članka 81. stavak (2) ovog Zakona;

o) vozač koji vozilom presiječe kolonu djece, vojnika, pogrebnu povorku ili drugu organiziranu povorku koja se kreće kolnikom (članak 82.);

p) vozač motornog vozila koji prilikom vuče priključnog vozila postupi suprotno odredbama članka 83. ovog Zakona;

r) pješak, odnosno vodič ili gonič stoke koji postupi suprotno odredbi članka 94. stavak (1);

s) gonič stoke koji postupi suprotno odredbama članaka 106. ovog Zakona;

t) vozač koji u odnosu na pješaka koji je stupio ili stupa na obilježeni pješački prijelaz postupa suprotno odredbama članka 113. stavak (2) i (3) ovog Zakona;

u) vozač koji se vozilom približava prijelazu ceste preko željezničke pruge u istoj razini na način suprotan odredbama članka 115. ovog Zakona;

v) vozač motornog vozila koje vuče drugo motorno vozilo ako postupi suprotno odredbama članka 120. i članka 124. ovog Zakona;

z) vozač ili pješak koji u odnosu na vozila pod pratnjom postupi suprotno odredbama članka 127. ovog Zakona;

a1) vozač ili pješak koji u odnosu na vozila s pravom prednosti prolaza postupi suprotno odredbama članka 128. stavak od (1) do (5) ovog Zakona;

b1) vozač koji vozilom prevozi teret kojim se ugrožava sigurnost sudionika u prometu ili nanosi šteta cesti ili objektima na cesti (članak 129.);

c1) vozač koji se vozilom kreće prometnim trakom na kojem je svjetlosnim prometnim znakom označeno da je zabranjen promet u smjeru u kojem se on kreće (članak 143. stavak (1));

d1) vozač koji na zahtjev ovlaštene službene osobe ne preveze osobu ozlijeđenu u prometnoj nezgodi do najbliže zdravstvene ustanove (članak 160. stavak (1));

e1) vozač koji ne postupi prema odredbama članka 163. stavak (2) i (3) ovog Zakona;

f1) vlasnik vozila koji svoje vozilo dade na upravljanje osobi iz članka 177. stavak (3) i (5) ovog Zakona;

g1) vozač koji upravlja ili počne upravljati vozilom u cestovnom prometu kod kojeg se utvrdi količina alkohola u krvi veća od 0,3 g/kg do 0,8 g/kg (članak 179. stavak (2));

h1) kandidat za vozača i instruktor vožnje ukoliko postupe suprotno odredbama članka 186. ovog Zakona;

i1) vozač koji postupi suprotno odredbama članka 196. stavak (1) ovog Zakona;

j1) vlasnik vozila ako u roku od osam dana ne vrati registarske pločice mjerodavnome tijelu (članak 209. stavak (6));

k1) vlasnik vozila koji postupi suprotno odredbama članka 209. stavak (7) ovog Zakona.

(2) Ako je prekršajem iz stavka (1) ovoga članka izazvana izravna opasnost za drugoga sudionika u prometu ili prouzrokovana prometna nezgoda, počinitelj prekršaja kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 300,00 KM i odredit će mu se dva kaznena boda, a ako je počinitelj prekršaja vozač motornog vozila - može se izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.

(3) Osim novčane kazne, za prekršaje iz stavka (1) ovoga članka vozaču se određuje i jedan kazneni bod.

Članak 238

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM kaznit će se za prekršaj:

a) vozač koji ne zaustavi vozilo iza vozila javnoga prijevoza putnika ili iza autobusa kojim se obavlja prijevoz za vlastite potrebe zaustavljenog na stajalištu kada osobe moraju prijeći preko prometnog traka ili biciklističkog traka kojim se njegovo vozilo kreće (članak 30. stavak (3));

b) osoba koja postupa suprotno odredbama članka 38. stavka (3) ovog Zakona;

c) vozač koji mijenja način upravljanja vozilom naglim smanjivanjem brzine kretanja vozila (članak 44. stavak (1));

d) vozač koji se vozilom na cesti kreće brzinom koja je za više od 10 km do 20 km na sat veća od dopuštene brzine (članak 46. i članak 48. stavak (1) i (2));

e) vozač koji na raskrižju skrene vozilom u smjeru označenom zelenom svijetlećom strelicom i pritom ometa promet vozila koja se

kreću cestom na koju ulazi ili ne propusti pješake koji prelaze preko kolnika (članak 54. stavak (1));

f) vozač koji u slučajevima iz članka 62. stavak (3) ovog Zakona ne pomjeri svoje vozilo k desnom rubu kolnika, odnosno ne zaustavi vozilo na pogodnom mjestu;

g) vozač koji nakon izvršenog pretjecanja ili obilaženja vozilom ponovno ne zauzme položaj na prometnom traku kojim se do tada kretao (članak 64.);

h) vozač koji vozilom pretječe drugo vozilo koje se približava obilježenom pješačkom prijelazu ili koje prelazi pješački prijelaz (članak 67.);

i) vozač koji prije nego što napusti vozilo ne poduzme sve mjere kojima se sprečava da ono samo krene s mjesta na kojem je ostavljeno (članak 80.);

j) vozač koji svojim vozilom noću vuče motorno vozilo suprotno odredbama članka 85. ovog Zakona;

k) vozač koji postupi suprotno odredbama članka 92. stavaka (2),(3), (4) i (5) ovog Zakona;

l) vozač motornog vozila koji uporabljuje svjetla za označavanje vozila suprotno odredbama članka 96. ovog Zakona;

m) vozač motornog vozila koji po magli ne uporabljuje propisana svjetla ili ako ta svjetla uporabljuje na način suprotan odredbama članka 97. ovog Zakona;

n) vozač koji ne drži potreban razmak kad se kreće iza drugoga vozila (članak 98.);

o) vozač motornog vozila čija je najveća dopuštena masa veća od 3.500 kg ili mu je duljina veća od sedam metara ako ne drži svoje vozilo na propisanom razmaku od istog takvog vozila ispred sebe (članak 99. stavak (1));

p) vozač mopeda, lakog motocikla, motocikla, tricikla, lakog četverocikla ili četverocikla, kao i osobe koje se prevoze tim vozilima, koji za vrijeme vožnje ne nosi na glavi zakopčanu zaštitnu kacigu (članak 104. stavak (1));

r) vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla, motocikla, lakog četverocikla ili četverocikla koji prevozi osobu koja je pod utjecajem alkohola odnosno psiho-aktivnih tvari ili iz drugih razloga nije sposobna upravljati svojim postupcima (članak 104. stavak (3);

s) vozač bicikla stariji od 18 godina koji na javnoj cesti biciklom prevozi dijete mlađe od osam godina ako na biciklu nije ugrađeno posebno sjedalo, prilagođeno uzrastu djeteta i čvrsto spojeno s biciklom, te ako dijete na glavi ne nosi zakopčanu zaštitnu kacigu (članak 104. stavak (4));

t) pješak koji na obilježenom pješačkom prijelazu na kojem je promet pješaka reguliran svjetlosnim prometnim znacima za pješake ne postupi prema tim znacima (članak 111. stavak (1));

u) sudionik u prometu koji je prilikom prelaska preko željezničke pruge u istoj razini postupio suprotno odredbama članka 117. stavak (2) i (3) ovog Zakona;

v) pješak, gonič stoke i vozač vozila koje se ne smatra motornim vozilom ili vozač motornog vozila koje ne može razviti brzinu od najmanje 40 km na sat ako se kreću autocestom ili cestom rezerviranom za promet motornih vozila ili brzom cestom (članak 118. st. (1) i (2) i članak 122.);

z) vozač motornog vozila koji zaustavi vozilo na autocesti ili na autocesti obavlja polukružno okretanje vozilom iz jednog smjera prometa u suprotni smjer ili kretanje unatrag (članak 119. st. (1) i (3));

a1) vozač motornog vozila koji postupi suprotno odredbi članka 122. ovog Zakona;

b1) vozač koji vozilom na cesti kroz tunel izvodi radnje čije je izvođenje u tunelu zabranjeno (članak 125.);

c1) vozač motornog vozila koji za vrijeme kretanja kroz tunel ne drži upaljena kratka svjetla za osvjetljavanje ceste (članak 126.);

d1) vozač koji upravlja vozilom koje je opterećeno suprotno odredbi članka 129. stavak (1) ovog Zakona;

e1) vozač koji optereti vozilo kojim upravlja suprotno odredbama članka 129. stavak (2) točka od b) do e) ovog Zakona;

f1) vozač koji glede smještaja tereta na vozilu ili glede označavanja tereta postupi suprotno odredbama članka 130. ovog Zakona;

g1) vozač koji teret na vozilu noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, ne označi na način iz članka 131. ovog Zakona;

h1) vozač koji upravlja ili počne upravljati vozilom u cestovnom prometu ili instruktor vožnje dok osposobljava kandidata za vozača u praktičnom upravljanju vozilom kod kojeg se utvrdi da količina alkohola u krvi prelazi 0,00 g/ kg do 0,30 g/kg (članak 179. stavak (3));

i1) vozač koji postupa suprotno odredbama članka 192. stavak (7) i (8) ovog Zakona;

j1) vozač koji postupa suprotno odredbi članka 210. stavak (4) ovog Zakona;

(2) Ako je prekršajem iz stavka (1) ovog članka izazvana prometna nezgoda, počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 200,00 KM, a ako je počinitelj prekršaja vozač motornog vozila - odredit će mu se jedan kazneni bod.

(3) Za prekršaj iz stavka (1) ovog članka kojim je izazvana prometna nezgoda, vozaču se može izreći zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.

Članak 239

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 40,00 KM kaznit će se za prekršaj:

a) vozač koji upravlja vozilom za prijevoz djece koje nije označeno posebnim znakom (članak 30. stavak (5));

b) vozač koji ne omogući uključivanje u promet vozilu javnoga gradskog prijevoza putnika ili posebno označenom vozilu za prijevoz djece kad ta vozila izlaze sa stajališta (članak 31. stavak (1));

c) vozač vozila javnoga gradskog prijevoza putnika, kao i vozač posebno označenog vozila za prijevoz djece, koji prilikom

uključivanja u promet sa stajališta postupi suprotno odredbi članka 31. stavak (2) ovog Zakona;

d) vozač koji u cestovnom automobilu na prednjem sjedalu prevozi osobu koja je očito pod utjecajem alkohola ili opojnih sredstava (članak 35. stavak (2));

e) vozač koji u osobnom automobilu prevozi dijete protivno odredbama članka 36. ovog Zakona;

f) vozač čije vozilo, suprotno odredbama članka 37. stavak (1) ovog Zakona, ima na prednjoj strani svjetlosne, svjetlosno-signalne i reflektirajuće uređaje ili tvari koja daju svjetla crvene boje, a na stražnjoj strani - svjetla bijele boje;

g) vozač koji prilikom znatnijeg smanjivanja brzine kretanja vozila postupi suprotno odredbi članka 44. stavak (2) ovog Zakona;

h) vozač koji prilikom prolaza kroz raskrižje postupi suprotno odredbi članka 52. stavak (3) ovog Zakona;

i) vozač koji se vozilom ne kreće u obveznom smjeru označenom zelenim svjetlom u obliku zelene svjetleće strelice (članak 54. stavak (2));

j) vozač koji obavlja mimoilaženje suprotno odredbama članka 57. ovog Zakona;

k) vozač koji u slučaju iz članka 62. stavak (1) ovog Zakona ne pomjeri svoje vozilo k desnom rubu kolnika;

l) vozač koji pri pretjecanju ne drži svoje vozilo na potrebnom razmaku od vozila koje pretječe (članak 64.);

m) vozač koji pri zaustavljanju ili parkiranju vozila ne postupi prema odredbama članka 72. stavak (1) i (3) ovog Zakona;

n) vozač koji zaustavi ili parkira svoje vozilo suprotno odredbama članka 75. i 76. ovog Zakona;

o) vozač koji vozilo zaustavljeno na kolniku ne označi posebnim znakom na način propisan u članku 79. ovog Zakona;

p) vozač motornog vozila koji pri vuči drugog motornog vozila postupi suprotno članku 83. stavak (4) ovog Zakona;

r) vozač koji vuče neispravno motorno vozilo suprotno odredbama članka 87. stavak (2) i (3) ovog Zakona;

s) vozač koji vuče natovareno teretno motorno vozilo, odnosno traktor s priključnim vozilom suprotno odredbama članka 89. ovog Zakona;

t) vozač koji pri vuči neispravnog motornog vozila postupi suprotno odredbama članka 91. ovog Zakona;

u) vozač motornog vozila koji glede uporabe kratkih svjetala postupi suprotno odredbama članka 95. stavak (2) ovog Zakona;

v) vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla ili motocikla koji postupi suprotno odredbama članka 101. ovog Zakona;

z) vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla ili motocikla koji postupi suprotno odredbama članka 102. ovog Zakona;

a1) vozač bicikla, mopeda, lakog motocikla ili motocikla koji prevozi drugu osobu suprotno odredbama članka 103. ovog Zakona;

b1) vozač bicikla koji u razdoblju od prvog sumraka do potpunog svanuća, kao i danju u slučaju smanjenje vidljivosti, ne nosi svjetlo-odbojni prsluk ili odgovarajuću opremu koja osigurava primjerenu uočljivost vozača bicikla ili bicikla (članak 104.st.(2));

c1) vozač zaprežnog vozila koji ne upravlja zaprežnim vozilom koje se kreće cestom ili osoba koja ne ispunjava uvjete za upravljanje zaprežnim vozilom, ili osoba koja se na nepropisan način prevozi vozilom, ili koja zaprežno vozilo ostavi bez nadzora na cesti (članak 105.);

d1) pješak koji se nepotrebno zadržava na kolniku ili se kreće kolnikom na način kojim se ometa ili sprečava promet vozila (članak 107.);

e1) pješak koji preko kolnika i biciklističke staze ili traka prelazi na način suprotan odredbama članka 110. ovog Zakona;

f1) pješak koji za vrijeme kretanja kolnikom koristi mobilni telefon ili ima slušalice na ušima (članak 110. stavak (2)) ;

g1) pješak koji na obilježenom pješačkom prijelazu postupi suprotno odredbama članka 111. stavak (2) i (3) ovog Zakona;

h1) pješak koji prilikom prelaženja preko kolnika na mjestu na kojem nije obilježeni pješački prijelaz ometa promet vozila (članak 112.);

i1) vozač koji ometa prolaz pješaka koji su stupili na obilježeni pješački prijelaz na kojem je promet reguliran svjetlosnim prometnim znacima ili znacima koje daje ovlaštena osoba, a kojima je na takvom prijelazu dopušten prolaz (članak 113. stavak (1));

j1) vozač motornog vozila koji na cesti rezerviranoj za promet motornih vozila postupi suprotno odredbama članka 119. stavak (1) i (3) i članka 120. i članka 122. i 124. ovog Zakona;

k1) vozač koji ne zaustavi svoje vozilo na posebnom traku za zaustavljanje vozila u nuždi i ne poduzme potrebne mjere da ga čim prije ukloni s kolnika autoceste ili ceste rezervirane za promet motornih vozila ili brze ceste (članak 119. stavak (2));

l1) vozač motornog vozila koji se na autocesti ne kreće krajnjim desnim prometnim trakom koji nije zakrčen vozilima u koloni (članak 121.);

m1) vozač motornog vozila koji prilikom uključivanja na autocestu, odnosno isključivanja s autoceste postupi suprotno odredbama članka 123.ovog Zakona;

n1) vozači vozila i osobe koje postupaju suprotno odredbama članka 132. i 133. ovog Zakona;

o1) sudionik u prometu koji se ne pridržava ograničenja, zabrana ili obveza izraženih s pomoću postavljenih prometnih znakova, osim prometnih znakova ograničenja brzine (članak 134. stavak (4)); p1) vozač koji ne označi vozilo posebnim znakom (članak 192. stavak (9));

r1) vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom koje nema ispravne propisane uređaje i opremu, osim uređaja za upravljanje, uređaja za zaustavljanje, uređaja za spajanje vučnoga i priključnog vozila, tahografa i guma (članak 204. stavak (1));

s1) vozač motornog i priključnog vozila registriranog u stranoj zemlji ako nema međunarodnu oznaku zemlje registracije prema odredbama članka 213. ovog Zakona;

(2) Ako je prekršajem iz stavka (1) ovog članka izazvana prometna nezgoda, počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 200,00 KM, a ako je počinitelj prekršaja vozač motornog vozila, odredit će mu se jedan kazneni bod.

(3) Za prekršaj iz stavka (1) kojim je izazvana prometna nezgoda, vozaču motornog vozila može se izreći i zabrana upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.

Članak 240

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 30,00 KM kaznit će se za prekršaj:

a) osoba koja se prevozi vozilom ako na bilo koji način ometa vozača u upravljanju vozilom ili ako utječe na njega da upravlja vozilom na način kojim se umanjuje sigurnost prometa (članak 32.);

b) vozač koji prije obavljanja određenih radnji vozilom ne obavijesti o svojoj namjeri druge sudionike u prometu (članak 39.);

c) vozač koji za kretanje svojeg vozila koristi cestu, odnosno kolnik ili prometni trak, odnosno stazu koja nije namijenjena za promet one vrste vozila kojoj to vozilo pripada (članak 40.);

d) vozač koji prilikom kretanja vozila unatrag postupi suprotno odredbama članka 43. ovog Zakona;

e) vozač koji smanji brzinu kretanja vozila do te mjere da svojim vozilom pričinjava smetnje normalnom toku prometa (članak 45. stavak (2));

f) vozač koji u prometu na cesti upravlja vozilom na kojem nema propisanu oznaku najveće dopuštene brzine za to vozilo (članak 48. stavak (3));

g) vozač koji prilikom skretanja postupi suprotno odredbama članka 50. ovog Zakona;

h) vozač koji prilikom napuštanja raskrižja u slučaju iz članka 55. ovog Zakona ne propusti sve sudionike u prometu koji se kreću smjerom u kojem je promet otvoren;

i) vozač kojemu je svjetlosnim prometnim znakom dopušten ulazak u raskrižje ako vozilom uđe u raskrižje i ako je gustoća prometa takva

da se na raskrižju mora zaustaviti i na taj način ometa ili onemogućuje promet drugim vozilima koja dolaze s bočnih kolnika (članak 56.);

j) vozač koji izvodi mimoilaženje suprotno odredbama članka 58. ovog Zakona;

k) vozač koji izvodi obilaženje suprotno odredbama članka 61. stavak (1) ovog Zakona;

l) vozač koji prilikom davanja zvučnih znakova upozorenja postupi suprotno odredbama članka 69. ovog Zakona;

m) vozač koji zaustavi ili parkira vozilo suprotno odredbama članka 73. ovog Zakona;

n) osoba koja na zaustavljenom ili parkiranom vozilu otvara vrata i time ometa kretanje drugih sudionika u prometu ili ugrožava sigurnost prometa (članak 74.);

o) vozač motornog vozila koji svojim vozilom vuče drugo vozilo suprotno odredbama članka 83. i 84. ovog Zakona;

p) vozač koji prilikom vuče motornog vozila ne postupi na način propisan u članku 86. ovog Zakona;

r) osoba koja upravlja neispravnim motornim vozilom koje se vuče s pomoću užeta ili krute veze ako nema odgovarajuću dozvolu (članak 88.);

s) vozač koji neispravno vozilo vuče suprotno odredbama članak 90. ovog Zakona;

t) vozač koji upravlja motornim vozilom bez upaljenog kratkog ili dnevnog svjetla (članak 92. stavak (1));

u) gonič stoke koji stoku ne drži sukladno odredbama članaka 106. stavaka (2) i (4) ovog Zakona;

v) pješak koji se kolnikom kreće suprotno odredbama članka 108. i 109. ovog Zakona;

z) vozač koji postupi suprotno članku 114. ovog Zakona;

a1) pješak koji se ne zaustavi pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini ako je uređaj za zatvaranje prometa spušten, ili

ako se taj uređaj već počeo spuštati, ili ako se daju svjetlosni i zvučni znaci koji upozoravaju da će se taj uređaj početi spuštati, odnosno da se prijelazu ceste preko željezničke pruge približava vozilo koje se kreće po tračnicama (članak 116.);

b1) pješak koji se ne zaustavi pred prijelazom ceste preko željezničke pruge u istoj razini na kojem su postavljeni svjetlosni prometni znaci kad se pojavi crveno treptavo svjetlo ili crveno neprekidno svjetlo (članak 117. stavak (1));

c1) vozač koji u prometu na cesti upravlja motornim vozilom a njegovoj je vozačkoj dozvoli istekao rok valjanosti (član 177. stavak (1));

d1) vozač koji kod sebe nema odgovarajuću valjanu vozačku dozvolu ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe (članak 177. stavak (2));

e1) ako vozač za vrijeme upravljanja motornim vozilom ne rabi pomagala koja su upisana u obrazac njegove vozačke dozvole (članak 177. stavak (7));

f1) instruktor vožnje koji na cesti podučava kandidata za vozača na motornom vozilu koje nije označeno posebnim pločicama (članak 182. stavak (4));

g1) vozač motornog vozila koje nema propisani broj registarskih pločica ili na kojem su te pločice postavljene tako da se ne vide dobro ili nisu čitljive (članak 211.);

h1) vozač koji kod sebe nema policu obaveznog osiguranja ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe (članak 212.stavak (1)).

i1) vozač koji kod sebe nema valjanu potvrdu za korištenje pokusnih pločica ili je ne pokaže na zahtjev ovlaštene osobe (članak 212. stavak (2));

(2) Ako je prekršajem iz stavka (1) ovog članka izazvana prometna nezgoda, počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 150,00 KM, a ako je počinitelj prekršaja vozač motornog vozila, odredit će mu se jedan kazneni bod.

(3) Za prekršaj iz stavka (1) ovog članka kojim je izazvana prometna nezgoda, vozaču motornog vozila može se izreći i zabrana

upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.

Članak 241

(1) Kada mjerodavno tijelo iz članka 182. stavak (6) ovoga Zakona u obavljanju nadzora nad radom autoškola i Crvenog križa utvrdi da se autoškola ili organizacijska jedinica Crvenog križa u obavljanju svoje djelatnosti ne pridržava Zakona ili ne ispunjava propisane uvjete, tijelo nadležno za obrazovanje rješenjem će odrediti otklanjanje utvrđenih nedostataka, a ako je to potrebno, glede prirode nedostataka zabraniti će obavljanje jednog dijela osposobljavanja ili cjelokupnog osposobljavanja u razdoblju do dva mjeseca ili dok se utvrđeni nedostaci ne otklone.

(2) Mjerodavno tijelo za obrazovanje rješenjem može zabraniti osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila autoškoli ili odjelu autoškole ili organizacijskoj jedinici Crvenog križa u trajanju od dva mjeseca ako se nadležnom tijelu iz stavka (1) ovoga članka onemogući ili se ometa obavljanje kontrole.

(3) Mjerodavno tijelo za obrazovanje može predavaču teoretske nastave koji osposobljava kandidata iz poznavanja propisa o sigurnosti prometa ili instruktoru vožnje koji osposobljava kandidata za vozača motornih vozila u praktičnom upravljanju vozilom, ako osposobljavanje ne obavlja sukladno važećim propisima, privremeno zabraniti osposobljavanje kandidata na razdoblje od šest mjeseci.

(4) Kandidatu za vozača motornih vozila koji na ispitu postupa suprotno odredbama članka 187. stavak (4) ovoga Zakona mjerodavno tijelo za obrazovanje može zabraniti izlazak na ispit u razdoblju do šest mjeseci od dana izlaska na ispit na kojem je počinjen prekršaj.

(5) Ako mjerodavno tijelo iz članka 221. stavak (5) ovoga Zakona utvrdi da stanica tehničkog pregleda obavlja tehničke preglede suprotno pozitivnim propisima, izdat će rješenje o privremenoj zabrani rada do otklanjanja nedostataka.

(6) Mjerodavno tijelo iz članka 221. stavak (5) ovoga Zakona rješenjem će privremeno zabraniti rad i odrediti razdoblje za otklanjanje nedostataka stanici tehničkog pregleda za koju utvrdi da:

a) Prilikom tehničkog pregleda vozila koristi neumjeren ili neispravan uređaj;

b) Objekt (prostor) ne udovoljava propisanim uvjetima;

c) Tehnički pregled vozila obavlja osoba koja nema licenciju.

Članak 242

Svi prihodi nastali primjenom ovog Zakona pripadaju proračunu Županije Posavske.

Članak 243

Provedbu ovoga Zakona, pokretanje i vođenje postupka za prekršaje i poduzimanje drugih mjera za provedbu ovoga Zakona obavljaju mjerodavna tijela.

Članak 244

Izdavanje prekršajnog naloga obavlja ovlaštena osoba mjerodavnog tijela za poslove nadzora i reguliranja prometa na cestama u Županiji Posavskoj.

Članak 245

Ako je odlukom mjerodavnoga tijela zabranjeno instruktoru vožnje upravljanje motornim vozilom, instruktor vožnje se ne smije baviti podučavanjem kandidata za vozača u upravljanju motornim vozilom za vrijeme trajanja te zabrane.

Članak 246

(1) O izrečenim kaznama, o zabranama upravljanja motornim vozilima, o prometnim nezgodama, o posljedicama prometnih nezgoda, o motornim i priključnim vozilima i o vozačima motornih vozila vodi se evidencija prema mjestu prebivališta.

(2) Mjerodavno tijelo koje izrekne kaznu ili zabranu upravljanja motornim vozilom ili drugu mjeru propisanu ovim Zakonom dužno je o tomu obavijestiti tijelo koje vodi evidenciju o tim kaznama, zabranama i mjerama.

(3) Podatke iz evidencije predviđene u stavku (1) ovoga članka mogu koristiti: sudbena tijela, tijela koja vode prekršajni, odnosno administrativni postupak, policija, državna tijela, zdravstvene

ustanove, poduzeća, obrazovne ustanove i nevladine organizacije koje se bave pitanjima sigurnosti cestovnog prometa, kao i poduzeća koja obavljaju javni prijevoz ili prijevoz za vlastite potrebe.

(4) Evidencija o izrečenim kaznama, o zabranama i o mjerama iz stavka (2) ovoga članka vozačima motornih vozila i motornim vozilima vodi se kod mjerodavnoga tijela prema mjestu prebivališta.

Članak 247

(1) Trajanje zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom računa se od dana deponiranja vozačke dozvolu, sukladno članku 223. ovog Zakona.

(2) Vrijeme provedeno na izdržavanju zatvorske kazne ne uračunava se u vrijeme trajanja zabrane upravljanja motornim vozilom.

Članak 248

(1) Mjerodavno tijelo koje vodi prekršajni postupak, može odgoditi izvršenje zabrane upravljanja motornim vozilom, osim za prekršaj iz točke g) stavak (1) članka 235., i točke h), j1), k1), i r1) članka 236. ovoga Zakona, uz uvjet da počinitelj prekršaja u određenom vremenu, koje ne može biti kraće od šest mjeseci ni dulje od jedne godine, ne počini prekršaj za koji se može izreći ta zabrana.

(2) Odgođeno izvršenje zabrane iz stavka (1) opozvat će se ako počinitelj prekršaja u roku za koji je izvršenje odgođeno počini novi prekršaj za koji je propisano izricanje ili mogućnost izricanja zabrane upravljanja motornim vozilom.

(3) Izvršenje mjere iz stavka (2) ovoga članka ne može se odgađati.

Članak 249

Uz uvjet reciprociteta, protiv vozača koji ima prebivalište u Županiji Posavskoj a u stranoj zemlji počini prometni prekršaj, prema propisima te zemlje, u Županiji Posavskoj, pokrenut će se prekršajni postupak ako to zahtijeva mjerodavno strano tijelo, a vozač za taj prekršaj može biti kažnjen na temelju ovoga Zakona ako za taj prekršaj nije bio kažnjen u zemlji u kojoj je prekršaj počinjen.

Članak 250

(1) Ako vozač koji ima inozemnu vozačku dozvolu na teritoriju Županije Posavske počini prekršaj za koji je ovim Zakonom predviđeno da se mora ili može izreći zabrana upravljanja motornim vozilom, tom se vozaču, umjesto zabrane upravljanja motornim vozilom, može izreći zabrana korištenja inozemne vozačke dozvole u istom trajanju.

(2) Zabrana korištenja inozemne vozačke dozvole je zabrana vozaču kojemu je izrečena da na teritoriju Bosne i Hercegovine upravlja motornim vozilom one kategorije ili onih kategorija na koje se zabrana odnosi.

Članak 251

Ako maloljetnik izvrši radnju koja je ovim Zakonom utvrđena kao prekršaj, kaznit će se roditelj, usvojitelj, odnosno skrbnik maloljetnika novčanom kaznom propisanom za počinjeni prekršaj ako je taj prekršaj počinjen kao posljedica propusta dužne skrbi o maloljetniku.

Članak 252

Instruktor vožnje pod čijim se nadzorom kandidat za vozača podučava u upravljanju motornim vozilom u prometu na cesti kaznit će se za prekršaj koji počini kandidat za vozača, osim ako nije bio u stanju spriječiti prekršaj.

POGLAVLJE XII. VIJEĆE ZA SIGURNOST PROMETA

Članak 253

(1) Radi unapređenja prometno-obrazovnog rada, prometne kulture i koordiniranja svih subjekata koji svojim djelovanjem mogu doprinijeti većoj sigurnosti prometa u općinama u Županiji Posavskoj, osnovat će se Vijeća za sigurnost prometa (u daljnjem tekstu: Vijeća).

(2) Sredstva za rad Vijeća osiguravaju se iz proračuna općina Županije Posavske.

Članak 254

(1) Članovi Vijeća imenuju se iz reda stručnjaka za područje cestovnog prometa, mjerodavnih ministarstava i tijela koja upravljaju

cestama.

(2) Broj članova, način imenovanja predsjednika i članova Vijeća, kao i djelokrug, uredit će se propisom koji donosi ministar, uz suglasnost Vlade Županije Posavske.

POGLAVLJE XIII. OVLASTI ZA DONOŠENJE PROPISA ZA PROVEDBU OVOGA ZAKONA

Članak 255

Svi dolje navedeni podzakonski propisi koji su doneseni na temelju članka 251. Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" br.: 06/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13 i 8/17), na odgovarajući način, primjenjivat će se za provedbu odredbi ovog Zakona,a to su:

1) o certificiranju vozila i uvjetima koje organizacije za certificiranje vozila moraju ispuniti (članak 6.);

2) o osnovnim uvjetima koje ceste, njihovi elementi i objekti na njima moraju ispunjavati sa stajališta sigurnosti prometa (članak 11.);

3) o vođenju evidencije o javnim cestama i objektima na njima (članak 13.);

4) o označavanju vozila kojim upravlja osoba s oštećenim udovima i vozila u kojima su u vrijeme prevoženja osobe s stupnjem invaliditeta 100 % (članak 29.) ;

5) o postavljanju preventivnih izbočina (članak 47.);

6) o turističkoj i ostaloj signalizaciji na cesti (članak 144.);

7) o prometnim znakovima i signalizaciji na cestama, načinu obilježavanja radova i zapreka na cesti i znacima koje sudionicima u prometu daje ovlaštena osoba (članak 153.);

8) o obliku i sadržaju obrasca europskog izvješća o prometnoj nezgodi (članak 158.);

9) o načinu prikupljanju i obradi statističkih podataka o prometnim nezgodama (članak 158.)

10) o načinu i postupku uzimanja uzoraka za analizu radi utvrđivanja koncentracije alkohola ili opojnih sredstava u organizmu (članak

159.)

11) o prometu u zimskim uvjetima (članak 170.);

12) o organiziranju poduke za podučavanje pružanja prve pomoći (članak 177.);

13) o podučavanju vozača motornih vozila (članak 177.)

14) o općim uvjetima za vršenje nadzora nad provedbom propisa iz osposobljavanja (članak 177. stavak (9))

15) o načinu i uvjetima za dobivanje licencije za ispitivača (članak 178.);

16) o stjecanju zvanja instruktora vožnje (članak 178.);

17) o načinu i uvjetima organiziranja ispita za vozača motornih vozila (članak 179);

18) o posebnom znaku za osobe koje prvi puta steknu vozačku dozvolu (članak 186.);

19) o obrascu vozačke dozvole, kategorijama i potkategorijama motornih i priključnih vozila i načinu upisa kategorije i potkategorije u vozačku dozvolu, o postupku i načinu izdavanja, produljenja valjanosti i zamjene vozačke dozvole i inozemne vozačke dozvole i o načinu vođenja evidencije o vozačkim dozvolama (članak 187.);

20) o obrascu i sadržaju međunarodne vozačke dozvole, postupku i načinu izdavanja, o načinu davanja ovlasti auto-moto klubovima/savezima i auto-moto društvima i o načinu vođenja evidencije o izdanim vozačkim dozvolama (članak 192.);

21) o zdravstvenim uvjetima koje moraju ispunjavati vozači motornih vozila (članak 198.);

22) o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uvjetima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u prometu na cestama (članak 203.);

23) o homologaciji vozila i dijelova (članak 205.);

24) o postupku registracije i izdavanja potvrde o registraciji i knjižice vozila, o izgledu međunarodne oznake Bosne i Hercegovine i o

dimenzijama, obliku i boji, sadržaju, vrsti i kvaliteti materijala registarskih pločica (članak 215.);

25) o tehničkim pregledima i uvjetima koje moraju ispuniti organizacije za obavljanje tehničkih pregleda (članak 219.)

Članak 256

Ovlašćuje se ministar unutarnjih poslova da u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona donese bliže propise o:

a) Načinu formiranja i radu školskih prometnih patrola (članak 2.)

b) Premještaju vozila.

c) Sastavu i djelokrugu rada Vijeća za sigurnost prometa (članak 253. i 254.).

POGLAVLJE XIV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 257

(1) Danom stupanja na snagu ovog Zakona, prometna dozvola vrijedi kao potvrda o registraciji.

(2) Svi podzakonski propisi koji su doneseni na temelju Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama Bosne i Hercegovine vrijede do donošenja podzakonskih propisa na temelju ovog Zakona, ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 258

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o sigurnosti prometa na cestama ("Narodne Novine Županije Posavke" broj: 1/99).

Članak 259

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Narodnim novinama Županije Posavske".